

AVOCATUL POPORULUI

RAPORT
de activitate pentru anul 2007

București
2008

**Domnule președinte al Camerei Deputaților,
Domnule președinte al Senatului,
Doamnelor și domnilor deputați și senatori,**

Supunem atenției și dezbaterii ședinței comune a Camerei Deputaților și Senatului, Raportul de activitate al instituției Avocatul Poporului pentru anul 2007. Prin aceasta ne conformăm dispozițiilor art. 60 din Constituția României, precum și celor ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului.

*Făcând o privire generală și retrospectivă, vă putem informa că în anul 2007, activitatea instituției a cunoscut un spor nu numai cantitativ, ci și calitativ. Astfel, în cifre, putem observa că în anul 2007 în comparație cu anul 2006, s-au prezentat în audiență un număr de **15517** de cetățeni, cu **29,7% mai mulți**; au fost înregistrate **6919** petiții, cu **8% mai multe**; dispeceratul telefonic a fost solicitat de **5616** cetățeni cu un **spor de 18,8%**. La acestea s-au adăugat 18 anchete, 12 recomandări, 1635 puncte de vedere comunicate Curții Constituționale (un **spor de 18,9 %**), 4 excepții de neconstituționalitate prin care am sesizat Curtea Constituțională.*

Acest spor de activitate s-a putut realiza, deoarece personalul instituției s-a manifestat cu mai multă responsabilitate profesională, crescând receptivitatea față de solicitările persoanelor fizice. Sporul de activitate a fost posibil și pentru faptul că în anul 2007 Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului au numit cei patru adjuncți ai Avocatului Poporului. De asemenea, în anul 2007 s-a încheiat înființarea birourilor teritoriale în întreaga țară. Mai mult, au fost ocupate prin concurs posturile vacante, în limita prevederilor bugetare. Putem observa că din punct de vedere organizatoric s-au finalizat acțiunile necesare și legale.

Raportul pe care vi-l prezentăm detaliază și explică problemele care au stat în atenția instituției, pe domeniile de specializare stabilite de lege. Se dau informații complete și aprecieri privind: procedeele și mijloacele specifice instituției; resursele materiale și bugetare; cooperarea cu instituțiile și autoritățile internaționale similare etc.

Din aceste prezentări rezultă și aprecieri privind raporturile constituționale și legale cu autoritățile publice. Menționăm sprijinul aparte acordat de Parlament, raporturile foarte bune cu Curtea Constituțională, promptitudinea în colaborare a autorităților polițienești și a celor din domeniul penitenciar.

Ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului ne oferă prilejul de a prezenta și câteva explicații pertinente care privesc activitatea instituției Avocatul Poporului.

a) Și în anul 2007, mass – media a ignorat activitatea instituției Avocatul Poporului, deși sprijinul acesteia asigură o puternică mediatizare. Acest comportament este discutabil față de faptul că în anul 2007, instituția Avocatul

Poporul a efectuat peste **28082** de acțiuni iar aceste acțiuni exprimă relații directe cu cetățenii țării.

b) Ca și în anul 2006, forma principală de activitate a instituției Avocatul Poporului a rămas **audiința**, aceasta permițând contactul direct instituție – cetățean și fiind primul pas spre mediere.

c) De asemenea, ca și în anii precedenți unele petiții au fost declarate ca nefiind de competența Avocatului Poporului, pentru că ele excedează competenței constituționale și legale și nu pentru că Avocatul Poporului nu ar aprecia ca **îndreptățite** solicitările. Este o nuanță foarte importantă.

d) Ne menținem poziția pe care am relatat-o și în raportul precedent în legătură cu exprimări de genul „Nu știm ce este Avocatul Poporului”, sau „Avocatul Poporului este o instituție inexistentă” etc. Unii autori ai unor asemenea exprimări ocupă **demnități** sau **funcții publice** și sunt exponenți importanți ai mass-mediei care se declară și **formatori de opinie**.

Trebuie apreciate aceste persoane care afirmă public și deschis că nu cunosc Constituția, că nu cunosc legile. Se poate pune însă o firească întrebare: Poți fi funcționar public sau formator de opinie dacă nu cunoști Constituția țării tale? Sau nu cunoști legile? Sau nu cunoști realitățile din țara ta? Este acesta un limbaj european?

e) Ca și în anul precedent, și în anul 2007 activitatea noastră a fost mult îngreunată datorită ostilității Ministerului Economiei și Finanțelor, utilizându-se aceleași procedee pe care le-am remarcat în Raportul pe anul 2006.

Ca atare, menținem propunerea ca legea bugetului de stat să conțină o prevedere care să interzică Guvernului și Ministerului Economiei și Finanțelor să obstrucționeze finanțarea instituțiilor bugetare prin modificări ale prevederilor legii.

În conținutul său, raportul cuprinde multe alte propuneri de perfecționare a cadrului legislativ privitor la drepturile cetățenilor și raporturile lor cu autoritățile publice. Asigurăm pe toți cei interesați că prin lectura raportului vor putea aprecia realist activitatea instituției Avocatul Poporului.

Prof. univ. dr. Ioan Muraru

Avocatul Poporului

București, ianuarie 2008

CADRUL JURIDIC DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Creată prin Constituția din 1991, revizuită în anul 2003, ca o noutate în viața juridico-statală din România, instituția Avocatul Poporului a fost înființată practic și a început să funcționeze după adoptarea legii sale organice, Legea nr. 35/1997, cu rolul de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile administrației publice.

În anul 2007, instituția Avocatul Poporului a împlinit zece ani de existență, un deceniu în care această instituție, valorificând tradiția și experiența clasicului ombudsman vest-european s-a impus, ca o entitate distinctă în sistemul democrației constituționale.

Principalele reglementări în vigoare, privind Avocatul Poporului sunt cuprinse în:

- Constituția României, art. 58-60, art. 65 alin. (2), art. 146 lit. a) și lit. d), republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;
- Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 844 din 15 septembrie 2004, modificată și completată prin Legea nr. 383/2007 publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 900/28 decembrie 2007;
- Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 619 din 8 iulie 2004;
- Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.206/1998 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Institutul Internațional al Ombudsmanului și la Institutul European al Ombudsmanului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 445 din 23 noiembrie 1998;
- Legea nr.170/1999 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 30 noiembrie 1999.

Avocatul Poporului este numit în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, pe o durată de 5 ani, pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice. Pe durata mandatului său, Avocatul Poporului nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Adjuncții Avocatul Poporului sunt numiți de către birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, fiind specializați pe domeniile de activitate stabilite prin Legea nr.35/1997, republicată:

- drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale;
- drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;
- armată, justiție, poliție, penitenciare;
- proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

O asemenea reglementare creează premisele creșterii eficienței activității instituției Avocatul Poporului și este în concordanță cu reglementările din alte țări unde este organizat și funcționează ombudsmanul.

Avocatul Poporului își exercită atribuțiile fie **din oficiu**, fie **la cererea** persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor, în limitele stabilite de lege. Constituția obligă autoritățile publice să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale.

Avocatul Poporului răspunde numai în fața Parlamentului, având obligația de a prezenta acestuia rapoarte. În aceste rapoarte, Avocatul Poporului poate face și recomandări privind legislația sau luarea unor măsuri pentru ocrotirea drepturilor și a libertăților cetățenilor.

Dispozițiile constituționale referitoare la Avocatul Poporului au fost detaliate prin prevederi legale, care îi conturează trăsăturile juridice particulare.

Astfel, Avocatul Poporului este o autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică; nu se substituie autorităților publice, nu poate fi supus nici unui mandat imperativ sau reprezentativ, iar activitatea sa are caracter public; are buget propriu care face parte integrantă din bugetul de stat; Avocatul Poporului și adjuncții săi nu răspund juridic pentru opiniile exprimate sau pentru actele pe care le îndeplinesc, cu respectarea legii, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

Pentru realizarea rolului său constituțional și legal, Avocatul Poporului primește, examinează și soluționează, în condițiile legii, petițiile adresate de orice persoană fizică, fără deosebire de cetățenie, vârstă, sex, apartenență politică sau convingeri religioase. Petițiile adresate Avocatului Poporului trebuie formulate în scris și transmise prin poștă, inclusiv cea electronică, prin telefon, fax, sau direct prin audiențe, care reprezintă principalul mijloc de dialog cu cetățenii. Petiționarul trebuie să dovedească refuzul administrației publice de a soluționa legal cererea. Petițiile adresate Avocatului Poporului sunt scutite de taxa de timbru.

Pentru soluționarea problemelor cu care este sesizat, Avocatul Poporului are dreptul de a **solicita autorității administrației publice** în cauză, luarea măsurilor ce se cuvin pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, precum și de a **sesiza autoritățile publice ierarhic superioare** în legătură cu lipsa de reacție a celor somați să dispună măsurile necesare. De asemenea, Avocatul Poporului poate face **anchete** sau poate formula **recomandări**.

Astfel, Avocatul Poporului are dreptul să facă **anchete proprii**, să ceară autorităților administrației publice orice informații sau documente necesare anchetei, să audieze și să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării petiției. De asemenea, în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite **recomandări**, care nu pot fi supuse nici controlului parlamentar și nici controlului judecătoresc. Prin recomandările emise, Avocatul Poporului sesizează autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.

În cazul în care Avocatul Poporului constată cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării, va prezenta un **raport** conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau după caz, primului-ministru.

În cazul în care Avocatul Poporului constată că soluționarea cererii cu care a fost sesizat este de competența autorității judecătorești, acesta are posibilitatea de a se adresa, după caz, ministrului justiției, Ministerului Public sau președintelui instanței de judecată, care sunt obligați să comunice măsurile luate. Este o modalitate legală prin care Avocatul Poporului poate interveni în situațiile de birocrație generate de neaplicarea art. 21 alin. (3) din Constituție, care a valorificat prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale privind dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

De asemenea, Avocatul Poporului se poate implica, prin procedee proprii în controlul de constituționalitate a legilor și ordonanțelor, realizat în România de către Curtea Constituțională. Astfel, Avocatul Poporului poate sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor adoptate de Parlament, înaintea promulgării acestora de către Președintele României; poate ridica în fața Curții Constituționale, excepții de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele în vigoare; formulează, la solicitarea Curții Constituționale, puncte de vedere la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor, care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor.

Reglementările constituționale și legale prezentate pun la dispoziția instituției Avocatul Poporului, mijloace și procedee specifice pentru a acționa eficient în vederea realizării rolului de protecție a drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI SCHEMA DE PERSONAL

Structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției.

Structura organizatorică a instituției reflectă domeniile de specializare, astfel cum sunt stabilite prin lege, și anume:

- a) drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale;
- b) drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;
- c) armată, justiție, poliție, penitenciare;
- d) proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Structura organizatorică aprobată corespunde etapei de dezvoltare a instituției, care se află în plin proces de afirmare prin asumarea de noi atribuții sau prin dezvoltarea celor existente.

Instituția este condusă de Avocatul Poporului, asistat de adjuncți specializați pe cele patru domenii de specializare. Secretarul general coordonează activitatea economică și administrativă a instituției.

În cadrul instituției funcționează Consiliul Consultativ, care este compus din Avocatul Poporului, adjuncții și consilierii săi, secretarul general, precum și alte persoane desemnate de Avocatul Poporului. Consiliul se întrunește o dată pe lună sau ori de câte ori se consideră necesar.

Consiliul Consultativ se convoacă de Avocatul Poporului.

Instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea în anul 2007 cu o schemă de personal ce cuprindea un număr de 100 de posturi.

Între timp, au fost ocupate prin concurs posturile vacante de la birourile teritoriale și au fost înființate și ultimele două birouri teritoriale, prevăzute de legea de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, la Ploiești și Timișoara. În total birourile teritoriale au 33 de posturi, toate acoperite.

Personalul de execuție de specialitate al instituției format din consilieri și experți este asimilat personalului din structurile de specialitate ale Parlamentului.

În anul 2007, au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante din instituție în urma cărora au fost selecționați experți și consilieri, de regulă cu pregătire juridică.

Stabilirea de către Ministerul Economiei și Finanțelor a unor limite privind elaborarea bugetului instituției pe anul 2007 a condus la un deficit de fonduri cu cheltuielile de personal care a apărut în luna iulie 2007 și care a fost acoperit printr-o suplimentare de fonduri în lunile septembrie și decembrie 2007. Această situație a determinat ca o perioadă de timp să nu poată fi ocupate posturile vacante; în acest sens menționăm existența a 4 posturi vacante care se vor ocupa în anul 2008.

În scopul perfecționării pregătirii profesionale a personalului de specialitate din cadrul instituției, au fost organizate seminarii și dezbateri pe teme de specialitate, au fost organizate întâlniri cu experții de la birourile teritoriale.

Totodată, în cursul anului 2007, consilierii și experții din cadrul instituției au participat la diverse seminarii și dezbateri publice atât pe plan intern cât și extern, referitoare la problematica protecției drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

a) Activitatea desfășurată în timpul audiențelor

În anul 2007, la sediul central și la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au fost acordate un număr de **15517 audiențe**, în cadrul cărora au fost invocate încălcări ale drepturilor persoanelor fizice (Anexa nr. 1).

b) Activitatea de soluționare a petițiilor

În cursul anului 2007, la sediul central și la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au fost înregistrate un număr de **6919 petiții**, adresate de către persoane fizice din țară și din străinătate (Anexa nr. 1, Anexa nr. 3, Anexa nr. 4).

c) Activitatea de preluare a apelurilor telefonice

Persoanele fizice care s-au adresat telefonic instituției Avocatul Poporului, au fost în special cele aflate la mari distanțe precum și cele cu dificultăți de deplasare. La dispeceratul instituției, au fost recepționate **2633 apeluri telefonice**. La birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului s-au înregistrat **2983 apeluri telefonice**. În total, au fost înregistrate **5616 apeluri telefonice** (Anexa nr. 1).

d) Obiectul petițiilor adresate Avocatului Poporului

Petițiile adresate instituției Avocatului Poporului au avut ca obiect încălcări ale unor drepturi sau libertăți cetățenești, precum și abuzuri ale autorităților publice. Analiza lor a fost efectuată în raport cu drepturile și libertățile încălcate, în contextul domeniilor de specializare ale activității instituției Avocatul Poporului (Anexa nr. 2).

e) Analiza comparativă asupra ponderii petițiilor în domeniile de specializare

Numărul total al petițiilor în care a fost sesizată încălcarea unor drepturi sau libertăți a fost de **6919**. Un procent de **21,3%** din numărul total al petițiilor se referă la proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe. În domeniul referitor la drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, s-au înregistrat **17,2% petiții**. În domeniul cu privire la drepturilor omului, egalității de șanse între bărbați și femei, cultelor religioase și minorităților naționale s-au înregistrat **12,9% petiții**, în timp ce în domeniul armată, justiție, poliție și penitenciare s-au înregistrat **11,9% petiții**. Procentul de **36,3% petiții** s-a înregistrat la birourile teritoriale.

f) Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor

În cursul anului 2007 au fost formulate, la cererea Curții Constituționale, **1635 puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor și 3 puncte de vedere privind obiecții de neconstituționalitate**.

Totodată, Avocatul Poporului a ridicat direct în fața Curții Constituționale **4 excepții de neconstituționalitate:**

- excepția de neconstituționalitate cu privire la art. I pct. 228 și art. II alin. (3) din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, **respinsă** de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 588/2007;

- excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile art. 57 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, **respinsă** de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 605/2007;

- excepția de neconstituționalitate cu privire la prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, **admisă** de Curtea Constituționalitate prin Decizia nr. 392/2007;

- excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile art. 12-22 din Capitolul III „Procedura de urmărire penală și de judecare” al Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată, ale art. 23 și art. 24 din aceeași lege, precum și art. I și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 pentru modificarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, **admisă** de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1133/2007.

g) Activitatea desfășurată pentru informarea cetățenilor cu privire la apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice și pentru mediatizarea rolului instituției Avocatul Poporului

Cel mai important aspect al activității instituției Avocatul Poporului este informarea persoanelor fizice cu privire la drepturile și libertățile lor, inclusiv dreptul de a sesiza Avocatul Poporului.

Ca urmare, în cursul anului 2007, a fost continuată activitatea de informare a cetățenilor și de mediatizare a instituției Avocatul Poporului, în primul rând, prin intensificarea contactelor cu mass-media interesată în reflectarea tematicii juridice și în problemele din domeniul drepturilor omului. O atestă numeroase ziare și reviste din mass-media centrală („Actualitatea Românească”, „România liberă”, „Evenimentul Zilei”) și cea locală („Monitorul de Alba”, „Monitorul de Galați”, „Ziarul de Argeș”, „Curierul de Vâlcea”, „Orizont Economic Argeșean”, „Gazeta de Sud”, „Gazeta de Olt”, „Informația Zilei”, „Gazeta de Nord”, „Cuget Liber”, „Replica”, „Observator”, „Cuget Liberal”, „Ziarul de Bacău”, „Prahova Liberă”, „Ziarul de Roman”) care au relatat cu seriozitate și competență, cu spirit critic atunci când s-a considerat de cuviință, aspecte importante din activitatea instituției Avocatul Poporului.

Trimestrial, precum și cu alte ocazii, au fost difuzate către agențiile de presă și publicate pe site-ul oficial al instituției Avocatul Poporului, comunicate de presă.

Pentru o mai bună înțelegere a rolului și a atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, au fost editate, prin efort financiar propriu, buletinul informativ trimestrial privind activitatea instituției și cazurile soluționate prin intervenția Avocatului

Poporului și pliantul de prezentare a instituției Avocatul Poporului. Aceste materiale, cu caracter informativ, au fost difuzate gratuit persoanelor fizice, dar și autorităților administrației publice centrale și locale (ministere, prefecturi, consilii județene și primării).

Apreciind că radioul și televiziunea reprezintă modalități eficiente de mediatizare a instituției Avocatul Poporului, prin emisiunile unui număr mare de posturi locale de radio (Radio Nova Brașov, Radio Gherila Cluj, Radio Tg. Mureș, Radio Timișoara, Radio Prahova, Radio Oltenia, Radio Constanța, Radio Dada Focșani) au fost transmise răspunsuri formulate de experți și consilieri ai instituției la întrebările de profil ale ascultătorilor. Posturile de televiziune TVR 2 și Prima TV 1-au avut ca invitat, în direct, pe prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, care a dialogat atât cu realizatorii TV, cât și cu telespectatorii, prezentând posibilitățile de intervenție ale instituției Avocatul Poporului în soluționarea conflictelor dintre persoanele fizice și autoritățile administrației publice. De asemenea, prin emisiunile posturilor locale de televiziune (Antena 1 Alba Iulia, Antena 1 Satu Mare, Nova TV Brașov, MTV Piatra Neamț, Roman TV, Alpha TV Pitești, Prahova TV, Alpha TV Ploiești, Antena 1 Galați, Muscel TV Câmpulung, TV Beiuș) s-a intrat în dialog cu telespectatorii interesați de soluționarea problemelor aflate în competența instituției Avocatul Poporului.

Pentru a veni în sprijinul cetățenilor, instituția a încheiat Protocolul de Colaborare cu Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Totodată, pentru a veni în sprijinul copiilor care se confruntă cu probleme speciale, din fondul pus la dispoziția Avocatului Poporului au fost acordate ajutoare sociale pentru elevii Școlii Generale din comuna Bălteni, județul Vaslui, pentru 50 de copii de la Școala Generală din Dolheștii Mici și Valea Bourii, comuna Dolhești, județul Suceava, pentru elevii claselor I-VIII ai Școlii Generale Murgești din județul Buzău, și pentru elevii claselor I-IV ai Școlii Generale nr. 3 din comuna Ciocănești, județul Călărași.

Este cazul să menționăm, de asemenea, colaborarea instituției Avocatul Poporului cu Facultatea de Drept a Universității din București, pentru realizarea practicii studenților în cadrul Programului ELSA (în lunile martie, aprilie, mai, iunie și august 2007) și cu Institutul Național al Magistraturii, pentru realizarea unui stagiu de practică pentru 10 auditori de justiție (în perioadele 19 februarie – 2 martie 2007 și 5 – 16 martie 2007).

PROCEDEELE ȘI MIJLOACELE DE INTERVENȚIE SPECIFICE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Obiectivul instituției Avocatul Poporului este asigurarea eficienței intervențiilor sale pentru soluționarea problemelor cu care este sesizat de persoanele fizice. Esențiale sunt în acest sens, procedeele și mijloacele de intervenție specifice instituției Avocatul Poporului: medierea, sesizarea autorităților ierarhic superioare celei care a încălcat dreptul petiționarului, acordarea de audiențe, efectuarea de anchete, formularea de recomandări, redactarea de rapoarte speciale.

Practica a demonstrat că **audiințele** reprezintă principalul mijloc de dialog cu cetățenii, utilizat în majoritatea cazurilor, dar și modalitatea cea mai rapidă prin care se pot identifica clar problemele petiționarilor, lacunele legislative sau reglementările agresive la adresa drepturilor și libertăților cetățenilor. Urmare a discuțiilor, persoanele depun sau nu și o petiție scrisă, în situația în care se constată că problema lor trebuie examinată prin administrarea unor dovezi și discuții cu reprezentanții autorităților administrației publice. Creșterea numărului de audiențe acordat în anul 2007, respectiv de **15517**, cu **3556** față de anul 2006, apreciem că este relevantă pentru acest aspect.

Pentru instituția Avocatul Poporului, este important ca cetățenii să fie informați și familiarizați cu privire la drepturile și libertățile garantate de lege și să se creeze condițiile necesare pentru cunoașterea și exercitarea lor. O bună cunoaștere a acestor drepturi și libertăți permite realizarea lor optimă. Din acest considerent, cu prilejul audiențelor, petiționarilor li se dau explicații asupra problemelor pe care le invocă, li se acordă îndrumări de specialitate privind posibilele căi de urmat pentru soluționarea problemelor și instituțiile sau autoritățile competente.

În anul 2007, au fost efectuate un număr de **18 anchete** (Anexa nr. 7). Prin intermediul anchetelor efectuate s-au solicitat autorităților administrației publice informațiile sau documentele necesare soluționării petițiilor, s-au audiat și s-au luat declarații de la conducătorii autorității administrației publice sau funcționarii care au încălcat drepturi sau libertăți ale persoanelor fizice. Astfel au fost realizate:

7 anchete privind respectarea dreptului de proprietate privată la:

- Comisia municipiului București pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947;
- la Comisia locală de fond funciar Chiajna, județul Ilfov;
- la Direcția Juridic, Contencios și Legislație din Primăria municipiului București;
- la Primăria municipiului Bacău;
- la Primăria comunei Bistreț, județul Dolj;
- la Prefectura Municipiului București;
- la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

1 anchetă privind respectarea dreptului persoanei cu handicap la Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor cu Handicap.

6 anchete privind respectarea dreptului la un nivel de trai decent la Casele Locale de Pensii din Sectoarele 1, 3 și 6 București.

3 anchete, urmare a sesizării din oficiu a instituției, pentru verificarea modului în care autoritățile administrației publice respectă dreptul la protecție a persoanelor cu handicap, dreptul la învățătură, egalitatea în drepturi și dreptul la ocrotirea sănătății desfășurate la: Școala Specială nr. 4 din București; la Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor; la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică - Bolintin Vale - jud. Giurgiu și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu.

1 anchetă privind respectarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și a dreptului de petiționare la Primăria municipiului Odorheiu Secuiesc.

Tot în anul 2007, au fost formulate **12 recomandări** (Anexa nr. 8). Prin recomandările emise, Avocatul Poporului a sesizat autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative. Astfel, au fost emise:

- **3 recomandări** adresate Casei Locale de Pensii Sector 1 București și Casei Locale de Pensii Sector 3 București privind încălcarea dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului de petiționare;

- **3 recomandări** adresate prefectului județului Bacău, primarului municipiului Bacău și primarului Municipiului București pentru nerespectarea dreptului de proprietate și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică;

- **2 recomandări** adresate Consiliului Județean Giurgiu și Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap pentru încălcarea dreptului la protecție specială a persoanelor cu handicap și a dreptului la ocrotirea sănătății;

- **2 recomandări** adresate Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap și Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru nerespectarea drepturilor persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică;

- **1 recomandare** adresată Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap pentru încălcarea principiului egalității în drepturi și a dreptului la protecție specială a persoanelor cu handicap;

- **1 recomandare** adresată ministrului Educației, Cercetării și Tineretului pentru restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți.

DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

Instituția Avocatul Poporului a acordat și în anul 2007 o atenție deosebită protecției drepturilor omului, egalității de șanse între bărbați și femei, cultelor religioase precum și drepturilor minorităților naționale.

Astfel, activitatea în acest domeniu a constat în clarificarea celor semnalate în cererile primite de la petenți, autosesizări, anchete, precum și în emiterea unor recomandări. De asemenea, nu se poate omite, atunci când facem referire la protecția drepturilor omului în general, dar în special, la promovarea și protejarea drepturilor minorităților naționale, colaborările pe care instituția le-a avut în anul 2007 cu diverse autorități implicate în acest domeniu, întâlnirile cu reprezentanții unor O.N.G.-uri, participarea la seminarii și emisiuni televizate pe această temă, articolele pe care le-a publicat în presa națională și internațională. Sfera de competență a domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale este vastă, aceasta cuprinzând un număr mare din drepturile și libertățile fundamentale prevăzute în Legea fundamentală.

În anul 2007, domeniului Drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale i-au fost repartizate un număr de **893 petiții** prin care instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de către persoane fizice cu privire la încălcarea următoarelor drepturi și libertăți fundamentale: egalitatea între cetățeni (art. 4 și 16); dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22); libera circulație (art. 25); secretul corespondenței (art. 28); libertatea conștiinței (art. 29); libertatea de exprimare (art. 30); dreptul la informație (art. 31); dreptul la învățătură (art. 32); accesul la cultură (art. 33); dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34); dreptul de vot (art. 36); dreptul de a fi ales (art. 37); dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38); libertatea întrunirilor (art. 39); dreptul de asociere (art. 40); dreptul de petiționare (art. 51); dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52). Pentru **86** dintre acestea au fost făcute demersuri pentru clarificarea problemelor semnalate de petenți și a fost efectuată **1 anchetă**. Urmare a informațiilor oferite de mass-media, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a desfășurat încă **2 anchete**, urmate de emiterea a **3 recomandări**.

Ca pondere, pe primul loc se află petițiile cu privire la încălcarea dreptului la informație și a dreptului de petiționare, acestea reprezentând peste **60,5%** dintre petițiile soluționate de colectivul domeniului.

Pe cel de al doilea loc, peste **10%** din numărul petițiilor soluționate, se situează cele prin care s-au sesizat încălcări ale drepturilor de către autoritățile și instituțiile publice, acestea referindu-se la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzut de art. 52 din Constituția României.

Faptul că și în anul 2007 sesizările persoanelor fizice au vizat într-un procent destul de mare posibile încălcări ale dreptului la informație, ale dreptului de petiționare precum și ale dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, demonstrează că, deocamdată, capacitatea administrației românești de a răspunde exigențelor persoanelor este una mai degrabă reactivă decât proactivă, existând cazuri în care, în instituțiile administrației publice locale și centrale, funcționarii publici sunt nesiguri pe ei, iar capacitatea managerială de implementare a responsabilităților descentralizate nu este suficient întărită. Deși s-au înregistrat progrese, încă este nevoie de eforturi considerabile pentru ameliorarea calității serviciilor prestate către persoane.

Deși la un nivel mai redus, respectiv **4,1%**, în raport cu cele anterior menționate, dar pe un loc important în activitatea domeniului, s-au situat petițiile având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor, prevăzută de art. 16 din Constituție. Restul reprezintă sesizări ale încălcării celorlalte drepturi din sfera de competență a domeniului

O analiză a cererilor soluționate, va fi prezentată în cele ce urmează, în ordinea drepturilor pretins încălcate.

A. EGALITATEA ÎN DREPTURI (ART. 16 DIN CONSTITUȚIE)

În cursul anului 2007, au fost înregistrate un număr de **133 de petiții** având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor, dintre care **42** la sediul central al instituției și restul de **91** la birourile teritoriale. Comparativ cu anul precedent, înregistrăm o creștere a numărului de petiții (de la 78 la 133).

Numărul, totuși redus, al acestor petiții, din numărul total de petiții primite de instituția Avocatul Poporului în anul 2007, poate fi o apreciere relativă, numărul de petiții în care Avocatul Poporului a fost sesizat cu cazuri de discriminare fiind influențat de creșterea adresabilității cetățenilor față de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

Fără a deține o evidență numerică a petenților pe minorități naționale, ci doar pe drepturi încălcate, dintre persoanele fizice care s-au adresat instituției Avocatul Poporului sesizând pretinse încălcări ale prevederilor art. 16 din Constituția României, pe primul loc se situează cele de etnie romă. Obiectul petițiilor formulate de către aceștia nu acoperă o problematică socială foarte largă, ci se referă la cazuri de discriminare în angajare și profesie, neacordarea sau suspendarea ajutorului social, interpretarea abuzivă a criteriilor de acordare a ajutorului social, încălcarea dreptului de petiționare, indiferența, tăcerea sau ostilitatea autorităților față de problemele lor, rele tratamente în penitenciare, despăgubiri pentru deportarea în Transnistria și au vizat

primăriile, diferiți angajatori, inspectorate școlare județene, agenții guvernamentale, posturi de poliție, penitenciare, instanțe de judecată. Majoritatea cererilor au fost clarificate, pentru restul indicându-se procedurile de urmat sau instituțiile competente, oferindu-se îndrumări și explicații. Aspectele semnalate în petiții nu s-au confirmat. De altfel, și la sesizarea din oficiu a instituției, ca urmare a apariției mai multor articole în presă care semnalau existența unui număr de 3000 de romi neînregistrați în actele de stare civilă, concluzia a fost aceeași.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 6860/2007. Apostol (nume fictiv) din județul Buzău, a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului persoanelor cu handicap grav și accentuat, susținând că nu a putut beneficia de gratuitate în transportul cu metroul, cu ocazia prezenței sale în București, deși Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, la art. 21 alin. (1), prevede acest drept.

Aspectele semnalate de petent au fost analizate în contextul încălcării art. 50 din Constituția României privind dreptul la protecție specială a persoanelor cu handicap și a principiului egalității în drepturi, prevăzut de art. 16 din Constituția României.

După mai multe demersuri ale instituției Avocatul Poporului la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap și la direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului ale sectoarelor municipiului București, s-a constatat că între prevederile alin. (1) și alin. (3) ale art. 21 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, există o neconcordanță. Astfel, la alin. (1) se prevede că persoanele cu handicap grav și accentuat beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul, iar la alin. (3) se stabilește valabilitatea legitimației doar la transportul în comun de suprafață. În cazul în speță, prin asigurarea, în mod discriminatoriu, a transportului gratuit cu metroul numai pentru persoanele cu handicap grav și accentuat dintr-o singură localitate din țară, s-a încălcat principiul egalității în drepturi, prevăzut de art. 16 din Constituția României.

Drept urmare, Avocatul Poporului a emis o **recomandare** prin care a solicitat Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap să emită, în regim de urgență, un act normativ prin care să se reglementeze în mod uniform regimul acordării gratuității la transportul cu metroul, pentru persoanele cu handicap prevăzute în Legea nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare. După primirea **recomandării**, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap a transmis o adresă către toate consiliile județene prin care s-a precizat obligația acestora de a reglementa modalitatea de decontare a transportului urban cu metroul pentru persoanele cu handicap care solicită și beneficiază de acest drept.

Față de neconcordanța mai sus semnalată, evidențiem necesitatea ca Parlamentul României să pună de acord cele două aliniate ale art. 21 din Legea nr.

448/2006, cu modificările și completările ulterioare, în sensul extinderii valabilității legitimației și la transportul cu metroul.

Dosar nr. 8413 /2007. Steluța (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și al unei posibile încălcări a principiului egalității în drepturi de către Consiliul Local al Comunei Băbana - jud. Argeș care, printr-o hotărâre a scutit de la plata taxelor locale, cu drept viager, salariații primăriei, consilierii locali, primarul și viceprimarul. Petenta s-a considerat vătămată de o autoritate publică într-un interes legitim, prin aplicarea discriminatorie a regimului taxelor locale.

Întrucât, urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, autoritățile publice locale au apreciat că hotărârea emisă este legală, fără însă a prezenta și o fundamentare juridică, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Instituției Prefectului Județului Argeș, solicitând luarea măsurilor legale care se impun și informarea Avocatului Poporului asupra acestora.(cazul este în curs de soluționare).

B. DREPTUL LA VIAȚĂ ȘI LA INTEGRITATE FIZICĂ ȘI PSIHICĂ (ART. 22 DIN CONSTITUȚIE)

În anul 2007, s-au înregistrat un număr de **12 petiții**, mai mic decât în anul 2006, când s-au înregistrat un număr de **16** petiții. Din cele **12** petiții, **6** au fost înregistrate la sediul central al instituției și **6** la birourile teritoriale.

Instituția Avocatul Poporului a primit o serie de petiții de la persoane fizice, aflate în executarea unor pedepse privative de libertate, care au acuzat aplicarea unor rele tratamente în unele penitenciare din România și au solicitat ca, în limitele competențelor conferite de Legea nr. 35/1997, republicată, Avocatul Poporului să se implice în soluționarea unor probleme în domeniul executării pedepselor în penitenciare.

Pentru soluționarea acestor cereri, instituția Avocatul Poporului a informat petenții asupra competențelor care îi sunt stabilite de legea de organizare și funcționare și s-a adresat Administrației Naționale a Penitenciarelor, care a comunicat măsurile luate.

C. DREPTUL LA LIBERĂ CIRCULAȚIE (ART. 25 DIN CONSTITUȚIE)

În cursul anului 2007 au fost înregistrate la instituția Avocatul Poporului **11 petiții** privind o posibilă încălcare a dreptului la liberă circulație, ceea ce reprezintă o scădere față de nivelul înregistrat în anul 2006.

Așa cum am estimat la sfârșitul anului trecut, urmare a aderării țării noastre la Uniunea Europeană, în anul 2007 am asistat la o modificare sensibilă a problematicii

cuprinse în cererile persoanelor fizice care au sesizat instituția Avocatul Poporului cu pretinse încălcări ale dreptului la liberă circulație.

Dacă în anul 2006 cererile erau formulate cu precădere de către persoane aflate în condiții ilegale pe teritoriul altor state, fie ca urmare a încălcării prevederilor legale ce reglementează regimul frontierei de stat, fie ca urmare a încălcării prevederilor acordurilor de readmisie pe care statul român le-a încheiat cu diferite state ale lumii, în anul 2007 acestea relevă în special greutățile pe care foști cetățeni români le întâmpină în acțiunea de obținere, în străinătate, a pașapoartelor.

În toate situațiile, petenților li s-a indicat calea legală care trebuia urmată, precum și prevederile legale care reglementează regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

D. DREPTUL LA VIAȚĂ INTIMĂ, FAMILIALĂ ȘI PRIVATĂ (ART. 26 DIN CONSTITUȚIE)

Lezarea acestui drept a constituit obiectul a **8 petiții** care au fost adresate instituției Avocatul Poporului, un număr mai mare față de anul 2006. Dintre acestea, **5** petiții au fost înregistrate la sediul central al instituției și **3** la birourile teritoriale.

Petițiile s-au referit, în principal, la: lipsa de reacție a organelor de poliție la reclamațiile repetate ale cetățenilor privind lezarea, de către terțe persoane, a dreptului la viață intimă și privată, unele îngrădiri ale drepturilor deținuților privind art. 26 din Constituție, sau modul defectuos în care s-a efectuat, de către organele în drept, cercetarea prealabilă privind încălcări ale ordinii și liniștii publice.

E. DREPTUL LA INFORMAȚIE (ART. 31 DIN CONSTITUȚIE)

În anul 2007, petițiile având drept obiect posibilă încălcare a dreptului la informație au fost în număr de **706**, ceea ce reprezintă un procent de aproximativ 10% din totalul petițiilor primite de instituția Avocatul Poporului. Dintre acestea, **575** de petiții s-au înregistrat la sediul central și **131**, la birourile teritoriale. Deși cantitativ acest tip de petiții au fost numeroase, ca și în anii precedenți, nu toți petenții s-au adresat mai întâi sau nu au făcut dovada că s-au adresat autorităților reclamate. Datorită acestui fapt instituția Avocatul Poporului nu a putut să-i sprijine direct, în totalitatea lor, pentru soluționarea petițiilor depuse, dar le-a indicat procedurile legale ce trebuie urmate.

În anul 2007, principalele aspecte sesizate în aceste petiții se referă la: solicitarea de informații cu privire la activitatea și fondurile unor instituții, informații cu privire la modalitatea de desfășurare a unor licitații sau informații legate de activitatea, adresa și programul audiențelor instituției Avocatul Poporului.

Din examinarea acestor petiții se evidențiază faptul că există unele autorități și instituții publice care nu-și respectă obligația constituțională de a da solicitanților informațiile cerute, la termenele și în condițiile prevăzute de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Instituția Avocatul Poporului a acționat prompt, sesizând primăriile, prefecturile, Arhivele Naționale, casele teritoriale de pensii, care nu și-au respectat obligația de a răspunde solicitărilor petenților cu privire la treburile publice și problemele de interes personal.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 5852/2007. Bujor (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu faptul că, deși a transmis, cu scrisoare recomandată, o cerere la Spitalul Municipal Dorohoi, județul Botoșani, în care solicita copia biletului său de ieșire din spital, necesar la o nouă evaluare medicală, nu a primit nici un răspuns până la data la care s-a adresat instituției noastre.

Cererea a fost analizată în contextul posibilei încălcări a dreptului la informație (art. 31 din Constituția României) și a dreptului de petiționare (art. 51 din Constituția României).

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat Spitalului Municipal Dorohoi, iar ca rezultat al demersurilor întreprinse, managerul spitalului a răspuns, precizând că scrisoarea petentului nu fusese primită. Totodată, a transmis celui în cauză un răspuns preliminar prin care i s-au solicitat datele necesare identificării.

Dosar nr. 9235/2007. Gyuri (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură o posibilă încălcare a art. 31 din Constituția României, privind dreptul la informație. Astfel, petentul s-a adresat instituției Avocatul Poporului reclamând faptul că, deși s-a adresat Ministerului Economiei și Finanțelor - Departamentul Finanțe solicitând precizări privind stadiul punerii în aplicare a art. 3 alin. (2) din Legea nr. 146/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. în vederea achiziționării de autoturisme Dacia, până la data expedierii cererii către instituția noastră nu a primit nici un răspuns.

Față de cele semnalate, Avocatul Poporului a sesizat Ministerul Economiei și Finanțelor, iar ca rezultat al demersului, acesta a comunicat că, urmare a faptului că Legea nr. 146/2007 nu a conținut toate elementele specifice unei legi speciale, s-a propus un proiect de ordonanță de urgență de modificare a legii urmând ca, după aprobarea acesteia într-o ședință de Guvern și depunerea la Parlament, ordonanța să intre efectiv în vigoare de la acea dată, petentul putând intra în posesia titlului de stat.

F. DREPTUL LA OCROTIREA SĂNĂTĂȚII (ART. 34 DIN CONSTITUȚIA ROMÂNIEI)

În anul 2007, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu un număr de **24 petiții** (18 petiții la sediul central și 6 la birourile teritoriale), ce au avut ca obiect dreptul la ocrotirea sănătății. În cazurile în care acestea nu au fost de competența instituției, petiționarii au primit îndrumările necesare în vederea clarificării situației lor.

Petițiile s-au referit la: acordarea medicamentelor compensate, unele drepturi pretins încălcate privind persoanele cu handicap, cazuri de malpraxis la care persoanele vătămate nu au primit despăgubiri, nerespectarea programelor naționale de sănătate. De asemenea, s-a desfășurat, ca urmare a sesizării din oficiu, o anchetă, la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică – Bolintin Vale, județul Giurgiu și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului – Giurgiu, având ca obiect dreptul la ocrotirea sănătății. Ancheta a fost urmată de emiterea a 2 recomandări prin care Avocatul Poporului a sesizat autoritățile administrației publice asupra ilegalității unor acte sau fapte administrative.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 5466/2007. Urmare a mai multor semnale provenite din mass – media și analizate în perioada 22 - 25 iunie 2007, care au reliefat faptul că la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică din Bolintin Vale s-au manifestat lipsuri privind îngrijirea bolnavilor și asigurarea condițiilor de hrană și de igienă, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a solicitat, în acest sens, informații Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Având în vedere că Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, deși a confirmat existența unor lipsuri în finanțarea și administrarea Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică din Bolintin Vale, nu a transmis și măsurile întreprinse pentru remedierea lipsurilor constatate, instituția Avocatul Poporului a efectuat o anchetă la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică din Bolintin Vale și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu.

În urma acesteia, s-a constatat că au fost încălcate dreptul la protecție specială a persoanelor cu handicap și dreptul la ocrotirea sănătății prevăzute de art. 50 și art. 34 din Constituția României atât ca rezultat al managementului defectuos al autorităților și instituțiilor publice de la nivel județean, cât și ca rezultat al intervenției ineficiente a Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, ca organ de specialitate al administrației publice centrale.

Drept urmare, Avocatul Poporului a emis **două** recomandări. Prin prima s-a solicitat Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap întreprinderea, la nivelul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică din Bolintin Vale, jud. Giurgiu, în regim de urgență, a măsurilor de supraveghere și coordonare a implementării standardelor minime de calitate pentru persoanele adulte cu handicap. Prin cea de a doua, adresată Consiliului Județean Giurgiu s-a solicitat întreprinderea măsurilor legale pentru ca, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu, care îi este subordonată, să asigure la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică din Bolintin Vale un sistem de permanență privind asistența medicală de specialitate precum și repartizarea fondurilor necesare asigurării serviciilor sociale pentru persoanele adulte cu handicap, la nivelul standardelor minime de calitate prevăzute de reglementările în vigoare.

Recomandările emise de Avocatul Poporului au fost însușite de autoritățile publice cărora le-au fost adresate. Astfel, s-au dispus măsurile necesare pentru respectarea ordinului Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru centrele rezidențiale pentru persoanele adulte cu handicap, s-a angajat un medic psihiatru și s-au încheiat contracte de colaborare cu unități spitalicești de profil, s-au pus în aplicare noi programe de integrare prin terapie ocupațională, s-au făcut demersurile necesare către ministerele de resort, pentru alocarea de fonduri suplimentate din rezerva bugetară a Guvernului pe anul 2007 și pentru amendarea corespunzătoare a proiectul de buget pe anul 2008.

G. DREPTUL LA UN MEDIU SĂNĂTOS (ART. 35 DIN CONSTITUȚIE)

În anul 2007, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu un număr de **11 petiții (3** petiții la sediul central al instituției și **8** la birourile teritoriale). Față de anul precedent, petițiile adresate instituției Avocatul Poporului care au vizat încălcarea dreptului la un mediu sănătos, au scăzut ca număr. Această scădere se poate explica și prin faptul că instituțiile competente în soluționarea unor astfel de cazuri, în primul rând Garda Națională de Mediu, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării", Agenția Națională pentru Substanțe și Preparat Chimice Periculoase din cadrul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, datorită mijloacelor de intervenție și de sancționare pe care legea le pune la dispoziție, au fost mult mai vizibile, astfel că persoanele au avut posibilitatea să se adreseze direct acestor instituții.

Aspectele sesizate în petițiile adresate instituției Avocatul Poporului s-au referit, în special, la respectarea dispozițiilor legale privind asigurarea unui mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.

H. DREPTUL DE PETIȚIONARE (ART. 51 DIN CONSTITUȚIE)

Din examinarea conținutului petițiilor adresate instituției Avocatul Poporului, se constată că, în anul 2007, încălcarea dreptului de petiționare a fost invocată într-un număr de **1324** cazuri.

Având în vedere faptul că dreptul de petiționare face parte din categoria drepturilor garanții, încălcarea sa este asociată în majoritatea cazurilor, cu încălcarea unuia sau mai multor drepturi, spre exemplu, dreptul persoanei vătămate, garantat de art. 52 din Constituția României, dreptul de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție, dreptul la un nivel de trai decent, prevăzut de art. 47 din Constituție, dreptul la informație, prevăzut de art. 31 din Legea fundamentală.

Astfel, persoanele fizice au adus la cunoștința Avocatului Poporului că s-au adresat unor autorități publice prin cereri, reclamații, sesizări, propuneri pentru rezolvarea unor probleme de ordin personal (cum ar fi: soluționarea unor aspecte

privind pensiile; proprietatea; acordarea ajutorului social; acordarea de lămuriri cu privire la stadiul de soluționare al notificărilor depuse de persoanele îndreptățite, conform Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare sau stadiul de soluționare a dosarelor privind compensațiile acordate conform Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată; schimbarea certificatelor de revoluționari și acordarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989), dar au întâmpinat greutăți din partea autorităților publice sesizate, cu privire la comunicarea stadiului în care se află dosarul depus, precum și la data și forma în care petenții pot primi ceea ce legea le oferă.

De asemenea, au fost semnalate situații în care unele autorități au refuzat să înregistreze petițiile. Alteori, în situația în care petiția era înregistrată, autoritățile publice sesizate, fie nu au transmis petiționarului răspunsul în termenul prevăzut de lege, fie au tergiversat soluționarea aspectelor semnalate.

În categoria acestora se situează de cele mai multe ori Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, față de care s-au primit cele mai multe plângeri pentru încălcarea dreptului menționat. Mai mult, respectivele autorități ale administrației publice, chiar și la solicitările instituției noastre au răspuns după insistențe sau după ce ne-am adresat forului ierarhic superior. Relativ aproape de această poziție, a ignorării prevederilor legale în ceea ce privește dreptul de petiționare, se situează și Ministerul Educației Cercetării și Tineretului, Instituția Prefectului Municipiului București, Casele de pensii ale sectoarelor municipiului București sau Casa Națională de Pensii, iar în ultimul timp, și Comisia pentru Constatarea Calității de Luptător în Rezistența Anticomunistă din cadrul Ministerului Justiției.

Instituția Avocatul Poporului a intervenit de fiecare dată cu promptitudine în sprijinul petenților și solicitărilor acestora, adresându-se la toate nivelurile prevăzute de lege, în vederea primirii răspunsului solicitat.

În vederea verificării respectării dispozițiilor constituționale referitoare la dreptul de petiționare și la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, instituția Avocatul Poporului a efectuat **o anchetă la Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc**, ca urmare a sesizării lui Gabriel (nume fictiv) – dosar nr. 9340/2007, nemulțumit de răspunsurile contradictorii ale acesteia. Astfel, în temeiul articolului art. 22 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, a constatat că, prin mai multe cereri adresate acestei primării, petentul a solicitat dispunerea unor măsuri de reglementare a circulației mașinilor cu gabarit depășit, care deteriorau strada pe care locuia. Răspunsurile primite nu au fost de natură să clarifice problema. Din documentele puse la dispoziție cu ocazia

anchetei, din discuțiile purtate, precum și din constatările făcute la fața locului au rezultat următoarele:

- indicatorul de interdicere virare la stânga pentru autovehiculele destinate transportului de mărfuri amplasat în loc vizibil, este destul de des ignorat de către conducătorii autovehiculelor, persoanele în cauză nerespectând traseele de deplasare stabilite de către administratorul drumului public;

- asfaltarea străzii în cauză nu este o prioritate pentru administrația locală, existând în momentul actual peste 200 de străzi care se află într-o stare mult mai avansată de degradare;

- nu este viabilă soluția montării unei bariere pentru că s-ar bloca accesul ambulanțelor sau mașinilor de intervenție ale pompierilor;

- nu există resurse financiare pentru montarea unor camere video de supraveghere pentru monitorizarea circulației.

Urmare a anchetei efectuate, reprezentanții Primăriei Odorheiu Secuiesc împreună cu Poliția municipiului au luat următoarele măsuri:

- s-a intensificat activitatea de control pe strada respectivă;

- reprezentanții celor patru societăți comerciale care își desfășoară activitatea în zona respectivă au fost invitați la sediul Poliției municipiului, unde li s-a pus în vedere și au luat la cunoștință pe bază de semnătură că, în cazul în care nu respectă traseele de deplasare stabilite de către administratorul drumului public, vor suporta rigurile legii;

- lucrătorii poliției rutiere au primit consemn în această zonă.

F. DREPTUL PERSOANEI VĂTĂMATE DE O AUTORITATE PUBLICĂ (ART. 52 DIN CONSTITUȚIE)

În anul 2007, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică a fost invocat într-un număr de **716 petiții** (327 la sediul central și restul la birourile teritoriale), mai multe cu 86 față de anul 2006.

În ceea ce privește drepturile invocate de persoanele fizice în relațiile cu autoritățile publice, petițiile fac referire la vătămarea unor drepturi și interese legitime, în sensul că nu sunt respectate drepturi legale, cum ar fi: dreptul la pensie, la ajutorul social prevăzut de Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, neeliberarea unor titluri de proprietate, conform prevederilor Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar sau Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, modificată și completată. O bună parte dintre petenți au fost vătămăți în drepturile lor de către instituții și autorități ale administrației publice datorită refuzului sau întârzierii răspunsului la diferite petiții, care au zădărnicit sau frustrat intrarea în drepturi la termenul prevăzut de lege sau în condițiile acesteia. De aceea, de cele mai multe ori încălcarea dreptului persoanei vătămate s-a realizat corelativ cu încălcarea dreptului de petiționare.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 8672/2007. Un caz apreciat de noi ca tipic pentru încălcarea dreptului menționat îl reprezintă Ionela (nume fictiv). Aceasta a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu refuzul Facultății de Medicină Veterinară din cadrul Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București de a-i elibera originalul diplomei de absolvire a facultății de drept, facultate absolvită anterior. Din cererea adresată instituției noastre mai rezultau următoarele:

- petenta a hotărât să renunțe la frecventarea Facultății de Medicină Veterinară, întrucât a apreciat că promovarea examenelor nu se făcea după criterii obiective;
- atunci când a făcut aprecierea că prea multe cadre didactice ale facultății sunt rude, a fost amenințată că va rămâne repetentă;
- motivul pentru care petentei nu i s-a eliberat diploma solicitată a fost neparcurgerea unei proceduri care, în opinia factorilor abilitați, era pretinsă nejustificat și nu fusese făcută publică.

Față de această situație, instituția Avocatul Poporului s-a adresat conducerii Facultății de Medicină Veterinară și actul solicitat a fost restituit petentei.

Din păcate, datorită modului în care s-a comportat, conducerea Facultății de Medicină Veterinară a zădărnicit intenția petentei de a se înscrie la o altă facultate în anul universitar 2007-2008.

Plângeri legate de modul în care își exercită atribuțiile personalul acestei facultăți au mai fost primite la instituția noastră și cu prilejul examenului de admitere, când secretara facultății, susținută de decanat, a decis ca persoanele care candidează la această facultate pe locurile bugetare să depună la înscriere **numai originalul** diplomei de bacalaureat. Restului candidaților, care nu erau încă în posesia diplomei, ci doar a adeverinței de absolvire a liceului (este vorba de cazurile în care nu s-au eliberat diplomele în timp util) li s-a impus, contrar normelor și metodologiei existente, să candideze pe locurile cu plată.

DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2007, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu un număr de **1189 petiții** referitoare la domeniul drepturilor copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, reprezentând **17,2%** din totalul petițiilor înregistrate. Procentul petițiilor clarificate ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului, pe domeniul drepturilor copilului, familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, a fost de **31,88%**, iar din acestea un procent de **66,75%** au fost soluționate în favoarea petenților.

A. Copii, tineri și familie

Instituția Avocatul Poporului a acordat și în anul 2007 o atenție deosebită protecției drepturilor copiilor și tinerilor. Astfel, activitatea a constat în autosesizări, anchete, emiterea de recomandări, clarificarea petițiilor primite de la petenți, colaborări și întâlniri cu persoane juridice române și străine în vederea promovării și protecției drepturilor copilului, mediatizarea drepturilor copilului.

De asemenea, instituția Avocatul Poporului a ținut seama de Decizia nr. 779/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2007 de instituire, pentru perioada 2007-2013, a unui program special de prevenire și combatere a violenței împotriva copiilor, a tinerilor și a femeilor, precum și de protecție a victimelor și a grupurilor expuse riscurilor (programul Daphne III), ca parte a Programului general „Drepturile fundamentale și justiția”. În acest sens, Avocatul Poporului a emis un mesaj de condamnare a violenței fizice, sexuale și psihologice împotriva copiilor, a tinerilor și a femeilor, mesaj în care se arată că amenințările cu asemenea acte, constrângerea sau lipsirea arbitrară de libertate, indiferent dacă au loc în viața publică sau în cea privată, constituie o încălcare a drepturilor la viață, siguranță, libertate, demnitate și integritate fizică și emoțională. Activitățile instituției Avocatul Poporului, în cursul anului 2007, împotriva violenței împotriva copiilor și a tinerilor au fost inițiate în spiritul prevederilor Declarației Universale a Drepturilor Omului și a Cartei drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, care recunosc consecințele grave, imediate și pe termen lung ale violenței împotriva copiilor și a tinerilor pentru sănătatea fizică și mintală a acestora și pentru dezvoltarea lor psihologică și socială.

Personalități internaționale importante și-au manifestat interesul pentru strategia pe care instituția a promovat-o în apărarea drepturilor copiilor, tinerilor și familiei în România. Astfel, în cursul vizitei pe care a făcut-o Avocatului Poporului, comisarul european pentru drepturile omului, **Thomas Hammarberg** a apreciat abordarea sistemică a problemelor care privesc copiii, tinerii și familia în cadrul unui singur departament specializat din cadrul instituției, considerând-o eficientă și originală în sistemul instituțional din Europa. De asemenea, **Paulo Sergio Pinheiro**, expertul independent al Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite privind studierea

violentei împotriva copiilor, în cadrul vizitei făcute la instituția Avocatul Poporului, s-a documentat în legătură cu forma de organizare a acestui departament din cadrul instituției, precum și a procedurilor de soluționare a petițiilor adresate de copii și tineri și a raporturilor de colaborare cu autoritățile statului.

Potrivit dispozițiilor art. 49 din Constituția României, republicată, copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor. Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului conține prevederi referitoare la drepturile copilului de a beneficia de respectarea personalității și individualității sale, de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate pe care o poate atinge, de a primi o educație care să permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale, de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență, de a fi protejat împotriva oricărei forme de exploatare.

Cu toate acestea, în cursul anului 2007, Avocatul Poporului a fost sesizat în legătură cu diverse anomalii înregistrate în legătură cu încălcarea drepturilor copiilor, tinerilor și familiei de către instituții ale statului. Reinstaurarea legalității a fost realizată atât prin implicarea directă și concretă a Avocatului Poporului, prin autosesizări, anchete, recomandări, cât și prin receptivitatea de care au dat dovadă instituțiile abilitate ale statului în soluționarea diverselor încălcări ale drepturilor copiilor, tinerilor sau familiei în urma sesizării venite de la Avocatul Poporului.

Înainte de a prezenta câteva fișe de caz din care rezultă modul concret în care Avocatul Poporului s-a implicat în soluționarea petițiilor primite de la cetățeni, prezentăm sintetic anumite spețe în care instituțiile statului au soluționat categoriile principale de încălcări ale drepturilor copiilor, tinerilor sau familiei.

Anumiți părinți au sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu evaluarea situației copilului încredințat prin hotărâre judecătorească celuilalt părinte. Părintele nemulțumit reclama superficialitatea cu care Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a analizat situația copilului, fără să se țină seama de interesul superior al copilului. Ca rezultat al demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sesizate au efectuat noi evaluări ale situației copiilor, decizând fie monitorizarea permanentă a situației școlare, fie atenționând părintele căruia i s-a încredințat copilul cu privire la aspectele deficitare constatate în creșterea și educarea minorului.

Avocatul Poporului a fost sesizat și în legătură cu faptul că anumite Centre Școlare Speciale nu au acordat rechizitele școlare și alocația zilnică de hrană, potrivit HG nr. 1251/2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat. Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei pretinse încălcări a dreptului la învățatură și a dreptului privind protecția copiilor și tinerilor.

Au fost semnalate și cazuri în care unii părinți au reclamat faptul că nu li se asigură medicamentele gratuite de care ar trebui să beneficieze, potrivit legii, copii cu

probleme grave de sănătate sau nu primesc laptele praf, în conformitate cu Legea nr. 321/2001 privind acordarea gratuită de lapte praf pentru copiii cu vârste cuprinse între 0–12 luni. Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei pretense încălcări a dreptului privind protecția copiilor și tinerilor și a dreptului privind ocrotirea sănătății. Ca rezultat al demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, petenții au primit gratuit, conform prescripțiilor medicale, medicamentele sau produsele solicitate.

Au fost semnalate și încălcări ale dreptului copiilor la învățatură. Spre exemplu, în unele Centre Școlare Speciale s-a recurs cu ușurință la exmatriculări fără respectarea prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar și fără să fie analizate cu atenție posibilele efecte negative ale acestor exmatriculări asupra tinerilor instituționalizați în Serviciile de Integritate Socio-Profesională a Tinerilor peste 18 ani din cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C). Ca rezultat al demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, unii tineri au primit dreptul de a se reînscris la unitățile de învățământ și și-au păstrat drepturile de a beneficia de măsurile de protecție socială prevăzute de Legea nr. 272/2004.

Un alt tip de probleme se referă la neplata pensiei de urmaș pentru unii copii ca urmare a decesului părintelui, deși aceștia erau încă elevi. Intervenția Avocatului Poporului la Casele Locale de Pensii a determinat emiterea deciziilor de acordare a drepturilor aferente pensiilor de urmaș.

Avocatul Poporului a fost confruntat și cu situații în care anumite primării au refuzat în mod nejustificat să acorde drepturile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului. În urma intervenției instituției Avocatul Poporului, instituțiile administrației publice locale sesizate au soluționat petițiile, în sensul că au acordat drepturile bănești pentru creșterea copilului.

De-a lungul întregului an 2007, instituția Avocatul Poporului a stabilit relații de bună colaborare în domeniul protecției drepturilor copilului cu diverse autorități implicate în protecția drepturilor copilului, tinerilor și familiei, consilierii și experții departamentului au participat la diverse întâlniri cu reprezentanții unor O.N.G.-uri, precum și la seminarii și mese rotunde pe teme ale drepturilor copilului, familiei și tinerilor.

Dezbaterile privind necesitatea înființării unor instanțe specializate care să judece cauzele cu minori au continuat și în anul 2007. Deși au fost înființate secții specializate la nivelul Curților de Apel, la instanțele inferioare (judecătoria) nu există complete specializate care să judece cauzele cu minori. În cursul dezbaterilor a fost subliniată necesitatea schimbului de informații între instanțele judecătorești, a realizării unei practici judiciare unitare și a unui parteneriat interinstituțional. Propunerile de înființare a instanțelor specializate se lovesc, în continuare, de lipsa resurselor financiare, Tribunalul pentru minori și familie Brașov, rămânând singura instanță din țară specializată pentru cauzele cu minori.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 61/2007. Elisabeta (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu faptul că s-a adresat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire în octombrie și noiembrie 2006, solicitând plasamentul copilului Alexandra (nume fictiv), dar nu a primit răspuns.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei pretinse încălcări a dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului de petiționare, prevăzute de art. 49 și art. 51 din Constituția României. Avocatul Poporului a sesizat Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, cererea a fost soluționată favorabil, în sensul că Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș a răspuns la petiție, informând că, după primirea dosarului copilului Alexandra (nume fictiv), a făcut demersuri pentru rezolvarea cazului (a emis adresă către Primăria comunei Remeti, județul Maramureș, unde are domiciliul mama copilului, pentru întocmirea anchetei sociale și a planului de servicii). De asemenea, a explicat că, deoarece Primăria comunei Remeti a întocmit ancheta socială, dar nu și planul de servicii, finalizarea cazului copilului Alexandra (nume fictiv) urmează să fie realizat la primirea planului de servicii.

Dosar nr. 6930/2007. Ionuț (nume fictiv) a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu faptul nu a primit răspuns din partea Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse la solicitarea sa, prin care a cerut lămuriri cu privire la alocația de stat pentru copiii săi minori, Sonalika și Keşav (nume fictive), care urmează școala în India.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei pretinse încălcări a dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului de petiționare, prevăzute de articolele 49 și 51 din Constituția României. Avocatul Poporului a sesizat Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, cererea a fost soluționată favorabil, punctul de vedere comunicat de această instituție publică fiind acela că și copilul român care urmează școala în India beneficiază de alocație de stat.

B. Pensionari

Art. 47 din Constituția României stabilește că statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și protecție socială de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent. Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege. Cetățenii au dreptul și la alte măsuri de protecție socială potrivit legii. Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale cu modificările și completările ulterioare detaliază pentru sistemul public de pensii, prevederile constituționale.

Totodată, Legea nr. 276/2004 pentru completarea articolului 169 din Legea nr. 19/2000 a introdus după alin. (1) al articolului 169, alin. (1¹) cu următorul conținut: recalcularea, la cerere, prin adăugarea stagiului de cotizare asimilat prevăzut la art. 38 alin. (1) lit. b) (respectiv, în sistemul public se asimilează stagiului de cotizare și perioadele necontributive, denumite în continuare perioade asimilate, în care asiguratul a urmat cursurile de zi ale învățământului superior, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective, cu condiția absolvirii acestora) se face și în cazul pensiilor stabilite anterior datei de 1 aprilie 2001.

Hotărârea Guvernului nr. 1550/2004 privind efectuarea operațiunilor de evaluare în vederea recalculării pensiilor stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000, a stabilit că, începând cu data de 1 octombrie 2004, pensiile din sistemul public stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 vor fi evaluate în vederea recalculării în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000.

În vederea susținerii măsurilor de reformare a sistemului de pensii, prevăzute în programul de guvernare, respectiv urgentarea procesului de recalculare a tuturor pensiilor din sistemul public provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, stabilite în baza legislației în vigoare anterior datei de 1 aprilie 2001, aflate în plată, astfel încât să fie respectat principiul „la condiții egale de pensionare, pensii egale, indiferent de anul ieșirii la pensie”, precum și pentru asigurarea cadrului legal necesar recalculării pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, Guvernul României a adoptat Ordonanța de urgență nr. 4/2005 prin care pensiile din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat stabilite în baza legislației în vigoare anterior datei de 1 aprilie 2001 se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii cu respectarea prevederilor Legii nr. 19/2000 începând cu data intrării în vigoare a prevederilor ordonanței sus menționate până la data de 1 ianuarie 2006.

Avocatul Poporului a primit în cursul anului 2007 foarte multe sesizări din partea pensionarilor cu privire la modul în care unele instituții aplică prevederile legale. Principalele sesizări se referă la:

- nemulțumirile pensionarilor față de modul în care unele case teritoriale de pensii au procedat la calcularea sau recalcularea pensiilor sau cu privire la faptul că pensiile nu le-au fost recalculate;
- imposibilitatea pensionarilor de a obține adeverințe care să ateste cuantumul salariilor și al sporurilor cu caracter permanent necesare la recalcularea pensiilor potrivit dispozițiilor OUG 4/2005;
- refuzul caselor de pensii (în special casele locale de pensii ale sectoarelor și Casa de Pensii a Municipiului București) de a da curs solicitărilor penenților;
- nemulțumiri ale pensionarilor legate de punctajul rezultat în urma recalculării pensiilor;
- depășirea, în special de către casele locale de pensii ale sectoarelor municipiului București și Casa de Pensii a Municipiului București, a termenelor prevăzute de legislația în vigoare cu privire la data la care trebuia făcută recalcularea pensiilor în funcție de data ieșirii la pensie a titularilor drepturilor;
- întârzieri în plata noilor drepturi de pensie stabilite ca urmare a recalculării pensiilor;
- refuzul caselor de pensii de a pune în executare hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin care se stabileau drepturi de pensie;
- greșeli și omisiuni făcute de casele de pensii la stabilirea drepturilor la pensie;
- neluarea în considerare de către casele de pensii a tuturor documentelor depuse de penenți în vederea recalculării pensiilor;
- dificultăți întâmpinate de pensionari cât privește recalcularea pensiilor ca urmare a efectuării unor stagii de cotizare ulterior datei la care au ieșit la pensie pentru limită de vârstă;
- probleme apărute în legătură cu transferul dosarelor de pensie de la o casă de pensii la alta, la cererea pensionarilor, ca urmare a schimbării domiciliului;
- neindexarea pensiilor de către casele de pensii în conformitate cu dispozițiile legale;
- comportamentul abuziv al unor angajați ai caselor de pensii în raporturile cu pensionarii;
- nemulțumiri legate de stabilirea cuantumulului pensiei persoanelor care și-au desfășurat activitatea în condiții speciale/ deosebite de muncă;
- suspendarea nelegală a plății pensiilor etc.

Nu se poate nega faptul că procesul de recalculare a pensiilor din sistemul public a fost o operațiune complexă, însă, acest lucru nu poate justifica în totalitate întârzierile cu care s-a procedat la recalcularea pensiilor, numeroasele greșeli care au fost făcute în procesul recalculării, precum și atitudinea unor angajați ai caselor de pensii în raporturile cu pensionarii.

Petițiile primite relevă faptul că pensionarii au tot mai multă încredere în instituția Avocatul Poporului și apelează la acesta în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă, dar, pe de altă parte evidențiază numeroasele probleme care există, încă, în raporturile dintre pensionari și casele de pensii. Se remarcă, de asemenea, faptul că multe dintre instituțiile publice au înțeles rolul și locul instituției Avocatul Poporului în peisajul instituțional românesc: sunt tot mai rare situațiile în care casele de pensii nu dau curs solicitărilor Avocatul Poporului în termenul legal de răspuns. Probleme mai persistă, însă, în ceea ce privește calitatea răspunsurilor: acestea

sunt uneori superficiale fiind necesară revenirea cu noi adrese la instituțiile publice în cauză sau adresarea către instituțiile ierarhic superioare.

Cât privește legislația pensiilor din sistemul public continuă să fie identificate o serie de probleme referitoare la:

- imposibilitatea pensionarilor de a obține adevăratele care să ateste cuantumul salariilor și al sporurilor cu caracter permanent necesare la recalcularea pensiilor potrivit dispozițiilor O.U.G. 4/2005 și, totodată, imposibilitatea reconstituirii acestora;
- cuantumul multor pensii nu a crescut în urma recalculării întrucât punctajul determinat potrivit noii legislații a fost mai mic decât cel determinat anterior. Astfel, mulți pensionari nu au beneficiat nici de indexările pensiilor acordate ulterior de către Guvern;
- inegalitate de tratament între bărbați și femei cât privește modul de calcul al pensiilor. Astfel, punctajului mediu anual se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale realizate de asigurat în perioada de cotizare, la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare. Or, stagiul complet de cotizare este diferit la bărbați față de femei (la apariția Legii nr. 19/2000, stagiul complet de cotizare pentru femei era de 25 de ani, iar pentru bărbați era de 30 de ani), fapt ce determină un cuantum al pensiilor mai mare la femei decât la bărbați aflați în situații identice;
- limitarea venitului maxim ce poate fi asigurat de o persoană la o sumă egală cu cinci salarii medii brute pe economie;
- imposibilitatea de a transfera drepturile de pensie în străinătate;
- pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis anterior datei de 1 iulie 1977, data intrării în vigoare a Legii nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială, stagiul complet de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual pentru toate categoriile de pensii este de 20 de ani pentru femei și de 25 de ani pentru bărbați. Pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în intervalul 1 iulie 1977-31 martie 2001, stagiul complet de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual este cel reglementat de Legea nr. 3/1977, respectiv 25 de ani pentru femei și 30 de ani pentru bărbați. Pentru persoanele beneficiare de pensii stabilite în condiții prevăzute de acte normative cu caracter special, apărute după anul 1990, stagiul complet de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual este vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului de pensie prevăzută de aceste acte normative. Drept urmare, pentru persoane aflate în situații identice, la stabilirea potrivit dispozițiilor Legii nr. 19/2000, respectiv recalcularea conform dispozițiilor O.U.G. 4/2005, a pensiilor, stagiul complet de cotizare care se ia în calcul la determinarea punctajului mediu anual este diferit, întrucât Legea nr. 3/1977 nu prevedea posibilitatea reducerii stagiului de cotizare (a vechimii în muncă) pentru condiții deosebite sau speciale, așa cum a prevăzut legislația de după anul 1990, acesta fiind același pentru toate persoanele, respectiv 25 de ani pentru femei și 30 de ani pentru bărbați. De asemenea, pentru cei pensionați anterior intrării în vigoare a Legii nr. 3/1977, stagiul de cotizare utilizat la recalculare este unic, respectiv 20 de ani pentru femei și 25 de ani

pentru bărbați. Pe cale de consecință, se creează inechități între pensionari aflați în situații identice cât privește determinarea cuantumului pensiilor.

În condițiile în care numărul pensionarilor a crescut și resursele financiare ale acestora sunt insuficiente, apreciem că ar putea fi luată în considerare o posibilă modificare a Legii nr. 19/2000 prin adoptarea unui sistem de stabilire și recalculare a pensiilor în raport de două elemente: o parte fixă, al cărui quantum ar asigura un nivel de trai decent, egală cu salariul minim brut pe economie și care trebuie să se acorde tuturor pensionarilor, și o parte variabilă, determinată pe bază de puncte, calculată în raport de stagiul de cotizare și nivelul veniturilor obținute în timpul activității.

Cât privește celelalte sisteme de pensii (armată, justiție), ne-au fost sesizate nemulțumiri legate de modul în care a fost calculată și acordată pensia de serviciu pentru judecători și cadrele militare, refuzul Casei de Pensii a Ministerului Administrației și Internelor de a aproba acordarea pensiei militare prin trecerea de la o pensie acordată în sistemul public de pensii, neacordarea pensiei cuvenite ca urmaș al unui cadru militar etc.

Față de problemele reclamate de pensionari, Avocatul Poporului a aprobat efectuarea unor **anchete** la Casele Locale de Pensii și a emis **recomandări** prin care a solicitat luarea măsurilor necesare pentru comunicarea în termenul legal, a răspunsurilor către petiționari, urgentarea emiterii deciziilor de pensionare și plata pensiilor conform deciziilor de pensionare emise în urma recalculării pensiilor.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 1248/2007. Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului, domnul Ilie (nume fictiv) a sesizat Avocatului Poporului cu privire la nemulțumirile sale referitoare la modul în care Casa Locală de Pensii Sector 3 București i-a calculat drepturile de pensie ca urmare a procesului de recalculare. Astfel, titularul dosarului de pensie, susținea că pensia sa a fost recalculată cu o întârziere de un an. Totodată, domnul Ilie a susținut că nu a primit decizia de recalculare a pensiei și nici buletinele de calcul aferente.

În contextul prezentat, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Casei Locale de Pensii Sector 3 București. În adresa de răspuns a acestei instituții am fost informați că pensia domnului Ilie a fost recalculată potrivit legislației în vigoare și că a fost emisă decizia privind recalcularea pensiei din sistemul public de pensii. Cuantumul pensiei petentului a fost stabilit în sumă de 589 lei față de 481 lei cât acesta a avut anterior recalculării. Totodată, am fost informați că s-a plătit domnului Ilie (fără a se dovedi acest fapt) suma de bani rezultată ca diferență între pensia pe care a primit-o și pensia care i s-ar fi cuvenit ca urmare a recalculării, în cuantum de 984 lei.

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub numărul 1248/2007, domnul Ilie a revenit la instituția Avocatul Poporului, susținând că nu a primit suma de bani, așa cum în mod eronat ne-a informat Casa Locală de Pensii Sector 3 București.

Pentru clarificarea aspectelor instituția Avocatul Poporului a efectuat o anchetă. Obiectivul acesteia a vizat obținerea documentului prin care Casa Locală de Pensii Sector 3 să facă dovada afirmațiilor, în sensul că a plătit domnului Ilie, suma de bani restantă, în cuantum de 984 lei.

Din discuțiile avute, din borderoul de plată și urmare a verificărilor care au fost făcute la serviciul contabilitate a rezultat că suma de bani în cuantum de 984 lei destinată plății drepturilor de pensie restante ale domnului Ilie a fost returnată în contul Casei Locale de Pensii Sector 3 București, întrucât petentul nu a fost găsit la domiciliul din București.

Din datele obținute de instituția Avocatul Poporului ca urmare a demersurilor efectuate în cazul domnului Ilie a rezultat superficialitatea cu care Casa Locală de Pensii Sector 3 abordează problemele cu care se confruntă petenții. Astfel, după ce atât scris cât și verbal, reprezentanții Casei Locale de Pensii Sector 3 au contrazis afirmațiile petentului susținând că ar fi plătit acestuia drepturile de pensie restante, s-a constatat cu prilejul efectuării anchetei că toate afirmațiile și asigurările date de Casa Locală de Pensii Sector 3 au fost incorecte deoarece, în realitate, petentul nu a primit drepturile bănești cuvenite. Menționăm că petentul nefiind găsit acasă, ulterior, instituția publică menționată nu a mai transmis spre plată suma menționată deși petentul a primit drepturile de pensie lunar și a făcut demersuri în vederea obținerii și a drepturilor de pensie restante. De asemenea, pe parcursul derulării anchetei, personalul din cadrul serviciului de evaluare a manifestat un total dezinteres față de munca pe care ar fi trebuit să o presteze.

Analizând rezultatele anchetei, Avocatul Poporului a emis o recomandare prin care Casa Locală de Pensii Sector 3 București urma să examineze situația creată prin nerespectarea dispozițiilor constituționale și legale referitoare la dreptul la pensie și să ia măsurile legale în vederea plății drepturilor bănești restante domnului Ilie. De asemenea, în conținutul recomandării făcute Casei Locale de Pensii Sector 3 București se menționa necesitatea luării măsurilor pentru comunicarea, în termenul legal, a răspunsurilor către petiționari și urgentarea plății drepturilor de pensie conform deciziilor de pensionare emise în urma recalculării pensiilor și potrivit legislației în vigoare.

Dosar nr. 5835/2007. O altă **anchetă** a fost efectuată la Casa Locală de Pensii Sector 6 București, urmare a cererii domnului Isidor (nume fictiv).

Obiectivele specifice ale anchetei efectuate în acest caz, au vizat solicitarea autorității publice în cauză a informațiilor necesare anchetei și examinarea documentelor privind pensia recalculeată a petentului. Obținerea informațiilor în cadrul anchetei s-a realizat și prin audierea conducătorului Casei Locale de Pensii Sector 6. Împuterniciții Avocatului Poporului i-au adus la cunoștință aspectele sesizate de domnul Isidor și anume că, la recalcularea pensiei sale, nu au fost luate în considerare toate perioadele lucrate, veniturile salariale înscrise în carnetul de muncă și nici cele dovedite cu adeverințe eliberate de foștii angajatori, situație care a condus la

diminuarea semnificativă a cuantumului pensiei. De asemenea, au fost confruntate documentele existente la dosarul de pensie al solicitantului cu cele depuse de acesta la instituția Avocatul Poporului. În urma verificărilor efectuate, s-a constatat că plângerea domnului Isidor este întemeiată.

În prezența împuterniciților Avocatului Poporului, șeful de serviciu al Casei Locale de Pensii Sector 6 București a dispus revizuirea pensiei în cauză, în urma revizuirii fiind emisă o nouă decizie de pensionare și un nou buletin de calcul aferent.

Prin revizuirea drepturilor de pensie ale domnului Isidor, a rezultat un punctaj mediu anual de 2.60085 față de 1.65105 aflat în plată la data recalculării pensiei și un quantum al pensiei de 769 lei față de 488 lei. Diferențele cuvenite în sumă de 9.807 lei au fost achitate pe mandat gri. În plus, conducătorul instituției a precizat că domnul Isidor va beneficia de prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 19/2007 și că se va face recalcularea pensiei sale și pentru perioada lucrată după pensionare (1982-1987), de îndată ce petentul va depune cerere în acest sens, conform art. 95 din Legea nr. 19/2000. Urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului la Casa Locală de Pensii Sector 6, petiția domnului Isidor a fost soluționată favorabil.

Dosare nr. 2700/2007 și nr. 5510/2007. O altă anchetă a fost derulată la Casa Locală de Pensii Sector 1 București ca urmare a sesizărilor doamnei Natalia (nume fictiv) și domnului Bradu (nume fictiv) în legătură cu încălcarea dreptului privind nivelul de trai prevăzut de art. 47 și a dreptului de petiționare prevăzut de art. 51, din Constituția României, republicată.

Petenții susțineau că s-au adresat Casei Locale de Pensii Sector 1 București în vederea soluționării unor probleme legate de recalcularea pensiilor cu foarte mare întârziere, revizuirea recalculării pensiilor și neluarea în considerare a adevăraților depuse în vederea recalculării pensiei.

Referitor la cele sesizate, conform prevederilor art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, a fost supusă atenției Casei Locale de Pensii Sector 1 București examinarea situațiilor create. Întrucât Casa Locală de Pensii Sector 1 București nu a dat curs solicitărilor instituției Avocatul Poporului, pe baza art. 59 alin. (2) din Constituția României, republicată, coroborat cu art. 4 și art. 24 din Legea nr. 35/1997, republicată, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Casei de Pensii a Municipiului București, care nu a răspuns.

Ca urmare a demersurilor întreprinse au fost primite, în cazul ambilor petenți, răspunsuri neclare de la Casa Locală de Pensii Sector 1 București. În cazul doamnei Natalia se putea observa un vădit dezinteres în soluționarea cererilor petentei, dar și în a da un răspuns concret la sesizările instituției Avocatul Poporului, iar referitor la cazul domnului Bradu s-au constatat erori în buletinul de calcul transmis de Casa Locală de Pensii Sector 1 București. Pe baza art. 22 din Legea nr. 35/1997, republicată, Avocatul Poporului a dispus efectuarea unei anchete la Casa Locală de Pensii Sector 1 București.

În urma anchetei s-a constatat că sesizările petenților erau întemeiate și deși reprezentanta Casei Locale de Pensii Sector 1 București și-a luat angajamentul să soluționeze cererile celor doi petenți, acest lucru nu s-a realizat.

În acest context, pe temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 13 lit. c), art. 21 și ale art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, de apărare a drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile administrației publice, în vederea înlăturării ilegalităților constatate, reparării pagubelor și înlăturării cauzelor care au generat încălcarea drepturilor pensionarilor, Avocatul Poporului a emis o **recomandare**, pentru ca șeful de serviciu al Casei Locale de Pensii Sector 1 București să dispună luarea tuturor măsurilor legale care se impun pentru urgentarea soluționării situației cu care se confruntă cei doi petenți și să informeze, potrivit legii, instituția Avocatul Poporului cu privire la măsurile luate.

Dosar nr. 8380/2007. Paul (nume fictiv) a reclamat la Avocatul Poporului faptul că primește pensia cu mare dificultate și întârziere, deoarece, până în prezent, nu a fost creat cadrul necesar pentru **trimiterea drepturilor bănești în străinătate**, altfel decât prin mandat cu procură specială.

În memoriul adresat instituției noastre, petentul face referire la sistemul gratuit de virare denumit IBAN-BIC, care funcționează în Uniunea Europeană, dar nu și în România, deși este membră UE de la 1 ianuarie 2007.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei pretinse încălcări a dreptului privind nivelul de trai, prevăzut de art. 47 din Constituția României, republicată.

Avocatul Poporului a sesizat Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, în calitatea sa de organism de legătură al statului român prin care se asigură aplicarea acordurilor bilaterale și a legislației comunitare în materie de prestații sociale, cerându-i să ne comunice măsurile întreprinse până în prezent și cele de viitor, în scopul adaptării cadrului instituțional și legislativ existent la cerințele reflectate în conținutul Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 și Regulamentului (CEE) nr. 574/72 privind aplicarea Regulamentului 1408, cu referire expresă la problema soluțiilor practice pentru trimiterea rapidă a pensiilor în străinătate.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale ne-a furnizat explicații cu privire la situația reclamată. În acest sens, ne-a informat că a fost demarată procedura legală pentru rezolvarea problemei sesizate și că, în vederea exportului pensiilor în statul de domiciliu al pensionarilor, în urma licitației derulate, instituția bancară parteneră desemnată a presta acest serviciu este City Banc. Data de la care se va efectua plata pensiilor către beneficiarii domiciliați în alte state va fi anunțată public, după finalizarea convenției.

Dosar nr. 7734/2007. Gheorghe (nume fictiv), adresându-se Avocatului Poporului a afirmat și a dovedit că s-a adresat Casei Locale de Pensii Sector 3 București, contestând decizia de recalculare a pensiei sale. Totodată, petentul era nemulțumit de faptul că, deși beneficia de prevederile Hotărârii Guvernului nr. 407/1990, Casa Locală de Pensii Sector 3 nu a ținut cont de acest lucru la recalcularea pensiei. Astfel, nu a fost luată în considerare perioada 1965-2000 ca fiind lucrată în **condiții speciale, zonele I și II de expunere radiații** și nu s-a ținut cont de faptul că Hotărârea Guvernului nr. 407/1990 prevedea ca vechimea în muncă necesară la deschiderea drepturilor de pensie să fie de 15 ani.

În urma adresării către Casa Locală de Pensii sector 3 București, aceasta a informat Avocatul Poporului asupra faptului că sesizarea domnului Gheorghe a fost soluționată prin emiterea unei noi decizii. Întrucât această adresă nu a dat curs sesizărilor instituției Avocatul Poporului a fost trimisă o adresă la Casa de Pensii a Municipiului București.

Casa Locală de Pensii Sector 3 și Casa de Pensii a Municipiului București nu au dat curs solicitărilor instituția Avocatul Poporului, transmițând același răspunsuri ca și cel inițial, la care am solicitat clarificări. Pentru că cele două autorități nu au răspuns, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

Urmare a acestor noi demersuri, Direcția Îndrumare Metodologică din cadrul Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale ne-a informat că urmare a analizării dosarului petentului, s-a constatat că, în momentul deschiderii dreptului la pensie pentru munca depusă și limită de vârstă, acesta îndeplinea atât condițiile impuse de Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, cât și de Hotărârea Guvernului nr. 407/1990 privind reglementarea unor drepturi ce se acorda salariaților din unitățile de cercetare, explorare, și prelucrare a materiilor prime nucleare. Astfel, s-a considerat că, în acest caz, legea trebuie interpretată în sensul cel mai avantajos pentru pensionar.

În adresa Direcției Îndrumare Metodologică s-a mai precizat că, având în vedere cele expuse, Casa de Pensii a Municipiului București va reanaliza dosarul de pensie al domnului Gheorghe și va lua măsurile ce se impun, cu respectarea prevederilor legale.

Casa Locală de Pensii Sector 3 a transmis instituției Avocatul Poporului noua decizie de recalculare a pensiei petentului, cu buletinul de calcul aferent.

C. Persoane cu handicap

În domeniul protecției persoanelor cu handicap, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu cereri care au avut ca obiect probleme privind neîncadrarea într-un grad de handicap, neacordarea drepturilor cuvenite pentru persoanele cu handicap, reevaluarea gradului de handicap și încadrarea persoanei într-un grad de handicap inferior celui avut anterior, refuzul autorităților administrației publice locale de a angaja asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav cărora li s-a stabilit

dreptul de a beneficia de asistent social, tergiversarea emiterii certificatelor de încadrare într-un grad de handicap, depășirea termenului de realizare a accesibilităților pentru aceste persoane defavorizate, lipsa fondurilor pentru plata asistenților personali.

Potrivit art. 50 din Constituția României, persoanele cu handicap se bucură de protecție specială, statul fiind obligat să asigure realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, pentru ca persoanele cu handicap să participe efectiv la viața comunității. Cât privește legislația în domeniu, nu putem să nu remarcăm faptul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/1999 care a reglementat protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap a fost înlocuită recent de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, dându-se astfel, o altă dimensiune protecției drepturilor persoanelor cu handicap.

Instituția Avocatul Poporului a manifestat, constant, interes pentru problemele cu care se confruntă persoanele cu handicap din România. În acest sens se înscriu și participările la diverse seminarii având ca scop promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, întâlnirile cu reprezentanții unor O.N.G.-uri implicate în protecția drepturilor persoanelor cu handicap.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 5666/2007. În baza articolului publicat în ziarul „Adevărul” din data de 19 mai 2007, intitulat „Copiii cu nevoi speciale învață după manuale vechi” instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a desfășurat o anchetă la Școala Specială nr. 4 București. În cuprinsul articolului erau relatate aspecte privind indiferența și indisciplina unor cadre didactice manifestată față de copiii cu nevoi speciale, lipsa unor materiale necesare procesului educațional, precum și gradul de deteriorare și vechimea manualelor după care învață elevii. În urma audienței acordate de directorul școlii au fost purtate discuții cu profesorul-pedagog, cu metodistul, cu responsabilul cu formarea continuă pe școală, precum și cu liderul de sindicat, referitoare la desfășurarea activităților de predare-învățare, terapia tulburărilor de limbaj, psihodiagnoză, activitatea de consiliere și profesionalizare. Conducătorul instituției a recunoscut comportamentul neadecvat al unuia din cadrele didactice ale școlii, împotriva căruia s-a dispus sancționarea cu mustrare, conform regulamentului de ordine interioară.

A fost solicitată prezentarea manualelor folosite în procesul educațional și s-a constatat că gradul de uzură și vechime este cel apreciat de autoarea articolului din ziar. Cu privire la acest aspect, reprezentanții instituției Avocatul Poporului au fost asigurați că va fi informat Inspectoratul Școlar, precum și Ministerul Educației și Cercetării, care au în vedere reeditarea manualelor conform planului educativ personalizat, în funcție de gradul și tipul de handicap, care răspunde nevoilor educaționale pentru elevii cu handicap din grupe sau clase, în funcție de strategiile și programele de dezvoltare, elaborat de o echipă de psihopedagogi.

- Pentru verificarea condițiilor de desfășurare a procesului educațional a fost vizitată baza materială a unității de învățământ pentru copii cu dizabilități fizice și intelectuale, care este compusă din următoarele săli: cabinet asistență socială; cabinet consiliere; cabinet terapie tulburărilor de limbaj; cabinet metodic-științific; sală de sport; sală de calculatoare; cabinet bio-ecologie; atelier pentru activități de profesionalizare; spații de joacă.

Reprezentanților instituției le-au fost prezentate materialele folosite în procesul educațional, documentare metodic-științifice, ghidul activităților metodic-științifice, ghidul metodic pentru terapii specifice, oferte educaționale în funcție de anii școlari, programele opționale la anumite clase, în funcție de gradul de handicap, acțiunile comunitare din cadrul proiectului “Acțiuni culturale”, desfășurate în Franța, Suedia, Polonia, acțiunile de prevenire a delincvenței juvenile, acțiunile și programele cultural-artistice și de educație ecologică.

Ca urmare a investigațiilor efectuate și a constatărilor, având în vedere luarea măsurilor legale de restabilire a situației semnalate și de înlăturare a cauzelor care au generat încălcarea drepturilor constituționale, s-a apreciat că temeiurile care au stat la baza efectuării anchetei au încetat și, ca atare, în baza art. 20 din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat, s-a încheiat procedura declanșată.

Dosar nr. 468/2007. Avocatul Poporului a fost sesizat în legătură cu modul în care Comisia de Evaluare Medicală a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți a Județului Botoșani și Comisia Superioară de Evaluare Medicală a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți au evaluat situația lui Marin (nume fictiv), suferind de schizofrenie paranoidă gravă, stare dementială senilă gravă prin involuție, lipsit de autoconducție și autoservire.

Concret, în anul precedent, Comisia de Evaluare Medicală a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți a Județului Botoșani a respins încadrarea în grad de handicap a lui Marin, iar Comisia Superioară i-a acordat doar gradul II de handicap.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei preținse încălcări a dreptului privind protecția persoanelor cu handicap, prevăzut de art. 50 din Constituția României, republicată. Avocatul Poporului a sesizat situația lui Marin către Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap și Comisia Superioară de Evaluare Medicală a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți.

Ca rezultat al demersului întreprins de Avocatul Poporului, cererea a fost soluționată favorabil. Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap ne-a comunicat punctul de vedere al Comisiei Superioare de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți la problemele sesizate și rezultatul contestației formulate în cazul de față a fost admiterea contestației și acordarea gradului I de handicap pentru persoana cu dizabilitate.

DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2007, în domeniul de activitate: armată, justiție, poliție, penitenciare au fost înregistrate un număr de **822** petiții, reprezentând **11,9%** din totalul de **6919** petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului. Procentul petițiilor înregistrate în domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare, în privința cărora Avocatul Poporului a întreprins demersuri, a fost de **2,4%**, din care **65%** petiții au fost soluționate, **25%** au fost clarificate ca urmare a intervenției Avocatului Poporului, restul de petiții fiind în curs de soluționare.

I. ARMATĂ

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată în anul 2007 în legătură cu acordarea unor titluri militare și tergiversarea soluționării cererilor pentru obținerea unor adeverințe referitoare la datele cuprinse în documentele deținute de arhivele Unității Militare 02405 Pitești din subordinea Ministerului Apărării.

Astfel, un petent și-a exprimat nemulțumirea față de refuzul Ministerului Apărării de a-i acorda Medalia Virtutea Militară. Din analiza petiției și a actelor anexate acesteia nu a rezultat că autoritățile administrației publice sesizate au răspuns solicitării petentului în afara cadrului legal actual, deoarece acesta nu se afla în activitate la data formulării cererii de acordare a Medaliei Virtutea Militară.

În acest context, petentului i s-a făcut cunoscut faptul că Legea nr. 459/2002 privind Ordinul Virtutea Militară și Medalia Virtutea Militară reglementează procedura de acordare a medaliei Virtutea Militară și enumeră limitativ categoriile de persoane cărora le poate fi acordată. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 6 alin. (2)-(3) din acest act normativ, „Medalia Virtutea Militară cu însemn de pace se poate acorda:

a) maiștrilor militari și subofițerilor **în activitate**, în rezervă sau în retragere, militarilor în termen, militarilor angajați și personalului civil fără studii superioare care **lucrează** în ministere și în instituții centrale autonome cu responsabilități în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale și aparțin forțelor terestre, inclusiv apărării antiaeriene și radiolocației;

b) maiștrilor militari, subofițerilor, militarilor și personalului civil, aparținând forțelor terestre ale statelor cu care România are relații de colaborare în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale.

Medalia Virtutea Militară cu însemn de război se poate acorda persoanelor prevăzute la alin. (2), indiferent de categoria de forțe armate sau de instituția de care aparțin.” (Cerere nr. 1231/2007).

FIȘE DE CAZ

Dosar nr.107/2007. Valeriu (nume fictiv) a sesizat Biroul teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului în legătură cu faptul că a solicitat, prin mai multe cereri, Unității Militare 02405 Pitești, eliberarea unei adeverințe care să cuprindă drepturile

salariale de care a beneficiat în perioada în care a activat ca ofițer în cadrul Ministerului Apărării (1941-1947). Petentul preciza că, adeverința menționată îi era necesară pentru recalcularea cuantumului pensiei pentru limită de vârstă și că unitatea militară l-a informat, cu prilejul demersurilor întreprinse pentru a afla stadiul soluționării cererilor, că este necesar să mai aștepte formularea răspunsului.

Urmare a intervenției întreprinse de Biroul teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului, Unitatea Militară 02405 Pitești a comunicat că petentului i s-a transmis răspunsul solicitat privind salarizarea pentru perioada solicitată, cu mențiuni asupra soldei și accesoriilor acesteia pentru perioada în care și-a desfășurat activitatea ca ofițer în unități ale Ministerului Apărării Naționale.

Dosar nr. 53/2007. Margareta (nume fictiv) a sesizat Biroul teritorial Constanța al instituției Avocatul Poporului în legătură cu faptul că a solicitat Unității Militare 02405 Pitești eliberarea unei adeverințe de salariu pentru soțul său, care a lucrat în Comandamentul Militar Constanța. Petenta menționa că adeverința îi era necesară pentru recalcularea pensiei soțului său și că, deși au trecut mai mult de șapte luni de la solicitarea formulată, nu a primit nici un răspuns.

Urmare a demersului întreprins de Biroul teritorial Constanța al instituției Avocatul Poporului, Unitatea Militară 02405 Pitești a transmis petentei adeverința solicitată.

Dosar nr. 103/2007. Marian (nume fictiv) a sesizat Biroul teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului în legătură cu cererile adresate Unității Militare 02405 Pitești și Centrului Militar Zonal Brașov, formulate pentru obținerea unei adeverințe din care să rezulte sporul de vechime de care a beneficiat în perioada în care și-a desfășurat activitatea la UM 01615 Brașov. Unitatea Militară 02405 Pitești nu i-a comunicat răspuns petentului, iar Centrul Militar Zonal Brașov i-a transmis că, în urma demersului întreprins la Unitatea Militară 02405 Pitești, aceasta a menționat că termenul de soluționare a cererii petentului a fost prelungit din cauza numărului mare de solicitări și a lipsei de personal.

Urmare a intervenției Biroului teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului, Unitatea Militară 02405 Pitești a comunicat petentului răspunsul solicitat, referitor la elementele de salarizare pentru perioada februarie 1987-noiembrie 2000, perioadă în care a fost încadrat ca salariat civil în cadrul unităților Ministerului Apărării Naționale.

II. JUSTIȚIE

Referitor la dispozițiile art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție, în anul 2007 instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu cereri având ca obiect: contestarea soluțiilor dispuse de Ministerul Public; contestarea actelor de urmărire penală; neinformarea persoanelor interesate, de către organele de urmărire penală, asupra stadiului de soluționare a unor dosare sau plângeri penale și a soluțiilor dispuse; contestarea unor hotărâri judecătorești; contestarea modului de apreciere a concluziei

și utilității probelor de către instanțele de judecată; necomunicarea hotărârilor judecătorești pronunțate atât în procesele penale cât și în procesele civile; plângeri împotriva activității unor magistrați; plângeri împotriva unor executori judecătorești și a unor experți tehnici; imposibilitatea punerii în executare a unor titluri executorii care stabilesc obligații de plată în sarcina instituțiilor publice.

Totodată, o serie de petiționari au sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu litigii de drept privat și litigii cu avocații având ca obiect cuantumul onorariilor.

a) Ministerul Public

În privința activității organelor de urmărire penală, menționăm că obiectul unor cereri adresate instituției Avocatul Poporului s-a referit la termenul de soluționare de către procurorii ierarhici superiori a plângerilor formulate împotriva soluțiilor de neîncepere a urmăririi penale ale procurorilor.

Astfel, prin cererile înregistrate la instituția Avocatul Poporului sub nr. 126/2007 și nr. 342/2007, Andrei (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului susținând că i s-a încălcat accesul liber la justiție, sub aspectul soluționării dosarului penal într-un termen rezonabil și printr-un proces echitabil. În acest sens, petentul menționa că Parchetul de pe lângă Judecătoria Brașov i-a comunicat soluția de neîncepere a urmăririi penale, dispusă de procuror, iar împotriva acesteia a formulat plângere la prim-procurorul Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov. Totodată, petentul afirma că, în intervalul de timp scurs de la data depunerii plângerii la prim-procuror, se putea soluționa plângerea sa, astfel încât dacă ar fi fost nemulțumit de soluție ar fi putut să se adreseze instanței de judecată, în temeiul art. 278¹ C.proc.pen.

Referitor la cele sesizate, petentului i s-a adus la cunoștință că, în situația în care prim-procurorul Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov nu i-a comunicat un răspuns, în termen de 20 de zile, în legătură cu plângerea formulată împotriva soluției dispuse de procuror, putea sesiza instanța de judecată în termen de 20 de zile de la data expirării termenului inițial de 20 de zile.

Astfel, potrivit art. 278¹ alin. (1) C.proc.pen.: „După respingerea plângerii făcute conform art. 275-278, împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale sau a ordonanței ori, după caz, a rezoluției de clasare, de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, date de procuror, persoana vătămată, precum și orice alte persoane ale căror interese legitime sunt vătămate pot face plângere în termen de 20 de zile de la data comunicării de către procuror a modului de rezolvare, potrivit art. 277 și 278, la judecătorul de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță”.

Conform art. 278¹ alin. (2) C.proc.pen.: „În cazul în care prim-procurorul parchetului sau, după caz, procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție ori procurorul ierarhic superior nu a soluționat plângerea în termenul de 20 de zile

prevăzut în art. 277, termenul de 20 de zile prevăzut la alin. (1) curge de la data expirării termenului inițial de 20 de zile”.

În acest sens, Curtea Constituțională a stabilit că, dispozițiile alin. (2) al art. 278¹ C.proc.pen., reglementează dreptul persoanei vătămate de a formula plângere direct la instanța de judecată, în cazul în care procurorul nu se conformează prevederilor art. 277 C.proc.pen., potrivit cărora „procurorul este obligat să rezolve plângerea în termen de 20 de zile de la primire și să comunice de îndată persoanei care a făcut plângerea modul în care a fost rezolvată”, precum și termenul de formulare a plângerii în această situație. Astfel, Curtea Constituțională a reținut că „aceste prevederi legale reprezintă o concretizare a normelor constituționale ce consacără dreptul la un proces echitabil, fiind instituite tocmai în vederea respectării exigenței termenului rezonabil, impusă de art. 21 alin. (3) din Constituție (Decizia Curții Constituționale nr. 598/2005) - Cereri nr. 126/2007 și nr. 342/2007.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 138/2007. Gina (nume fictiv) a sesizat Biroul teritorial Alba Iulia al instituției Avocatul Poporului în legătură cu nesoluționarea unei sesizări adresate Parchetului de pe lângă Judecătoria Aiud.

Ca rezultat al demersului întreprins de Biroul teritorial Alba Iulia al instituției Avocatul Poporului, Parchetul de pe lângă Judecătoria Aiud a comunicat că petentei i s-a transmis un exemplar al soluției dispuse în cauză de procuror.

b) Ministerul Justiției

Mai multe cereri adresate instituției Avocatul Poporului au avut ca obiect nemulțumirile petenților față de termenul de soluționare a cererilor de acordare ori redobândire a cetățeniei, formulate în baza Legii nr. 21/1991 a cetățeniei române, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 2818/2007. Anastasia (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu nesoluționarea cererii de redobândire a cetățeniei române, depusă în anul 2004 la Biroul Cetățenie din cadrul Ministerului Justiției. Totodată, petenta menționa că cererea sa a fost publicată în anul 2006 în Monitorul Oficial, la o diferență de 2 ani și 5 luni de la data depunerii actelor.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Direcția Cetățenie din cadrul Ministerului Justiției a comunicat faptul că, în evidențele direcției sunt înregistrate un număr foarte mare de cereri de redobândire a cetățeniei române, formulate în temeiul dispozițiilor art. 10¹ din Legea nr. 21/1991 (aproximativ 30000), motiv pentru care publicarea acestora în Partea a III-a a Monitorului Oficial, precum și

soluționarea acestora de către Comisia de constatare a condițiilor de acordare a cetățeniei române (alcătuită din 5 judecători) necesită un timp mai îndelungat.

Procedura prevăzută de actele normative în vigoare, în speță Legea nr. 21/1991 a cetățeniei române, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârea Guvernului nr. 50/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de acte normative spre adoptare, republicată, prevăd angrenarea în soluționarea cererilor de acordare/redobândire a cetățeniei române, a activității mai multor instituții, ceea ce determină complexitatea și durata parcurgerii tuturor etapelor.

Totodată, Direcția cetățenie din cadrul Ministerului Justiției a precizat că, în condițiile în care se ivesc situații de ordin umanitar și de interes public, ce nu suportă amânare, se poate depune o solicitare de analizare cu prioritate a cererii, motivată prin împrejurarea mai sus menționată, însoțită de acte doveditoare ale temeiniciei cererii. Ca atare, în măsura în care petenta făcea dovada existenței unor situații de ordin umanitar și de interes public, avea posibilitatea de a solicita, personal, Ministerului Justiției analizarea cu prioritate a cererii de redobândire a cetățeniei române.

Dosar nr. 5576/2007. Vlad (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în privința nesoluționării în termenul legal de 30 de zile a cererii înregistrată la Ministerul Justiției în luna mai 2007.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Serviciul pentru Relații cu Publicul din cadrul Ministerului Justiției ne-a informat că răspunsul la cererea petentului a fost expediat în luna iulie 2007, existând, într-adevăr, o întârziere în realizarea acestei operațiuni. Totodată, s-a făcut precizarea că întârzierea s-a datorat în principal faptului că în perioada menționată a avut loc reorganizarea activității de relații cu publicul, urmare a scindării fostei Direcții pentru relații cu publicul și evidența Organizațiilor Neguvernamentale și constituirii subsecvente a Serviciului pentru relații cu publicul, precum și deficitului de personal la nivelul registraturii Ministerului Justiției, structură cu atribuții în expedierea trimiterilor poștale ale instituției.

Precizăm că, Legea cetățeniei române nr. 21/1991 a fost modificată în luna septembrie 2007, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 87/2007, iar din preambulul actului normativ menționat rezultă că adoptarea acestuia a avut în vedere asigurarea celerității în procesarea numărului extrem de mare de cereri de acordare, respectiv de redobândire a cetățeniei române și necesitatea reorganizării în scopul eficientizării activității Comisiei pentru constatarea condițiilor de acordare a cetățeniei.

Astfel, ca urmare a modificărilor intervenite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 87/2007, cererile de acordare ori de redobândire a cetățeniei nu se mai aprobă prin hotărâre de Guvern, ci prin ordin al ministrului justiției, care se publică în Monitorul Oficial.

c) Consiliul Superior al Magistraturii

Având în vedere prevederile art. 133 din Constituție, potrivit căruia Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției, instituția Avocatul Poporului a transmis spre competență soluționare acestuia cereri formulate de petenți.

Sub acest aspect, reiterăm propunerea introducerii, la o viitoare revedere a Legii nr. 35/1997, a unui text privind posibilitatea sesizării de către instituția Avocatul Poporului a Consiliului Superior al Magistraturii.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 9161/2007. George (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în privința demersului întreprins la Consiliul Superior al Magistraturii la care afirmă că nu a primit răspuns.

Conform adresei transmise petentului de către Serviciul de relații cu publicul, registratură, secretariat și arhivă din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, petiția sa fusese înaintată, spre competență soluționare, Inspecției Judiciare de pe lângă Plenul Consiliului, de unde urma să primească răspuns.

Cât privește obiectul petiției adresate Consiliului Superior al Magistraturii, acesta făcea referire la prevederile legale, potrivit cărora Inspecția Judiciară a Consiliului Superior al Magistraturii, prin atribuțiile sale, nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărâri judecătorești, nu poate infirma soluțiile adoptate de procuror și nici nu le poate examina sub aspectul legalității și temeiniciei.

În acest sens, petentul menționa prevederile art. 42 alin. (1) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, modificat și completat, potrivit căruia Inspecția Judiciară, îndeplinește, potrivit legii, atribuții de analiză, verificare și controlul în domeniile specifice de activitate, sub coordonarea și controlul Plenului și la art. 64 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia, în soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege. Procurorul poate contesta la Consiliul Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de verificare a conduitei judecătorilor și procurorilor, intervenția procurorului ierarhic superior, în orice formă, în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției.

Față de cele expuse, instituția Avocatul Poporului a transmis cererea petentului, spre competență soluționare Consiliului Superior al Magistraturii.

d) Instanțele judecătorești

Plângerile adresate instituției Avocatul Poporului privind puterea judecătorească s-au referit, în majoritate, la nemulțumiri ale petenților față de soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești. Petiționarilor le-au fost aduse la cunoștință prevederile art. 15 din Legea nr. 35/1997, republicată, potrivit cărora nu fac obiectul de activitate al instituției Avocatul Poporului cererile referitoare la actele și faptele autorității judecătorești. În plus, petiționarii au fost informați în privința prevederilor art. 17 din

Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.

În contextul art. 21 din Constituție privind accesul liber la justiție, Avocatul Poporului a fost sesizat în legătură cu nepunerea în executare a unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, de către autorități ale administrației publice.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 180/2007. Andreea (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu refuzul Casei Locale de Pensii a Sectorului 4 București de a executa o hotărâre judecătorească, învestită cu formulă executorie. Petenta susținea că Tribunalul București-Secția a VIII-a Conflicte de muncă, asigurări sociale, contencios administrativ și fiscal a anulat Decizia de pensie a Casei Locale de Pensii a Sectorului 4 București, stabilind obligația acesteia de a emite o decizie de pensie pentru limită de vârstă, prin valorificarea anumitor perioade lucrate de petentă în grupa a II-a de muncă. Cu toate acestea, Andreea menționa că, deși a solicitat în scris Casei Locale de Pensii a Sectorului 4 București emiterea unei alte decizii de pensionare, nu a primit nici un răspuns.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Casa Locală de Pensii a Sectorului 4 București ne-a comunicat o copie a răspunsului transmis petentei, potrivit căruia solicitarea acesteia a fost soluționată, prin emiterea unei alte decizii de pensie.

Dosar nr. 4347/2007. Ana și Mihai (nume fictive) au sesizat instituția Avocatul Poporului susținând că, în pofida numeroaselor demersuri efectuate în vederea punerii în aplicare a hotărârii pronunțate de instanța de judecată, Comisia locală de fond funciar a comunei Țigănași, județul Iași nu a dat curs cererii lor. Potrivit actelor anexate de petenți, Judecătoria Iași a constatat nulitatea absolută a titlului de proprietate, obligând pârâtele Comisia județeană de fond funciar Iași și Comisia locală de fond funciar a comunei Țigănași să emită un alt titlu de proprietate pentru suprafața de 7 hectare, dar pe vechiul amplasament.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Comisia locală de fond funciar Țigănași a procedat la oferirea altui amplasament aflat la dispoziția comisiei, dar petenții nu au acceptat această variantă. În condițiile în care restituirea pe amplasamentul indicat nu mai era posibilă, Comisia locală de fond funciar Țigănași a solicitat o suprafață de teren de la comisiile locale învecinate, dar și acestea se confruntau cu lipsa de teren. Astfel, epuizând soluțiile legale pentru punerea în executare a hotărârii judecătorești și a hotărârii Comisiei județene de fond funciar Iași, Comisia locală de fond funciar Țigănești a înaintat cererea formulată de petenți

pentru acordarea de despăgubiri aferente suprafeței de 7 ha teren, Instituției Prefectului, urmând ca după analiză, să se comunice soluția adoptată.

În ceea ce privește executarea hotărârilor judecătorești constând în îndeplinirea obligației de plată stabilită prin titluri executorii în sarcina autorităților administrației publice, anul 2007 a fost marcat de modificările aduse Ordonanței Guvernului nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, prin Legea nr. 110 din 25 aprilie 2007.

Astfel, articolul 2 al Legii nr. 110/2007, stabilește obligativitatea instituției debitoare ca, **în termen de 6 luni**, să facă demersurile necesare pentru a-și îndeplini obligația de plată. Acest termen curge de la data la care debitorul a primit somația de plată comunicată de organul competent de executare, la cererea creditorului. Totodată, în cazul în care instituțiile publice nu își îndeplinesc obligația de plată în termenul prevăzut la art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 22/2002, modificată și completată, creditorul obligației de plată va putea solicita efectuarea executării silite potrivit Codului de procedură civilă și/sau potrivit altor dispoziții legale aplicabile în materie. În plus, creditorul și debitorul pot conveni asupra altui termen decât cel prevăzut de art. 2, precum și asupra unor condiții de îndeplinire a oricăror obligații stabilite prin titlul executoriu.

III. POLIȚIE

Principalul aspect semnalat de petiționari în anul 2007 l-a constituit activitatea poliției ca organ de cercetare penală. În acest context, petenții au fost informați că supravegherea activității organelor de cercetare penală este, în conformitate cu prevederile art. 209 din Codul de procedură penală, în sarcina **procurorului**. În exercitarea acestei atribuții, procurorii conduc și controlează nemijlocit activitatea de cercetare penală a poliției judiciare și a altor organe de cercetare speciale.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 202/2007. Veronica (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu nefinalizarea cercetărilor în dosarul penal, aflat în lucru la Inspectoratul de Poliție al județului Constanța - Serviciul Investigații Criminale, având ca obiect plângerea petentei privind infracțiunea de tentativă de omor săvârșită asupra sa în anul 2001.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Serviciul Investigații Criminale din cadrul Inspectoratului de Poliție a Județului Constanța ne-a comunicat că, în dosarul penal au fost efectuate multiple activități specifice de cercetare în scopul identificării și prinderii autorilor. Totodată, ni s-a comunicat faptul că dosarul penal a fost analizat de către colective de ofițeri din cadrul Direcției de Investigații Criminale și ai Corpului de Control al Ministerului Administrației și Reformei Administrative, precum și de către procurori din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Constanța, astfel încât în dosar se desfășoară în continuare activități

specifice pentru identificarea autorilor. În final, Serviciul Investigații Criminale din cadrul Inspectoratului de Poliție a Județului Constanța a menționat că dosarul nu este abandonat, ci se afla în continuare în atenția Serviciului de Investigații Criminale.

Dosar nr. 176/2007. Ilie (nume fictiv) a sesizat Biroul teritorial Alba Iulia al instituției Avocatul Poporului în legătură cu faptul că, în luna ianuarie 2007, a înregistrat o cerere la Poliția Municipiului Deva, la care nu a primit niciun răspuns, deși termenul legal de soluționare a fost cu mult depășit.

Urmare a demersului întreprins de Biroul Teritorial Alba Iulia, Poliția Municipiului Deva ne-a informat că, petentul a fost audiat pentru completarea cererii inițiale și întrucât aspectele semnalate făceau trimitere la posibilitatea săvârșirii unor infracțiuni de către angajații Casei Județene de Pensii Hunedoara, s-a constituit un dosar penal, în care au fost efectuate cercetări sub supravegherea și controlul nemijlocit al Parchetului de pe lângă Judecătoria Deva. În plus, procurorul care supraveghea activitatea de cercetare penală, a precizat că dosarul nu era încă finalizat.

Dosar nr. 3792/2007. Mihai (nume fictiv) ne-a sesizat în legătură cu demersurile întreprinse pentru soluționarea unei plângeri penale, transmisă Secției 4 de Poliție București de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București. Totodată, petentul își exprimă nemulțumirea față de faptul că nu a primit răspuns la petițiile adresate Secției 4 Poliție București. Mai mult, pentru una din petiții, serviciul registratură al secției de poliție i-a comunicat că răspunsul a fost expedit, aspect infirmat însă de oficiul poștal .

Urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului, Secția 4 Poliție București ne-a informat că plângerea petentului se află în faza cercetărilor, urmând ca la finalizarea acesteia să fie înaintată cu propunerea corespunzătoare Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București. Cât privește informarea petentului, Mihai urma să primească răspuns la adresa de domiciliu, în timp ce pentru celelalte petiții pe care petentul afirma că le-a expedit, se preciza că acestea nu au fost înregistrate la Secția 4 Poliție București.

Dosar nr. 2576/2007. Damian (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu unele ordine și instrucțiuni emise în domeniul ordinii publice de Ministrul Internelor și Reformei Administrative, care nu urmează regimul prevăzut de lege pentru a intra în vigoare. Astfel, potrivit prevederilor art. 10 și art. 11 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ordinele, instrucțiunile și alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, după ce au fost semnate de emitent și intră în vigoare la data publicării, dacă în cuprinsul lor nu este prevăzută o dată ulterioară.

Cererea petentului a fost transmisă spre competență soluționare Ministerului Internelor și Reformei Administrative, în condițiile în care aspectele sesizate făceau obiectul unui proces aflat pe rolul instanței de contencios administrativ.

IV. PENITENCIARE

Cererile adresate în anul 2007 instituției Avocatul Poporului de către persoanele private de libertate s-au referit la: nemulțumiri față de cuantumul pedepselor; acordarea de consultații juridice; condițiile de detenție; acordarea asistenței medicale; dreptul de petiționare; protecția persoanelor cu handicap; contestarea încheierilor judecătorilor delegați pentru executarea pedepselor privative de libertate privind soluționarea plângerilor formulate de deținuți împotriva măsurilor luate de administrația penitenciarului; dreptul persoanelor private de libertate de a primi vizite.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 2584/2007. Ionică (nume fictiv), deținut în Penitenciarul cu regim de maximă siguranță București-Jilava, a sesizat instituția Avocatul Poporului în privința condițiilor de detenție ale deținuților din camera în care era cazat, respectiv:

- 23 de paturi pentru cei 28 de deținuți, astfel încât unii dintre deținuți nu beneficiau de pat individual.

- fereastra din cameră nu avea geamuri, ceea ce determina deținuții ca în timpul nopții să folosească pături pentru acoperirea ferestrei. Deși au fost sesizate cadrele din penitenciar cu această problemă, deținuților li s-a răspuns că „nu au geamuri de sticlă”.

- întreruperea apei menajere pe parcursul zilei, fără stabilirea unui program strict de furnizare a apei, ceea ce genera discuții și conflicte violente între deținuți; calitatea apei potabile era necorespunzătoare, astfel încât pentru consum se filtra prin tifon.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că, deținutul fusese transferat în Penitenciarul Oradea. Din verificarea și analizarea aspectelor semnalate privind condițiile de detenție din camera în care se afla cazat deținutul în Penitenciarul București-Jilava, a rezultat că supraaglomerarea în respectiva cameră a existat o perioadă relativ scurtă de timp, numai pe durata schimbării profilului acesteia.

Conform adresei menționate, referitor la lipsa sticlei de la geamurile camerei, din verificările efectuate a rezultat că a existat o situație de acest gen. Din cauza curentului de aer creat prin deschiderea ușii de acces, unul din geamuri s-a spart, dar situația a fost remediată în cursul zilei următoare. De asemenea, nu au fost sincope la nivelul penitenciarului în aprovizionarea cu sticlă pentru geamuri.

Cât privește alimentarea cu apă potabilă a penitenciarului, Administrația Națională a Penitenciarelor a precizat că, datorită gradului avansat de uzură a rețelelor de distribuție, au avut loc avarii frecvente. Pentru a face față situației, s-au pus la dispoziția persoanelor private de libertate butoaie din plastic și o cisternă cu apă potabilă, iar pe durata intervențiilor la rețele, în situația reparațiilor planificate, acestea

sunt informate în prealabil, pentru constituirea de rezerve. La data transmiterii răspunsului, Administrația Națională a Penitenciarelor a precizat că se afla în derulare reparația capitală a rețelei de apă și se analiza posibilitatea racordării penitenciarului la o societate comercială din zonă pentru asigurarea unui debit suplimentar de apă de consum.

Dosar nr. 2707/2007. Cosmin (nume fictiv), deținut în Penitenciarul Arad, a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu refuzul soluționării cererii sale, adresate conducerii penitenciarului, prin care solicitase prelungirea acordării dreptului de însoțitor, precum și examinarea sa de către un medic neurolog specialist. Petentul susținea că, în luna aprilie a anului 2006, a suferit un accident cerebral, urmat de o semipareză pe partea stângă, fiind în imposibilitate de a-și folosi mâna și piciorul. Potrivit afirmațiilor sale, Administrația Națională a Penitenciarelor i-a aprobat un însoțitor, în persoana altui deținut, de al cărui ajutor a beneficiat de la data accidentului cerebral și până în luna martie a anului 2007, când medicul șef al penitenciarului a decis că această măsură nu se mai impunea.

Ca urmare a demersului întreprins la Penitenciarul Arad și la Administrația Națională a Penitenciarelor, instituția Avocatul Poporului a fost informată că, raportat la prevederile baremului stabilit prin Ordinul nr. 2432/2000 al fostului director al Direcției Generale a Penitenciarelor privind acordarea dreptului de însoțitor pentru deținuții cu afecțiuni invalidante, starea actuală a sănătății deținutului nu mai impunea necesitatea unui însoțitor, nefiind un caz de deficiență locomotorie gravă sau/și de vorbire gravă. În plus, Penitenciarul Arad ne-a comunicat că, potrivit biletului de ieșire din spital, deținutul avea o deficiență locomotorie, dar nu gravă și nu avea o deficiență de vorbire, deci nu se încadra în baremul din ordinul susmenționat, însă, din considerente umanitare, i-a fost acordat dreptul la un însoțitor pentru o perioadă. Totodată, deținutul a primit în permanență tratamentul prescris de medicii specialiști, din farmacia unității sau pe rețete compensate și a fost prezentat pentru consult neurologic (18 mai 2007) și pentru consult cardiologic (22 mai 2007).

De asemenea, deținutul ne-a adus la cunoștință că a fost prezentat pentru examenele medicale de specialitate și că a primit tratamentul medicamentos corespunzător.

Dosar nr. 8251/2007. Grigore (nume fictiv), deținut în Penitenciarul Poarta Albă, județul Constanța (transferat din Penitenciarul Vaslui), ne-a sesizat că s-a adresat Primăriei Municipiului Vaslui cu două cereri, la care susținea că nu a primit răspunsuri. Potrivit afirmațiilor petentului, în cererile adresate Primăriei Municipiului Vaslui a solicitat efectuarea unei anchete sociale, al cărui rezultat dorea să-l anexeze cererii pe care urma să o adreseze Președinției României.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Primăria Municipiului Vaslui a comunicat că petentului i s-a răspuns la ambele cereri formulate, existând însă posibilitatea să nu fi intrat în posesia răspunsurilor datorită transferului

din Penitenciarul Vaslui în Penitenciarul Craiova și ulterior în Penitenciarul Poarta Albă. Totodată, s-a menționat că petentul nu a primit un răspuns afirmativ, deoarece în cererile formulate nu a furnizat informații complete pentru soluționarea petițiilor (lipsa CNP/data nașterii, lipsa ultimei adrese de domiciliu/adresa părinților).

În privința solicitării petentului, Primăria Municipiului Vaslui ne-a informat că a înaintat deținutului referatul de anchetă socială.

Dosar nr. 6175/2007. Ombudsmanul Principatului Andorra ne-a sesizat în contextul art. 17 din Constituție, privind cetățenii români din străinătate, în legătură cu doi deținuți români, aflați în Centrul penitenciar din Principatul Andorra.

Astfel, conform adresei Ombudsmanului Principatului Andorra, cu ocazia vizitei efectuate în centrul penitenciar, unul dintre deținuți a sesizat dificultatea întâmpinată în privința contactării reprezentanțelor diplomatice ale României în Spania (unde era rezident) sau Franța. De asemenea, în adresă se preciza că serviciile Centrului Penitenciar au întreprins mai multe demersuri pentru a-i ajuta pe cei doi să contacteze ambasada, dar nu au obținut niciun rezultat.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Ambasada României la Paris ne-a comunicat că, anterior primirii sesizării noastre, a purtat două convorbiri telefonice cu reprezentanta Centrului Penitenciar din Andorra și a sesizat, în scris, Ambasada României la Madrid și Consulatul General al României la Barcelona, convenindu-se ca problema celor doi cetățeni români, deținuți în Centrul Penitenciar din Andorra, să fie rezolvată de către Consulatul General al României la Barcelona.

Din demersurile întreprinse de acesta a rezultat că în centrul penitenciar se aflau, în total, 6 cetățeni români reținuți sub învinuirea de falsificare de cărți de credit. Aceștia locuiau în Spania (unii dintre ei având permis de rezidență) și au pretins că se aflau în Andorra în vacanță, la schi și la cumpărături. Deținuții au susținut că, în momentul reținerii, le-au fost confiscate mașinile, banii (peste 10.000 euro) și bijuteriile. Bunurile, cu excepția banilor, le-au fost restituite ulterior. Totodată, unii deținuți au „lăsat să se înțeleagă” că, într-adevăr, unii dintre ei chiar au „probleme” de natura celor invocate de autoritățile din Andorra, care însă, „pe nedrept, ar dori să-i învinuiască pe toți de apartenența la aceeași bandă de infractori”. De asemenea, cetățenii români au făcut referire la „atitudinea extrem de dură” a autorităților penitenciarului la adresa lor și a străinilor în general, la comportamentul unei judecătore și la dezinteresul avocatei care îi reprezenta în fața autorităților.

Menționându-se că, investigațiile în cazul reținerii cetățenilor români „s-ar fi încheiat” în luna iulie 2007, procesul urmând să aibă loc în luna octombrie 2007, Consulatul General al României la Barcelona ne-a adus la cunoștință că a solicitat autorităților competente din Andorra transmiterea unei informări în legătură cu motivele reținerii cetățenilor români și cu situația actuală a acestora, respectiv stadiul investigațiilor în acest caz. Totodată, petenților li s-a solicitat să comunice, în scris, versiunea lor în legătură cu cele petrecute, pentru a fi înaintată autorităților române competente.

Dosar nr. 8453/2006 și nr. 2704/2007. Matei (nume fictiv), deținut în Penitenciarul București-Rahova ne-a sesizat în legătură cu dificultățile întâmpinate din partea Penitenciarului București-Rahova și din partea Comisiei de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți a Sectorului 5 București, în ceea ce privește întocmirea documentației medicale necesare expertizării și încadrării sale într-o categorie de persoane cu handicap. În susținerea afirmațiilor, petentul a anexat cererii acte medicale, precum și o copie a adresei din anul 2005 a Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, prin care era îndrumat să formuleze o cerere către Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți din *sectorul în a cărui rază teritorială este situat penitenciarul în care este deținut.*

Referitor la cele expuse, instituția Avocatul Poporului s-a adresat autorităților administrației publice implicate în soluționarea aspectelor sesizate de petent, primind următoarele informații:

- **Administrația Națională a Penitenciarelor**, ne-a comunicat că Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap i-a precizat în anul 2005 care este metodologia de prezentare a deținuților care solicită încadrarea într-un grad de handicap, la comisiile de evaluare, potrivit căreia persoanele care execută o pedeapsă privativă de libertate au reședința stabilită în penitenciarul respectiv și *vor fi prezentate la Comisia de expertiză medicală a persoanelor cu handicap pentru adulți din județul unde se află penitenciarul.*

Referitor la sesizarea deținutului, conform adresei Administrației Naționale a Penitenciarelor, acesta a fost prezentat, în data de 4 decembrie 2006, împreună cu alți deținuți din Penitenciarul București-Rahova la Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți a Sectorului 5 București, însă medicul din cadrul comisiei de evaluare a refuzat efectuarea expertizării pentru deținuții care nu au domiciliul stabil din cartea de identitate, în sectorul 5 al municipiului București.

În același timp, făcând referire la intrarea în vigoare a prevederilor art. 57 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora nu pot beneficia de indemnizație lunară și buget personal complementar, persoanele cu handicap care sunt reținute, arestate sau condamnate definitiv la o pedeapsă privativă de libertate, pe perioada reținerii, arestării ori a detenției, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a adus la cunoștință că „a solicitat Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap să-i precizeze dacă mai este necesară prezentarea deținuților la comisiile de evaluare a gradului de handicap”.

Totodată, motivat de faptul că nu este singurul caz în care o comisie de evaluare a gradului de handicap refuză expertizarea deținuților din cauza faptului că aceștia nu au domiciliul din cartea de identitate pe raza teritorială a comisiei, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a menționat că „va face noi demersuri” în vederea stabilirii, împreună cu reprezentanții Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de

Șanse a unei metodologii care să poată fi aplicată de către comisiile de evaluare pentru persoanele cu handicap din țară.

- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului din cadrul Consiliului local al sectorului 5 București, ne-a adus la cunoștință că dosarul deținutului „a fost prezentat Comisiei pentru încadrare în grad de handicap a sectorului 5 București, în data de 4 decembrie 2006 și a fost respins, deoarece acesta nu avea adresa de domiciliu pe raza acestui sector”. Totodată, conform aceleiași adrese, pentru încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap, care necesită protecție specială, **deținutul trebuie să se adreseze comisiei din raza în care acesta își are domiciliul.**

- Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap ne-a adus la cunoștință că, având în vedere faptul că deținutul nu are domiciliul în sectorul 5 al municipiului București, unde se află deținut (Penitenciarul București-Rahova), *nu poate fi examinat de către Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți a Sectorului 5 București. Astfel, „deținutul poate fi examinat de medicii de specialitate din cadrul Penitenciarului București-Rahova, care întocmesc un referat, acesta urmând a fi trimis la Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți din județul sau sectorul unde acesta are domiciliul stabil”.*

Totodată, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap ne-a precizat că, începând din data de 1 ianuarie 2007, persoanele încadrate într-un grad de handicap beneficiază de prevederile Legii nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare, însă potrivit art. 57 alin. (6) lit. b) din actul normativ menționat, persoanele cu handicap care sunt reținute, arestate sau condamnate definitiv la o pedeapsă privativă de libertate, pe perioada reținerii, arestării ori detenției nu beneficiază de prestații sociale.

Față de cele expuse, instituția Avocatul Poporului a sesizat din nou Administrației Naționale a Penitenciarelor, întrucât:

a) potrivit informațiilor comunicate de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, competența privind încadrarea persoanelor private de libertate într-un grad de handicap revine Comisiei de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți din județul sau sectorul unde acestea au domiciliul stabil;

b) Administrația Națională a Penitenciarelor susținea că „a solicitat” Autorității Naționale a Persoanelor cu Handicap să-i precizeze dacă mai este necesară prezentarea deținuților la comisiile de evaluare a gradului de handicap și că „va face noi demersuri” în vederea stabilirii, împreună cu reprezentanții Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse a unei metodologii care să poată fi aplicată de către comisiile de evaluare a gradului de handicap din țară.

Urmare a adresei instituției Avocatul Poporului, **Administrația Națională a Penitenciarelor** ne-a comunicat că:

- a prezentat Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, în vederea analizei și elaborării unei soluții, greutățile întâmpinate de Administrația Națională a Penitenciarelor în evaluarea persoanelor private de libertate pentru obținerea certificatelor de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap, dificultate constând

în refuzul unor comisii de a evalua persoanele private de libertate sau de a le evalua numai pe cele care au domiciliul în județul respectiv.

Potrivit adresei transmise de Administrația Națională a Penitenciarelor, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap i-a precizat că, ținând seama de principiul prevenirii și combaterii discriminării, care stă la baza protecției și promovării drepturilor persoanelor cu handicap, persoanele private de libertate, care îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare, au dreptul să solicite încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap și că persoanele adulte sunt evaluate de comisiile de evaluare din județul sau sectorul în care solicitantul își are domiciliul.

- Administrația Națională a Penitenciarelor a solicitat Inspectoratului Național pentru Evidența Persoanelor să precizeze care este domiciliul persoanelor private de libertate pe parcursul executării pedepsei.

Totodată, Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că „în funcție de răspunsul Inspectoratului Național pentru Evidența Persoanelor”, Administrația Națională a Penitenciarelor va face noi demersuri în vederea clarificării situației prezentării deținuților la comisiile de evaluare a persoanelor handicap, iar rezultatul acestora va fi comunicat unităților penitenciare și instituției Avocatul Poporului.

Față de cele expuse, în temeiul art. 21 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, având în vedere: art. 16 și art. 50 din Constituție, privind egalitatea în drepturi și protecția persoanelor cu handicap; art. 2 alin. (2) din Legea nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia de prezenta lege beneficiază copiii și adulții cu handicap, cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul ori reședința în România; art. 3 lit. b) din Legea nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare, care prevede că, protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la bază principiul prevenirii și combaterii discriminării; art. 84 alin. (3) și (4) din Legea nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia, încadrarea în grad și tip de handicap a adulților cu handicap se face de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, ca organe de specialitate ale consiliilor județene, după caz, ale consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București;

Instituția Avocatul Poporului a formulat **Recomandările nr.7/2007 și nr. 8/2007** adresate Administrației Naționale a Penitenciarelor și Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap. Prin recomandările menționate instituția Avocatul Poporului a solicitat:

- Administrației Naționale a Penitenciarelor, examinarea situației create de tergiversarea soluționării cazului deținutului în vederea prezentării acestuia la comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap competentă, respectiv întreprinderea demersurilor necesare și dispunerea măsurilor care se impun pentru reglementarea prezentării persoanelor cu handicap private de libertate la comisiile de evaluare a

persoanelor adulte cu handicap competente, având în vedere că aspectul sesizat nu este singurul caz în care o comisie de evaluare a gradului de handicap refuză expertizarea deținuților din cauza faptului că nu au domiciliul din cartea de identitate pe raza teritorială a comisiei.

- Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, măsuri pentru identificarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap competente să realizeze evaluarea deținutului, respectiv elaborarea unei metodologii privind prezentarea persoanelor cu handicap private de libertate la comisiile de evaluare competente, evitându-se astfel tergiversarea prezentării deținuților la comisiile de evaluare de către unitățile penitenciare.

Urmare a demersului instituției Avocatul Poporului, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap ne-a comunicat că evaluarea deținutului este de competența Comisiei de Evaluare a Persoanelor cu Handicap din sectorul 3 București. În vederea evaluării, reprezentantul penitenciarului se adresează Comisiei cu documentația medicală, comisia o verifică și dacă este cazul solicită completarea dosarului, iar apoi persoana este adusă pentru examinare la data planificată.

În plus, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap ne-a informat că a elaborat un proiect de Hotărâre privind metodologia de funcționare a comisiilor de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, care se află pe traseul legislativ de avizare.

DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

Petițiile adresate Avocatului Poporului analizate în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe în anul 2007 au fost în număr de **1471**, reprezentând un procent de **21,3%** din totalul de petiții de **6919** înregistrate în cadrul instituției, în care au fost ridicate probleme cum ar fi: dreptul de proprietate privată, dreptul la muncă și protecția socială a muncii, justa așezare a sarcinilor fiscale, dreptul la moștenire, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. În **252** de petiții analizate în cadrul domeniului de activitate, adică în procent de **17,1%**, Avocatul Poporului a efectuat demersuri la autoritățile administrației publice în legătură cu încălcarea drepturilor și libertăților cetățenești. Dintre acestea, în procent de **65,9%** au fost clarificate problemele semnalate de petenți. Restul de **1219** de petiții, adică un procent de **82,9%** examinate în cadrul domeniului au vizat probleme în afara competenței legale a Avocatului Poporului. În aceste cazuri, petiționarii au fost informați în legătură cu remediile legale pe care le au la dispoziție pentru rezolvarea problemelor.

În unele situații, întrucât răspunsurile primite din partea autorităților sesizate nu erau edificatoare, Avocatul Poporului a aprobat efectuarea unui număr de **7** anchete la Comisia municipiului București pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 290/2003, Comisia locală de fond funciar Chiajna, județul Ilfov, Direcția Juridic Contencios și Legislație din cadrul Primăriei municipiului București, Primăria comunei Bistreț, județul Dolj, Prefectura municipiului București și la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în legătură cu respectarea dreptului de proprietate privată. Totodată, au fost emise **3** Recomandări.

De asemenea, petenții au solicitat instituției Avocatul Poporului informații cu privire la soluționarea litigiilor ivite între persoane fizice privind dreptul de proprietate, dreptul la moștenire, rezolvarea pe cale amiabilă a conflictelor ivite între persoane fizice și angajatori referitoare la salarizare.

I. PROPRIETATE

În anul 2007 în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe s-a înregistrat un număr de **1000 petiții** referitoare la respectarea de către autoritățile administrației publice a dreptului de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție. Și în cursul anului 2007 instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu tergiversarea întocmirii documentației necesare reconstituirii dreptului de proprietate de către comisiile locale de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, cu punerea în posesie și emiterea titlurilor de proprietate.

Principalele aspecte sesizate în petițiile adresate instituției Avocatul Poporului au fost cele privind modul de aplicare a următoarelor acte normative: Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată; Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată; Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar, în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată; Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.

Cu privire la aplicarea **Legii nr. 18/1991, republicată**, petenții au semnalat instituției Avocatul Poporului următoarele aspecte legate de activitatea autorităților administrației publice: refuzul de a analiza ori de a întocmi documentația necesară reconstituirii dreptului de proprietate; tergiversarea emiterii și eliberării titlurilor de proprietate; refuzul de a efectua punerea în posesie; refuzul de a pune în executare hotărârile judecătorești definitive și irevocabile, prin care s-a dispus anularea ori modificarea titlurilor de proprietate emise cu încălcarea prevederilor legale.

Instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri la nivelul comisiilor locale sau județene de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor în legătură cu aspectele sesizate de petenți, solicitând luarea măsurilor legale ce se impun în vederea rezolvării problemelor acestora și informarea Avocatului Poporului.

În legătură cu modul de aplicare a **Legii nr. 247/2005** privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, petenții ne-au sesizat cu privire la greutățile întâmpinate în ceea ce privește reconstituirea dreptului lor de proprietate. În urma demersurilor întreprinse, Avocatul Poporului a constatat că, deși au trecut mai mult de doi ani de la intrarea în vigoare a legii, unele comisii locale nu au definitivat întocmirea documentației necesare și înaintarea acesteia către comisiile județene în vederea eliberării titlurilor de proprietate. Astfel, principalele probleme ridicate au privit următoarele aspecte: nesoluționarea cererilor depuse în temeiul Legii nr. 247/2005; netransmiterea contestațiilor formulate împotriva propunerilor de validare/invalidare a reconstituirii dreptului de proprietate, către comisiile județene, spre competentă soluționare; nesoluționarea contestațiilor de către comisiile județene în termenul prevăzut de Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005.

În ceea ce privește modul de aplicare a **Legii nr. 10/2001, republicată**, petiționarii au semnalat instituției Avocatul Poporului, în principal, nerespectarea, de către autoritățile și instituțiile publice competente, a termenului instituit de lege pentru soluționarea notificărilor depuse de persoanele îndreptățite.

În aceste cazuri, instituția Avocatul Poporului a solicitat informații de la autoritățile competente, în urma cărora a constatat că unele notificări formulate în

temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, nu au fost soluționate în termenul legal de 60 de zile. Pe cale de consecință, nesoluționarea în termen a dosarelor întocmite în baza Legii nr. 10/2001, republicată, reprezintă o tergiversare în stabilirea despăgubirilor care ar fi trebuit acordate persoanelor îndreptățite, în cazul în care restituirea în natură a imobilului nu era posibilă.

Totodată, din răspunsurile primite de la autoritățile publice sesizate, cu privire la depășirea termenului legal de soluționare a notificărilor, s-a constatat că la nivelul instituțiilor și autorităților publice, există disfuncționalități din cauza volumului mare de notificări depuse în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată. De asemenea, petenții prezintă de cele mai multe ori dovezi incomplete cu privire la calitatea de persoană îndreptățită sau în ceea ce privește dreptul de proprietate și nu folosesc calea atacării în contencios a actelor prin care s-au soluționat notificările, solicitând în mod expres, soluționarea pe cale administrativă, motivând lipsa resurselor financiare pentru susținerea unui proces. În foarte multe situații există disfuncționalități în privința colaborării între diferite departamente și servicii competente a soluționa notificările.

Așa se explică faptul că, urmare a demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului în legătură cu clarificarea problemelor semnalate de petenți, autoritățile competente ne-au informat că, în unele cazuri, pentru soluționarea notificărilor este necesar ca petenții să-și completeze dosarele formate în baza Legii nr. 10/2001, republicată.

De asemenea, petenții au sesizat și probleme legate de nerespectarea hotărârilor judecătorești, pronunțate în aplicarea Legii nr. 10/2001, în care, în anumite situații, autoritățile administrației publice au refuzat ori au tergiversat abuziv, punerea în executare a hotărârilor judecătorești.

Având în vedere problemele constatate de Avocatul Poporului cu ocazia demersurilor întreprinse la autoritățile administrației publice, apreciem că atitudinea unor autorități este inadmisibilă, întrucât deși sunt obligate în exercitarea competențelor legale ce le revin, să asigure respectarea legilor și a ordinii de drept, acestea nu o realizează.

În ceea ce privește aplicarea **Legii nr. 9/1998**, petițiile adresate instituției Avocatul Poporului au ridicat, în principal, problema întârzierii soluționării dosarelor și a acordării compensațiilor în temeiul legii.

În anul 2007, un număr semnificativ de persoane fizice s-au adresat Serviciului pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților sesizând probleme privind: analizarea hotărârilor primite de la comisiile județene și a municipiului București; înaintarea propunerilor de validare/invalidare a hotărârilor comisiilor județene și a municipiului București, către Șeful Cancelariei Primului-Ministru, care va dispune prin ordin; nemulțumirea acestora față de Decizia nr. 2/2006 a Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor prin care s-a hotărât că ordinea de soluționare a dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor este aleatorie, în acest sens utilizându-se un soft de calculator.

Întrucât, memoriile adresate Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților au rămas fără răspuns, persoanele care s-au considerat lezate în drepturile lor au sesizat instituția Avocatul Poporului. În acest context, Avocatul Poporului a sesizat Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în vederea clarificării situației create. Din răspunsurile primite din partea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților a reieșit faptul că, dosarele a căror tergiversare se reclamă nu au fost selectate de softul de calculator. Totodată, am fost informați că un număr mare de dosare au fost retrimise spre reanalizare și completare către primării sau prefecturi.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 2433/2007. Ioan (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituția României, de către Comisia locală de fond funciar Chiajna, județul Ilfov.

Din conținutul documentelor transmise de către petent rezultă că în anul 1995, Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor municipiul București - Sectorul Agricol Ilfov (în prezent județul Ilfov), a emis Titlul de proprietate nr. 17196 pe numele acestuia prin care i-a fost reconstituit dreptul de proprietate pentru o suprafață de teren.

În momentul întreprinderii de către petent a demersurilor pentru intabularea dreptului de proprietate (întocmirea documentației cadastrale, măsurători etc.) s-a constatat că dimensiunile terenului atribuit au fost diminuate în mod substanțial, existând o serie de neconcordanțe între suprafața înscrisă în titlul de proprietate și planul cadastral eliberat de Primăria comunei Chiajna. Pentru acest motiv petentul a efectuat numeroase demersuri, în vederea rezolvării problemei cu care se confruntă, atât la Primăria comunei Chiajna, cât și la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară din cadrul Ministerului Internelor și Reformei Administrative.

Cu ocazia verificărilor întreprinse la fața locului de către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Ilfov din cadrul Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară împreună cu reprezentanții Primăriei comunei Chiajna, s-a constatat că neconcordanța între suprafața înscrisă în titlul de proprietate și planul cadastral eliberat de Primăria comunei Chiajna, a fost generată de existența mai multor variante de planuri de parcelare avizate de către Comisia locală de fond funciar Chiajna.

Întrucât, până la sesizarea instituției Avocatul Poporului de către petent, aceasta nu și-a manifestat disponibilitatea de a rezolva situația generată de avizarea mai multor planuri parcelare pentru zona respectivă, și având în vedere dispozițiile art. 22 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, s-a efectuat o **anchetă** la nivelul Comisiei locale de fond funciar Chiajna, județul Ilfov, pentru a solicita informații cu privire la aspectele semnalate de către petent.

Față de informațiile obținute, am apreciat că pentru situația creată Primăria comunei Chiajna, județul Ilfov are o culpă exclusivă, întrucât nu a întreprins niciun demers pentru a clarifica aspectele constatate. Ca urmare, am considerat că se impune efectuarea unor demersuri către Prefectura județului Ilfov și către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților care, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună luarea tuturor măsurilor legale pentru clarificarea situației create.

În urma ultimelor demersuri întreprinse am primit răspunsuri atât din partea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, cât și din partea Prefecturii județului Ilfov prin care am fost informați că s-a întocmit documentația cadastrală pentru suprafața de teren aflată în proprietatea petentului, teren care a și fost vândut de către acesta.

Dosar nr. 7617/2007. Adrian (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului de proprietate privată și a dreptului de petiționare, prevăzute de art. 44 și art. 51 din Constituția României. Astfel, petentul a reclamat la Primăria sectorului 1 București faptul că vecinii săi au amenajat o garsonieră în podul unui imobil declarat monument istoric, fără a avea autorizație de construire și fără acordul celorlalți proprietari, dar până la data sesizării instituției Avocatul Poporului nu a primit nici un răspuns.

În urma demersurilor întreprinse am fost informați de către Primăria municipiului București – Direcția Inspecție de Control General că, în urma verificărilor făcute la fața locului de către reprezentanții Serviciului Urmărire Rezolvare Sesizări, s-a constatat că cele reclamate de petent sunt reale, astfel că, în temeiul prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, Direcția Inspecție de Control General a sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București.

Dosar nr. 8956/2007. Eugenia (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la nesoluționarea cererii adresate Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Călărași referitoare la modificarea titlului de proprietate nr. 9365/1994, în sensul corectării numărului unei tarlale greșit numerotate.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Călărași ne-a comunicat faptul că titlul de proprietate nr. 9365/1994 a fost corectat și înaintat Comisiei locale pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Belciugatele, de unde petenta poate să îl ridice.

II. MUNCĂ ȘI PROTECȚIA SOCIALĂ A MUNCII

În anul 2007, au fost analizate **53 de petiții** la domeniul de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe, referitoare la nerespectarea de către autoritățile administrației publice a dreptului la muncă și protecția socială a muncii, prevăzut de art. 41 din Constituție.

În majoritatea cazurilor sesizate de petenți au fost invocate pretinse abuzuri în legătură cu încadrarea în muncă, acordarea drepturilor bănești și depășirea orelor legale de program fără acordarea compensațiilor cuvenite realizate de către angajatori – persoane juridice, refuzul eliberării cărților de muncă după încetarea contractului de muncă, acordarea concediilor legale.

Deoarece instituția Avocatul Poporului, în exercitarea atribuțiilor conferite de Legea nr. 35/1997, republicată, poate interveni numai în cazurile în care persoanele fizice sunt lezate în drepturile sau libertățile cetățenești de către autoritățile administrației publice, petenții au fost îndrumați să se adreseze fie inspectoratelor teritoriale de muncă, fie instanțelor de judecată competente, în termenul legal.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 6552/2007. Sebastian (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului la muncă și la protecția socială a muncii și a dreptului de petiționare, prevăzute de art. 41 și art. 51 Constituția României, de către Inspectoratul Teritorial de Muncă al municipiului București.

Astfel, din conținutul petiției adresate instituției Avocatul Poporului reiese că petentul a depus o cerere la Inspectoratul Teritorial de Muncă al municipiului București, dar până la data sesizării instituției Avocatul Poporului nu a primit niciun răspuns.

În urma demersurilor întreprinse s-a constatat că, prin cererea adresată Inspectoratului Teritorial de Muncă al municipiului București, petentul a solicitat eliberarea carnetului de muncă. Cu ocazia prezentării sale la Serviciul Evidența Muncii din cadrul Inspectoratului Teritorial de Muncă București, a aflat că documentul solicitat nu este în evidența instituției, contractul său individual de muncă nefiind prezentat de către angajator la momentul înregistrării. La intervenția instituției Avocatul Poporului reprezentanții societății au declarat că au pierdut carnetul de muncă respectiv și fiind vinovați, s-au angajat să facă demersurile necesare în vederea eliberării unui duplicat al acestuia.

III. PROTECȚIE SOCIALĂ

Numeroase petiții adresate instituției Avocatul Poporului în domeniul protecției sociale au vizat probleme legate de atribuirea locuințelor sociale, acordarea venitului minim garantat și acordarea de ajutoare constând în alimente și medicamente. Din răspunsurile primite din partea autorităților administrației publice locale a reieșit faptul că, de cele mai multe ori, acestea se află în imposibilitate de a soluționa favorabil solicitările de locuințe sociale din cauza lipsei acestora.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 3055/2007. Dumitru (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului de petiționare, prevăzute de art. 34 și art. 51 Constituția României, de către Consiliul local - Primăria sectorului 5, municipiul București. Din conținutul petiției îndreptate către instituția Avocatul Poporului reiese că petentul s-a adresat cu o cerere Consiliului local - Primăria sectorului 5, municipiul București, dar până la data sesizării instituției Avocatul Poporului nu a primit nici un răspuns.

În urma demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Consiliul local - Primăria sectorului 5 București, s-a comunicat că petentul a fost informat asupra documentelor necesare pentru întocmirea unui dosar în vederea acordării unui ajutor de urgență. De asemenea, instituția sesizată ne-a adus la cunoștință și faptul că, după completarea dosarului, acesta a fost verificat de Direcția Economică, fiind propus spre plată.

Dosar nr. 3869/2007. Sabina (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului exprimându-și nemulțumirea față de tergiversarea soluționării cererilor sale adresate Primăriei Sectorului 5 – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, prin care solicita acordarea de ajutor social constând în medicamente și alimente.

În urma demersurilor întreprinse de către instituția Avocatul Poporului, Primăria Sectorului 5 – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, ne-a informat că petenta a beneficiat de ajutorul financiar solicitat, în cuantum de 500 RON, în conformitate cu prevederile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, modificată și completată.

IV. IMPOZITE ȘI TAXE

În anul 2007, au fost înregistrate la instituția Avocatul Poporului și petiții referitoare la nerespectarea de către autoritățile publice a dreptului la justa așezare a sarcinilor fiscale, prevăzut de art. 56 alin. (2) din Constituția României.

Petenții ne-au sesizat în legătură cu modul defectuos de calcul al impozitelor de orice fel percepute de autoritățile administrației publice centrale și locale, refuzul nejustificat de înregistrare și eliberare a unor acte sau tardivitatea eliberării acestora, tergiversarea emiterii deciziilor de impunere, compensarea unor debite.

Pentru a clarifica aspectele prezentate de petenți, instituția Avocatul Poporului s-a adresat direcțiilor de impozite și taxe locale, administrațiilor finanțelor publice.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 771/2006. Ana (nume fictiv) s-a adresat instituției Avocatul Poporului sesizând faptul că nu a primit răspuns din partea Primăriei comunei Nuci, județul Ilfov, la o cerere prin care solicita eliberarea unui certificat fiscal necesar dezbaterii succesiunii tatălui său.

Ca urmare a demersului întreprins de Avocatul Poporului la Primăria comunei Nuci, județul Ilfov, am fost informați că petenta va fi invitată să se prezinte la sediul instituției în vederea achitării impozitelor și taxelor pentru terenul în posesie și să i se elibereze certificatul fiscal solicitat.

Dosar nr. 18531/2006. Marian (nume fictiv) susține că a transmis două scrisori recomandate cu confirmare de primire Agenției Naționale de Administrare Fiscală, prin care semnală neglijența Administrației Finanțelor Publice sector 6 București în trimiterea unor avize de plată fără documente justificative și sumele aferente. De asemenea, reclama modul de compensare a unor debite, care nu s-a realizat în totalitate.

Față de cele semnalate, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri la Agenția Națională de Administrare Fiscală și, ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului am fost informați că au fost efectuate verificări și s-a realizat compensarea unor debite ale petentului, acesta fiind invitat la sediul autorității pentru a ridica sumele de bani plătite în plus.

În anul 2007, în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe a fost elaborat un **Raport special** privind execuția bugetară a fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, care a fost înaintat Parlamentului României în conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997, republicată.

Prin acest raport au fost propuse unele măsuri de îmbunătățire a legislației în materia utilizării Fondului Național Unic de Asigurări Sociale și de Sănătate (FNUASS), în vederea garantării respectării prevederilor constituționale al art. 139 alin. (3) potrivit căruia „Sumele reprezentând contribuțiile unor fonduri se folosesc, în condițiile legii, numai potrivit destinației acestora”, precum și pentru eficientizarea colectării veniturilor Fondului Național Unic de Asigurări Sociale și de Sănătate:

1. Modificări legislative în sistemul fundamentării bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale și de Sănătate, astfel încât să se respecte de către Ministerul Economiei și Finanțelor proiectele de buget propuse de președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS), astfel cum precizează art. 266 alin. (1) coroborat cu art. 279 alin. (1) lit. j) și art. 281 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 95/2006;

2. Armonizarea legislației în domeniu, întrucât Casa Națională de Asigurări de Sănătate, conform legii, gestionează și administrează fondul, dar de fapt, realizează numai utilizarea sumelor alocate, Ministerul Economiei și Finanțelor estimează bugetul fondului fără a ține cont de propunerile acesteia, iar colectarea veniturilor se face în cea

mai mare parte de către Ministerul Economiei și Finanțelor – Agenția Națională pentru Administrarea Finanțelor (MEF – ANAF);

3. Introducerea unor norme legislative speciale prin care să se asigure utilizarea fondului de rezervă, precum și a excedentului bugetar, în conformitate cu prevederile legale (art. 262 și urm. din Legea nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare);

4. Introducerea interdicției de utilizare a veniturilor fondului pentru edificarea oricărui tip de construcții, chiar pentru orice cheltuieli de capital (incluse în Titlul 70 de cheltuieli din clasificarea economică a indicatorilor privind finanțelor publice);

5. Luarea unor măsuri legislative pentru eficientizarea sistemului de evidență, urmărire și încasare a creanțelor la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale și de Sănătate, având în vedere numărul mare al contribuabililor cu obligații bugetare restante, înregistrați de către Agenția Națională pentru Administrarea Finanțelor;

6. Asigurarea transparenței execuției bugetare a bugetului Fondului Național Unic al Asigurărilor de Sănătate;

7. O problemă permanentă o reprezintă insuficiența sumelor bugetare alocate medicamentelor compensate cu și fără contribuție personală;

8. Introducerea unor texte legislative care să cuprindă prevederi clare, exprese cu privire la sumele necesare a fi alocate pentru medicamentele compensate.

ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au fost constituite în scopul asigurării unui dialog direct al Avocatului Poporului cu cetățenii, care să-i permită acestuia să cunoască în permanență dificultățile întâmpinate de cetățeni în raporturile cu autoritățile administrației publice.

Birourile teritoriale răspund, astfel unei cerințe fundamentale, aceea de a crea prin descentralizare posibilitate cetățenilor, atât din zonele urbane cât și din zonele rurale, de a beneficia de prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului.

Activitatea birourilor teritoriale nu constă numai în medierea conflictelor dintre cetățeni și autoritățile administrației publice, ci și în contribuția acestora la depistarea și combaterea fenomenelor locale care generează încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești, la îmbunătățirea continuă a activității administrației publice, la orientarea și informarea cetățenilor în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă.

Înființarea birourilor teritoriale a debutat în anul 2003, prin crearea Biroului Teritorial Alba-Iulia și Biroului Teritorial Bacău și s-a finalizat în anul 2007 prin înființarea Biroului Teritorial Ploiești (care și-a început activitatea în luna aprilie 2007) și a Biroului Teritorial Timișoara (care și-a început activitatea în luna octombrie 2007). Astfel, în prezent, toate cele 14 birouri teritoriale prevăzute de Legea nr. 35/1997, republicată, sunt constituite și funcționale, dispunând de un personal de 33 de persoane, dintre care 7 consilieri și 26 de experți, care își desfășoară activitatea sub îndrumarea coordonatorilor birourilor teritoriale și a Adjuncților Avocatului Poporului, sub atenta supraveghere a Avocatului Poporului.

Eficiența activității birourilor teritoriale s-a concretizat în anul 2007 în soluționarea unui număr total de **2510 petiții**, efectuarea a **2 anchete**, acordarea a **11423 audiențe**, înregistrarea a **2983 apeluri telefonice** la serviciul de dispecerat, după cum urmează:

Alba-Iulia: 717 audiențe, 159 petiții, din care au fost constituite 89 dosare, 184 apeluri telefonice, 15 activități informative.

Bacău: 765 audiențe, 192 petiții, din care au fost constituite 89 dosare, 180 apeluri telefonice, 40 activități informative.

Brașov: 879 audiențe, 97 petiții, din care au fost constituite 50 dosare, 173 apeluri telefonice, 10 activități informative.

Constanța: 843 audiențe, 214 petiții, din care au fost constituite 113 dosare, 123 apeluri telefonice, 30 activități informative.

Cluj-Napoca: 929 audiențe, 169 petiții, din care au fost constituite 144 dosare, 334 apeluri telefonice, 9 activități informative.

Craiova: 1467 audiențe, 122 petiții, din care au fost constituite 51 dosare, 601 apeluri telefonice, 71 activități informative.

Galați: 319 audiențe, 80 petiții, din care au fost constituite 31 dosare, 101 apeluri telefonice, 125 activități informative.

Iași: 676 audiențe, 229 petiții, din care au fost constituite 147 dosare, 407 apeluri telefonice; 29 activități informative.

Oradea: 534 audiențe, 186 petiții, din care au fost constituite 144 dosare, 182 apeluri telefonice; 29 activități informative.

Pitești: 989 audiențe, 352 petiții, din care au fost constituite 191 dosare, 110 apeluri telefonice, 116 activități informative.

Ploiești: 971 audiențe, 301 petiții, din care au fost constituite 233 dosare, 60 apeluri telefonice, 19 activități informative.

Suceava: 720 audiențe, 67 petiții, din care au fost constituite 39 dosare, 226 apeluri telefonice, 3 activități informative.

Târgu-Mureș: 1375 audiențe, 226 petiții, din care au fost constituite 95 dosare, 180 apeluri telefonice, 25 activități informative.

Timișoara: 239 audiențe, 116 petiții, din care au fost constituite 58 dosare, 82 apeluri telefonice, 15 activități informative.

În anul 2007, birourile teritoriale au desfășurat **536 activități informative**, constând într-o amplă activitate de mediatizare prin mijloacele de informare în masă a atribuțiilor instituției Avocatul Poporului. Cu titlu de exemplu, amintim organizarea de către Biroul Teritorial Bacău, la sediul Instituției Prefectului Bacău, a conferinței de presă cu tema „Avocatul Poporului în slujba cetățeanului”.

În scopul soluționării cu celeritate a problemelor sesizate de cetățeni instituției Avocatul Poporului, birourile teritoriale au desfășurat o colaborare permanentă cu autoritățile administrației publice. În acest sens, menționăm: întâlnirea între reprezentanții Biroului Teritorial Târgu-Mureș și Prefectul județului Mureș, ocazie cu care au fost prezentate unele aspecte referitoare la aplicarea legii fondului funciar.

Avocatul Poporului a continuat în anul 2007 consolidarea activității birourilor teritoriale, prin acțiuni logistice de dotare a birourilor teritoriale și prin extinderea atribuțiilor birourilor teritoriale sub aspectul creșterii numărului autorităților administrației publice pe care le pot sesiza. Unul dintre obiectivele majore ale Avocatului Poporului a fost și acela al garantării calității serviciilor oferite cetățenilor de personalul birourilor teritoriale. În acest sens, un accent important s-a pus pe instruirea coordonatorilor birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului. Astfel, în perioada 15-17 mai 2007, a avut loc la Alba Iulia - Universitatea „1 Decembrie 1918”, seminarul la care au participat: prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Ionel Oprea, Adjunct al Avocatului Poporului, Cristian Cristea, Secretar General, Andreea Băicoianu și Magda Ștefănescu, consilieri și 13 coordonatori ai birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului. Cu prilejul activității de instruire au fost dezbătute următoarele teme: soluționarea cererilor

persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate; propuneri de modificare a Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată; raporturile birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului cu autoritățile administrației publice locale.

În perioada 12-15 noiembrie 2007, s-a desfășurat programul de pregătire a personalului birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului pentru acordarea audiențelor, program organizat de Ombudsmanul Național al Olandei, la Academia de Poliție din Zutphen, Olanda, unde au participat reprezentanți ai birourilor teritoriale Alba-Iulia, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Oradea, Pitești și Târgu-Mureș. Cu ocazia programului de pregătire au fost prezentate aspecte teoretice privind aptitudinile de comunicare, stabilirea unui plan de interviu, modul de interviu a unui oficial și a unui petiționar.

Menționăm, de asemenea, participarea personalului din cadrul birourilor teritoriale la seminarii științifice organizate pe plan intern, astfel: participarea reprezentanților Biroului Teritorial Bacău la seminarul „Egalitatea de șanse între femei și bărbați”, organizat de Prefectura Bacău; participarea reprezentanților Biroului Teritorial Brașov la Conferința internațională „Drepturile omului”, organizată la Universitatea 1 Decembrie 1918; participarea reprezentanților Biroului Teritorial Constanța la seminarul privind „Medierea conflictelor cetățeni-autorități publice”, organizat de Tribunalul Constanța.

Pe plan internațional, în perioada 17-18 septembrie 2007, Mihaela Stănciulescu, expert în cadrul Biroului teritorial Pitești a participat la seminarul organizat la Sofia, Bulgaria cu tema „Intervenția Ombudsmanului între principiile legalității și buneii administrări”, în perioada 19-20 aprilie 2007, Ion Gânfălean, consilier, coordonator al Biroului teritorial Alba-Iulia, a participat la vizita oficială efectuată la Ombudsmanul din Olanda, în data de 28 iunie 2007 a avut loc întâlnirea reprezentanților Biroului Teritorial Pitești cu delegația Ombudsmanului Național al Olandei la sediul Biroului Teritorial Pitești, iar în data de 8 iunie 2007 reprezentanții Biroului Teritorial Iași au participat la întâlnirea cu Ambasadorul Regatului Țărilor de Jos la București, E.S. Jaap Werner.

Referitor la alte activități întreprinse, se cuvine să menționăm că în datele de 16 aprilie și 13 iunie 2007, reprezentanții Biroului Teritorial Iași și ai Biroului Teritorial Suceava, au participat la acțiunea de acordare de ajutoare sociale din fondul pus la dispoziția Avocatului Poporului pentru copii de la Grădinița și Școala Bălteni Deal, din județul Vaslui, la Școala Dolheștii Mici și la Școala Valea Bourii, ambele situate în comuna Dolhești, județul Suceava. De asemenea, în data de 25 octombrie 2007, reprezentanții Biroului Teritorial Ploiești, au participat la acțiunea organizată de instituția Avocatul Poporului de acordare de ajutorare sociale, pentru 60 de copii din Școala Murgești, județul Buzău. Totodată, Biroul Teritorial Pitești a organizat, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Județului Argeș și Muzeul Județean Argeș, acțiunea dedicată copiilor cu ocazia zilei de 1 iunie, intitulată „Copiii în vizită la instituția Avocatul Poporului”.

În ansamblu, în anul 2007 activitatea birourilor teritoriale s-a îmbunătățit, colaborarea acestora cu instituția Prefectului și consiliile județene care au alocat spații în vederea desfășurării programului de audiențe, înregistrând plusuri semnificative.

Prin aceste demersuri s-a promovat instituția la nivel local și s-a sporit accesul populației la instituția Avocatul Poporului.

Cu toate aceste progrese realizate, nu toți cetățenii conștientizează încă modul în care își pot apăra drepturile și libertățile, prin intermediul acestei instituții.

ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR ȘI ORDONANȚELOR

Implicarea instituției Avocatul Poporului în domeniul justiției constituționale, realizate în România de către Curtea Constituțională, s-a concretizat în anul 2007 prin formularea a **1638 puncte de vedere** și prin sesizarea directă a instanței de contencios constituțional, cu **4 excepții de neconstituționalitate**.

I. Puncte de vedere

a) Potrivit art. 19 din Legea nr. 35/1997, republicată, în cazul sesizării privind excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor, Curtea Constituțională va solicita și punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului. Avocatul Poporului a formulat un număr de **1635 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate**, ceea ce reprezintă un progres al activității în acest domeniu, față de 180 de puncte de vedere formulate în anul 2002, de 386, în anul 2003, de 621, în anul 2004, de 1005, în anul 2005 și de 1375 în anul 2006.

Cauzele în care s-a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului, în cursul anului 2007 au pus în discuție, în principal, posibila contrariedade a unor dispoziții legale cu: principiul accesului liber la justiție, inclusiv dreptul la un proces echitabil (456), dreptul de proprietate (279), principiul egalității în drepturi (268), dreptul la apărare (65), restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (55). (Anexa nr.6).

Rezultă că, dintre punctele de vedere formulate, aproximativ 28%, se referă la principiul accesului liber la justiție.

Cel mai mic procentaj (sub 1%), în perioada analizată, apare în cazul punctelor de vedere referitoare la dreptul la un mediu sănătos (art. 35 din Constituție), la libertățile de opinie (art. 29, art. 30, art. 40 din Constituție), la autoritățile publice (art. 61-art. 72 din Constituție).

În esență, pe calea excepțiilor de neconstituționalitate, au fost criticate: prevederile art. 278 și următoarele din Codul de procedură penală, art. 48 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, unele dispoziții din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare, din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

Din examinarea excepțiilor de neconstituționalitate cu privire la care Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului s-a constatat în unele cazuri, că încheierea de sesizare a instanței de contencios constituțional nu conținea opinia instanței de judecată cu privire la excepția invocată de autor. În alte cazuri, în susținerea neconstituționalității unor prevederi legale autorul excepției nu a indicat prevederile din Constituție pretins încălcate prin textul criticat. Or, potrivit dispozițiilor imperative ale art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, „Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.” Potrivit art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, sesizările adresate Curții Constituționale se fac în formă scrisă și trebuie motivate.

Totodată, în încheierea de sesizare a Curții Constituționale, instanța judecătorească a reținut în unele cazuri că, prin invocarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia nu a urmărit decât tergiversarea soluționării procesului.

Cu titlu de exemplu, menționăm un caz în care Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 95 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale. Prevederile legale criticate, condiționau recalcularea pensiei de realizarea, după pensionare, a unui stagiu de cotizare de minimum 12 luni. Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere în sensul că această dispoziție legală este discriminatorie, deoarece instituia un tratament juridic diferit între persoane care se află în situații identice. Prin această condiționare, persoana care, după pensionare a cotizat la bugetul asigurărilor sociale de stat, inferior perioadei de 12 luni, era eliminată în mod arbitrar de la dreptul la recalcularea pensiei. Prin Decizia nr. 264/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 283 din 27 aprilie 2007, Curtea Constituțională a constatat că prevederile legale indicate erau neconstituționale.

Într-un alt caz în care Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 612 alin. (6) din Codul de procedură civilă, Avocatul Poporului a apreciat că prevederile de lege criticate aduc atingere dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Constituție, întrucât partea care nu poate folosi proba cu interogatoriu în cadrul divorțului, nu beneficiază de dreptul la un proces desfășurat în condiții de contradictorialitate. Prin Decizia nr. 969/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 816 din 29 noiembrie 2007, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 612 alin. (6) din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale.

De asemenea, Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a art.172 alin. (1) din Codul de procedură penală în sensul că prevederile menționate încalcă art. 24 din Constituție, părțile procesului penal având dreptul de a fi asistate de apărător la efectuarea oricărui act de urmărire penală și nu doar la efectuarea acelor care implică audierea sau prezența părții. Prin Decizia nr. 1086/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 866 din 18 decembrie 2007, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

Într-un caz în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 121 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, modificată, Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere în sensul că textul criticat, potrivit căruia plângerea împotriva hotărârii de respingere a accesului la procedura de azil în România, se depune personal la Oficiului Național pentru Imigrări însoțită de copia de pe hotărâre, iar plângerea este înaintată de îndată judecătoriei în a cărei rază teritorială se află structura competentă a Oficiului Național pentru Imigrări care a emis hotărârea, îngreșează accesul direct la justiție, atât timp cât nu prevede ca alternativă și posibilitatea ca plângerea să poată fi depusă și direct la instanța de judecată.

Urmează ca instanța de contencios constituțional să se pronunțe prin Decizie asupra excepției de neconstituționalitate a art. 121 din Legea nr. 122/2006.

b) Potrivit art. 16 alin. (3) și art. 17 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, dacă sesizarea de neconstituționalitate a unei legi, anterior promulgării de Președintele României, s-a făcut de președintele uneia dintre Camerele Parlamentului, Curtea Constituțională o va comunica președintelui celeilalte Camere, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, iar dacă sesizarea s-a făcut de către Guvern, Curtea o va comunica președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Avocatului Poporului. Până la data dezbaterilor, președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului pot prezenta, în scris, punctul lor de vedere.

Sub acest aspect, Avocatul Poporului a prezentat Curții Constituționale **3 puncte de vedere** cu privire la sesizările de neconstituționalitate formulate de Guvern referitoare la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, Legea pentru respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului, Legea pentru respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2007 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale.

II. Excepții de neconstituționalitate

În exercitarea atribuțiilor sale constituționale și legale, Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu **4 excepții de neconstituționalitate**:

- Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 228 și art. II alin. (3) din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi;
- Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului;
- Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 57 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;
- Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 12-22 din Capitolul III „Procedura de urmărire penală și de judecare” al Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată, ale art. 23 și art. 24 din aceeași lege, precum și ale art. I și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 pentru modificarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială. Decizia nr. 1133/2007.

a) În motivarea excepției de neconstituționalitate privind art. I pct. 228 și art. II alin. (3) din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, Avocatul Poporului a susținut în esență, că prevederile art. I pct. 228 din Legea nr. 356/2006 încalcă dispozițiile constituționale ale art. 52 alin. (3) referitoare la răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare. În opinia Avocatului Poporului, art. I pct. 228 din Legea nr. 356/2006 nu asigură garanțiile procesuale necesare angajării răspunderii magistraților, fiind în contradicție cu principiul independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii.

De asemenea, Avocatul Poporului a apreciat că prevederile art. II alin. (3) din Legea nr. 356/2006, care a modificat art. 99 lit. h) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, instituind răspunderea disciplinară a judecătorilor sau a procurorilor în cazul nerespectării normelor de procedură cu rea-credință sau din gravă neglijență, ar putea intra în contradicție cu dispozițiile constituționale ale art. 124 alin. (3) referitoare la independența judecătorilor, ale art. 126 alin. (1) referitoare la înfăptuirea justiției prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege și ale art. 129 privind folosirea căilor de atac.

Prin Decizia nr. 588/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 581 din 23 august 2007, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 228 și art. II alin. (3) din Legea nr. 356/2006.

b) Cu privire la dispozițiile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 3/2000, Avocatul Poporului a observat că aceste prevederi conțineau o greșeală tehnică, de natură să conducă la încălcarea Constituției. Potrivit dispozițiilor legale menționate, punctul de vedere al Parlamentului asupra referendumului inițiat de Președintele României, cu privire la probleme de interes național, urma să fie exprimat, printr-o hotărâre adoptată în ședința comună a celor două Camere, cu *votul majorității deputaților și senatorilor*. Condiția exprimării votului majorității deputaților și senatorilor pentru adoptarea hotărârii, era în conflict evident cu textul constituțional cuprins de art. 76 alin. (2),

potrivit căruia hotărârile Parlamentului se adoptă cu *votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră*. Excepția de neconstituționalitate a fost admisă de Curtea Constituțională, potrivit Deciziei nr. 392/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 15 mai 2007.

c) Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 57 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, care exceptează de la beneficiul indemnizației lunare, persoanele cu handicap reținute, arestate sau condamnate definitiv la o pedeapsă privativă de libertate, pe perioada reținerii, arestării ori a detenției. Avocatul Poporului a arătat, că pe perioada reținerii, arestării sau a detenției, statul nu asigură persoanelor cu handicap acoperirea tuturor cheltuielilor de întreținere, deoarece, spre exemplu, aceste persoane trebuie să suporte personal cheltuielile pentru exercitarea dreptului la convorbiri telefonice.

Din cauza neacordării beneficiului indemnizației lunare nu se poate facilita persoanelor cu handicap reținute, arestate ori aflate în executarea unei pedepse privative de libertate egalitatea de șanse, asigurarea unei vieți autonome și nici favorizarea incluziunii sociale sub aspectul protecției sociale, mobilității, securității și justiției. Reglementarea legală anterioară nu excludea de la beneficiul indemnizației lunare persoanele cu handicap aflate în executarea unei pedepse privative de libertate.

Pentru aceste motive, Avocatul Poporului a considerat că erau încălcate prevederile constituționale care consacră principiul egalității în drepturi a cetățenilor, fără privilegii și fără discriminări și cele care instituie dreptul persoanelor cu handicap la protecție specială. Prin Decizia nr. 605/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 593 din 28 august 2007, respingând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a reținut că reglementarea unui regim juridic diferențiat al drepturilor persoanelor cu handicap în funcție de conduita acestora nu contravine prevederilor constituționale care prevăd că persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Norma constituțională nu distinge între diversele categorii de persoane cu handicap care se pot afla în situații obiectiv diferite.

d) În formularea criticii de neconstituționalitate a prevederilor art. 12-22 din Capitolul III „**Procedura de urmărire penală și de judecare**” al Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată, ale art. 23 și art. 24 din aceeași lege, precum și ale art. I și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 pentru modificarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, Avocatul Poporului a susținut că potrivit art. 109 alin. (3) din Constituție, o lege privind responsabilitatea ministerială poate reglementa numai cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile membrilor Guvernului. Contrar acestei norme constituționale, prin dispozițiile legale care formau obiectul excepției de neconstituționalitate s-au instituit reguli de procedură privind urmărirea penală și judecarea membrilor Guvernului. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 contravenea și dispozițiilor constituționale ale art. 115 alin. (4), deoarece a fost emisă fără a exista o situație extraordinară a cărei reglementare nu putea fi amânată. De asemenea, în opinia

Avocatului Poporului art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 prin care se modificau art. 16 alin. (4) din Legea nr. 115/1999 era în conflict și cu prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție, deoarece afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, și anume autonomia Camerelor Parlamentului, atribuțiile exclusive ale Președintelui României ce decurg din legitimitatea sa electorală, precum și atribuțiile și statutul constituțional ale Consiliului Superior al Magistraturii. Dispozițiile legale atacate contraveneau, și prevederilor art. 124 alin. (2) din Constituție, privind puterea judecătorească, deoarece comisia specială instituită prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007, incluzând 5 judecători, apărea ca o autoritate jurisdicțională, ceea ce ducea la concluzia că membrii Guvernului sunt supuși altor reguli decât cele care rezultă din textul constituțional menționat. Aceleași dispoziții erau contrare și art. 125 alin. (3) din Constituție, în sensul că "Funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior". Dispozițiile art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 excedau prevederilor art. 134 alin. (4) din Legea fundamentală, deoarece adăugau atribuții noi Consiliului Superior al Magistraturii, care depășeau sfera rolului său constituțional de garant al independenței justiției.

Prin Decizia nr. 1133/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 851 din 12 decembrie 2007, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului, în temeiul art. 146 lit. d) teza a doua din Constituție, și a constatat că art. 16 din Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2007 pentru modificarea Legii nr. 115/1999 sunt neconstituționale. Prin aceeași Decizie, Curtea Constituțională a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/1999 și ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, art. 23 alin. (1) și ale art. 24 din Legea nr. 115/1999.

RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE CONSUMATE ÎN ANUL 2007

Bugetul instituției Avocatul Poporului pentru anul 2007, se prezintă după cum urmează:

	Buget inițial	Retragere credite – iun 2007	Suplimentare bugetară – sept/dec 2007	Disponibilizare Credite Dec 2007	Buget final -lei-	Buget consumat	Realizat %
Total, din care:	4.687.000	38.000	500.000	151.000	4.898.000	4.854.417	99,11
Cheltuieli personal	3.303.000	0	500.000	43.000	3.760.000	3.744.000	99,57
Bunuri și servicii	1.225.000	23.000	0	91.000	1.011.000	984.993	97,42
Transferuri	9.000	0	0	3.000	6.000	4.735	78,92
Capital	150.000	5.000	0	14.000	121.000	120.689	99,74

Execuția bugetară la data de 31.12.2007 este de 99,11 % și o apreciem ca o execuție foarte bună comparativ cu condițiile concrete, deosebite, de lucru ale anului 2007.

Bugetul inițial al anului 2007 a fost **subdimensionat** pentru cheltuielile de personal, așa încât încă din luna iunie 2007 s-au făcut demersurile necesare pentru obținerea suplimentării bugetare necesare acoperirii acestor cheltuieli. Cu toate insistențele instituției noastre, suplimentarea bugetară pentru cheltuieli de personal s-a făcut în două tranșe: de 300.000 lei în luna septembrie 2007 și de 200.000 lei în luna decembrie 2007. Acest fapt, împreună cu plafonarea deschiderilor de credite pentru luna decembrie 2007 au dus la imposibilitatea consumării în totalitate a creditelor bugetare și la disponibilizarea sumei de 43.000 lei la acest titlu de cheltuieli.

Retragerea de credite bugetare operată de Ministerul Economiei și Finanțelor în luna iunie 2007 în valoare totală de 138.000 lei, atât la Titlul II. Bunuri și servicii (123.000 lei), cât și la Titlul X. Active nefinanciare (15.000 lei) a dus la imposibilitatea organizării unor acțiuni legate de sărbătorirea a 10 ani de existență a instituției Avocatul Poporului și la renunțarea efectuării unor achiziții atât de bunuri și servicii, cât și de programe informatice.

Limitarea deschiderilor de credite pentru luna decembrie 2007 a condus la imposibilitatea utilizării și la disponibilizarea unor credite în valoare de 91.000 lei la Titlul II. Bunuri și servicii și de 14.000 lei la Titlul X. Active nefinanciare.

În vederea îmbunătățirii activității instituției în ceea ce privește consumarea fondurilor alocate spre consum în anul 2008, propunem ca Ministerul Economiei și Finanțelor să nu ne mai impună măsuri de restricționare a cheltuielilor în domeniul cheltuielilor de personal, al celor de bunuri și servicii și de capital și să ne opereze suplimentările bugetare în timp util, conform solicitărilor noastre justificate, așa încât creditele pe care le obținem la rectificările bugetare să poate fi consumate în totalitate.

COOPERAREA CU INSTITUȚII ȘI AUTORITĂȚI INTERNAȚIONALE SIMILARE

Potrivit Constituției României, rolul instituției Avocatul Poporului constă în apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice. Exercitându-și competențele de autoritate publică autonomă și independentă, Avocatul Poporului și-a amplificat și diversificat pe plan intern acțiunile menite să asigure realizarea acestui obiectiv.

În cursul anului 2007, instituția Avocatul Poporului și-a intensificat activitatea pe plan extern, atât în vederea consolidării relațiilor bilaterale cu instituții similare din Europa și din alte țări, cât și implicarea lui crescândă pe plan multilateral în cadrul întâlnirilor la care a participat în calitate de membru al Institutului European al Ombudsmanului și Institutului Internațional al Ombudsmanului, precum și la mesele rotunde și conferințele organizate de Uniunea Europeană, Consiliul Europei și Instituțiile Naționale pentru Protecția Drepturilor Omului din statele membre ale Uniunii Europene.

Cu prilejul acestor întâlniri, reprezentanții Avocatului Poporului au avut o prezență activă la dezbateri, au evidențiat activitățile Avocatului Poporului pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenești, s-au pronunțat pentru intensificarea dialogului la nivel regional și internațional între instituțiile Ombudsmanului din diferite țări, pentru implicarea sporită a organismelor ce au ca scop promovarea obiectivelor instituțiilor de tip Ombudsman.

În cadrul vizitelor primite de către instituția Avocatul Poporului a unor delegații reprezentând autorități și instituții din diferite țări, precum și a Consiliului Europei, Organizației Națiunilor Unite, s-a acționat pentru prezentarea corespunzătoare a raporturilor dintre instituția Avocatul Poporului și Parlamentul României, alte instituții de stat, societatea civilă, subliniindu-se demersurile întreprinse în acest an pentru o cât mai amplă informare a cetățenilor în probleme care țin de competența instituției Avocatul Poporului.

În acest sens, se cuvine să menționăm:

a) În data de 27 februarie 2007, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita delegației Curții Constituționale din Republica Armenia, conduse de prof. dr. Gagik HARUTYUNIAN, președinte.

b) La data de 15 martie 2007, s-a primit vizita delegației Curții Constituționale din Republica Lituania, conduse de prof. dr. Egidijus KURIS, președinte.

Discuțiile purtate în cadrul întâlnirilor au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, procedura de adresare către instituția Avocatul Poporului, principalele drepturi încălcate de către autoritățile

administrației publice, recomandările și rapoartele speciale emise, precum și raporturile de colaborare cu Curtea Constituțională din România.

c) La solicitarea Ministerului Afacerilor Externe din România, în data de 20 septembrie 2007, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita domnului Thomas HAMMARBERG, Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei. Comisarul pentru drepturile omului însoțit de consilierul sau, domnul Alp AY și de o delegație din partea Ministerului Afacerilor Externe condusă de domnul Răzvan ROTUNDU, director adjunct al Direcției OSCE, Consiliul Europei și Drepturile Omului (DOSCE – CE – DO).

Discuțiile s-au axat pe consolidarea cooperării dintre Consiliul Europei și instituția Avocatul Poporului în domeniul protecției drepturilor omului.

De asemenea, în cadrul discuțiilor purtate, Comisarul a fost interesat de problema nerespectării termenelor rezonabile în procesele aflate pe rolul instanțelor de judecată, a legislației în domeniul proprietății, a sistemului public de pensii și asigurărilor sociale, precum și de problema condițiilor necorespunzătoare de detenție din penitenciare datorită supraaglomerării și a condițiilor speciale de detenție juvenilă.

d) În data de 25 septembrie 2007, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita delegației Tribunalului Constituțional Federal din Republica Germania, conduse de prof. dr. Hans-Jürgen PAPIER, președinte, și însoțită de reprezentanți ai Curții Constituționale din România. Din partea ambasadei Republicii Federale a Germaniei a participat domnul Olaf MALCHOV.

Discuțiile au vizat schimbul de informații privind activitatea instituției Avocatul Poporului și a Tribunalului Constituțional Federal din Republica Germania, cu evidențierea implicării Avocatului Poporului în controlul de constituționalitate și raporturile de colaborare cu Curtea Constituțională din România.

e) La propunerea Uniunii Juriștilor din România, în data de 4 octombrie 2007, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita domnului Andrei TREBKOV, Președintele Uniunii Internaționale a Juriștilor din Federația Rusă. La întâlnire a participat și E.S domnul Eldar Hasanov, Ambasadorul Republicii Azerbaidjan la București.

f) În data de 9 octombrie 2007 a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului vizita Comisarului pentru Învățământ din Republica Ungaria, domnul OAARY Tamas Lajos. Comisarul pentru învățământ a expus modul de organizare a biroului pe care îl conduce, competențele, numirea, personalul biroului, diversitatea plângerilor primite, precum și numărul mare al acestora, de aproximativ 1000-1500/an.

g) În perioada 30-31 octombrie 2007, a avut loc vizita în România a delegației reprezentanților Ombudsmanului din Amsterdam, doamnele Petra Visscher, consilier și Hanneke Eiljders, expert. Delegația olandeză a fost primită de prof. univ. dr. Ioan MURARU, Avocatul Poporului, și adjunctii acestuia, la sediul instituției, în data de 30 octombrie 2007. Discuțiile au continuat cu reprezentanții fiecărui domeniu de activitate, oaspeților fiindu-le prezentat specificul fiecărui domeniu.

Vizita a inclus și o deplasare la Biroul Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului. Cu această ocazie, reprezentantele Ombudsmanului din Amsterdam au avut o întrevedere și cu primarul orașului Pitești, și colaboratori ai Avocatului Poporului de la Biroul Teritorial Pitești.

h) În data de 16 noiembrie 2007, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita delegației Adunării Naționale Populare din Republica Populară Chineză, condusă de domnul Li CHONG'AN, membru al Comitetului Permanent al Adunării Naționale Populare, însoțită de reprezentanți ai Curții Constituționale din România, și un reprezentant al Ambasadei Republicii Populare Chineze la București.

Discuțiile au vizat schimbul de informații privind activitatea instituției Avocatul Poporului și a Adunării Naționale Populare din Republica Populară Chineză, cu evidențierea implicării Avocatului Poporului în controlul de constituționalitate și a raporturilor de colaborare cu Curtea Constituțională din România.

i) În data de 13 decembrie 2007, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului întâlnirea cu domnul prof. Paulo Sergio PINHEIRO, expert independent al Secretarului General ONU privind studierea violenței împotriva copiilor. În cadrul întreprinderii s-a făcut o prezentare succintă a instituției Avocatul Poporului și a competențelor acesteia, a domeniilor de activitate, a procedurii soluționării petițiilor, a raporturilor de colaborare cu autoritățile statului, a unui caz practic în care instituția Avocatul Poporului s-a implicat și care a fost finalizat prin emiterea unei recomandări, și în special, a problemelor ridicate de violența împotriva copiilor. Totodată, au fost prezentate problemele noi cu care se confruntă societatea românească, cum ar fi: copiii străzii, adopțiile internaționale, abandonul copiilor datorat plecării părinților la muncă în alte state, analfabetismul în rândul populației rome, cazurile de turism sexual, pornografia infantilă datorată accesului liber la internet. Cu toate acestea, expertul ONU a fost informat asupra faptului că violența împotriva copiilor în România se află încă la un nivel minim față de alte state din Europa.

În anul 2007 a continuat derularea programului Matra „*Întărirea capacității administrative și instituționale a Avocatului Poporului*”. Principalele activități ale programului sunt: studiu pregătitor; alegerea unei imagini publice și creșterea receptivității publicului; analiza posibilității de a utiliza o procedură informală eficientă de soluționare a petițiilor; perfecționarea pregătirii profesionale în acordarea audiențelor; evaluarea și îmbunătățirea anchetelor și rapoartelor speciale ale Avocatului Poporului; perfecționarea sistemului de înregistrare a petițiilor. În luna iulie 2007 s-a derulat activitatea privind sesizările din oficiu și anchetele.

Pe lângă întâlnirile de la sediul Avocatului Poporului, la care au participat consilieri și experți din cadrul instituției, programul a inclus și întreprinderi cu Biroul Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului.

O activitate eficientă din cadrul programului Matra s-a desfășurat în luna noiembrie prin participarea unui număr de 8 consilieri și experți din cadrul birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului la un stagiu de perfecționare profesională

în acordarea audiențelor organizat la Zutphen de Academia de Poliție și instituția Ombudsmanul Național din Olanda. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de: Simina Gagu, consilier, Mihaela Stănciulescu - expert Biroul Teritorial Pitești, Felicia Nedea - expert Biroul Teritorial Constanța, Simona Emandi - consilier Biroul Teritorial Craiova, Camelia Reghini - consilier Biroul Teritorial Cluj-Napoca, Tiberiu Cotărlan - expert Biroul Teritorial Târgu-Mureș, Marius Capotă - expert Biroul Teritorial Oradea și Ioan Popa - expert Biroul Teritorial Alba-Iulia.

Participanții au fost implicați individual în exerciții practice, acestea constând în simularea unor interviuri cu petiționari sau oficiali. Experiența privind tehnicile de interviu acumulate de participanți cu ocazia cursului va putea fi împărtășită și celorlalți colegi de la birourile teritoriale. La finalul cursului de pregătire participanții au primit certificate de absolvire.

Participarea reprezentanților instituției Avocatul Poporului la întruniri, conferințe, simpozioane și reuniuni internaționale dedicate problematicii drepturilor omului

Instituția Avocatul Poporului a continuat, și în cursul anului 2007, consolidarea raporturilor de cooperare cu organisme și autorități similare, în cadrul dialogurilor bilaterale, regionale sau internaționale.

Prezența activă a reprezentanților instituției Avocatul Poporului, în plan internațional, la dezbateri ce au avut ca obiect protejarea și promovarea drepturilor omului, a fost susținută și prin distribuirea unor documente de referință, printre care Raportul de activitate al Avocatului Poporului, pe anul 2006, a Broșurii de prezentare a instituției cu ocazia aniversării a 10 ani de la înființare, a Buletinului Informativ al Avocatului Poporului, a diverselor lucrări de specialitate întocmite de consilieri și experți, cum ar fi cele privind contribuția Avocatului Poporului la respectarea principiului legalității și al buneii administrări, Avocatul Poporului – garant al apărării drepturilor omului în România, raporturile de colaborare dintre Avocatul Poporului și Curtea Constituțională.

Dintre participările reprezentanților instituției Avocatul Poporului la întruniri, conferințe, simpozioane și reuniuni internaționale dedicate problematicii drepturilor omului menționăm:

1. La invitația Ombudsmanului din Amsterdam, Ulco van de Pol, prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, a efectuat o vizită oficială în Olanda, în perioada 19-20 aprilie 2007. Avocatul Poporului a fost însoțit de Simina Gagu, consilier al Avocatului Poporului și de Ioan Gânfălean, consilier - coordonatorul Biroului Teritorial Alba-Iulia.

Scopul vizitei a constat în evaluarea cooperării între cele două instituții, precum și identificarea unor măsuri și proiecte care să conducă la consolidarea dialogului dintre acestea. O atenție specială a fost acordată cooperării la nivelul birourilor teritoriale, vizita cuprinzând schimburi de experiență între reprezentanții români

și cei olandezi. Cu prilejul vizitei s-a discutat asupra posibilității inițierii unui schimb de experiență între birourile teritoriale din Olanda și România.

Vizita Avocatului Poporului a inclus și întâlniri cu alte autorități olandeze centrale și locale, cum ar fi cea cu Alex Brenninkmeijer, Ombudsmanul Național al Olandei și cu M. J. Cohen, primarul orașului Amsterdam.

2. Participarea la Masa Rotundă a Ombudsmanilor Europeni – Aniversarea a 10 ani de la înființarea instituției Ombudsman în Grecia, care a avut loc la Atena, în perioada 12-13 aprilie 2007. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Alexandru Bălănescu, adjunct al Avocatului Poporului.
3. Participarea la Adunarea Generală a Institutului European al Ombudsmanului, care a avut loc la Mainz, în data de 2 iunie 2007. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz și Ionel Oprea, Adjuncți ai Avocatului Poporului.
4. Participarea la Seminarul de pregătire cu tema „Intervenția Ombudsmanului – între principiile legalității și buneii administrări”, care a avut loc la Sofia, în perioada de 17-18 septembrie 2007. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu, consilier și Mihaela Stănciulescu, expert în cadrul Biroului Teritorial Pitești al instituției Avocatului Poporului.
5. Participarea la Conferința cu tema „Migrația economică în Uniunea Europeană – probleme și provocări”, organizată de Comisarul pentru protecția drepturilor civile (Ombudsmanul) din Polonia, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Muncii și Politicii Sociale din Polonia, precum și cu reprezentanța Comisiei Europene în Polonia, care a avut loc la Varșovia, în data de 24 septembrie 2007. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului și Alina Dinu, expert.
6. Participarea la Conferința cu tema „Rolul Curții Constituționale și al apărătorilor drepturilor omului în problemele privind protecția drepturilor omului”, care a avut loc la Erevan, în perioada de 5-6 octombrie 2007. Conferința a fost organizată de Curtea Constituțională din Republica Armenia în colaborare cu Apărătorul Drepturilor Omului din Armenia. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihail Gondoș, adjunct al Avocatului Poporului și Alina Dinu, expert.
7. Participarea la AI- 6-lea Seminar al Ombudsmanilor Naționali din țările membre UE și din țările candidate, care a avut loc la Strasbourg, în perioada 14-16 octombrie 2007. Seminarul a fost organizat de Mediatorul European - prof. Nikiforos Diamandouros în colaborare cu Mediatorul Republicii Franceze - Jean-Paul Delevoye. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului și Simina Gagu, consilier.
8. Participarea la Prima Întrunire a persoanelor de contact pentru cooperarea cu biroul Comisarului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei - Focal Points, care a avut loc la Strasbourg, în perioada 6-7 noiembrie 2007. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihaela Enache, consilier.

9. Participarea la Conferința științifică cu tema: „Instituția ombudsmanului și protecția drepturilor omului în Ungaria”, care a avut loc la Budapesta, în data de 3 decembrie 2007. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului.
10. Participarea la Seminarul cu tema „Ridicând barierele participării sociale”, care a avut loc la Nafplion – Grecia, în perioada 7-8 decembrie 2007. Seminarul a fost organizat de Ombudsmanul Grec, Yorgos Kaminis. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorina David, expert.

Temele dezbătute în cadrul acestor reuniuni, lucrările științifice prezentate de către colegii de la instituțiile similare, schimbul de opinii, discuțiile purtate cu privire la soluționarea anumitor cazuri, reprezintă o sursă importantă de informații și documentare și conferă expertiză instituției Avocatul Poporului, în procesul continuu de perfecționare a activității experților și consilierilor noștri.

În anul 2007 a continuat colaborarea instituției Avocatul Poporului cu Ombudsmanul European. În acest sens, menționăm contribuțiile Avocatului Poporului la elaborarea Buletinului de Informare a Ombudsmanilor Europeni, cu articolele: „Egalitatea de șanse” și „Probleme ale pensionarilor”.

Totodată, având în vedere aderarea României la Uniunea Europeană și dobândirea calității de stat membru, Ombudsmanul European a pregătit un pliant în limba română cuprinzând o prezentare sumară a atribuțiilor sale precum și un model de plângere care poate fi înaintată instituției europene de cetățenii români. De asemenea, Ombudsmanul European a editat și Raportul anual 2006 în limba română împreună cu o serie de postere și cărți poștale.

De altfel, trebuie amintite și cele 63 scrisori prin care petenți care s-au adresat Ombudsmanului European pentru soluționarea unor cereri, au fost îndrumați să se adreseze spre competență soluționare a problemelor instituției Avocatul Poporului din România.

Practica studenților

În contextul raporturilor de colaborare cu alte instituții, trebuie menționată cea cu Facultatea de Drept din cadrul Universității București - Programul ELSA, în cadrul căreia s-au desfășurat stagii de practică ale unui număr de 21 de studenți, la instituția Avocatul Poporului (în perioadele 5-9 martie 2007, 2-6 aprilie 2007, 23-27 aprilie 2007, 21-27 mai 2007, 2-13 iulie 2007, 9-20 iulie 2007, 16-20 iulie 2007, 30 iulie-10 august 2007, 1-14 august 2007 și 5-18 noiembrie 2007). La încheierea fiecărui stagiu de practică studenții au completat fișe de evaluare a acestui program, care cuprind întrebări și sugestii referitoare la desfășurarea stagiului de practică. Toți studenții au apreciat în mod pozitiv activitățile incluse în cadrul stagiului de practică, unii dintre ei fiind chiar interesați de o viitoare carieră în cadrul instituției Avocatului Poporului.

În perioada 19 februarie - 16 martie 2007, 10 auditori de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii au efectuat un stagiu de practică la instituția Avocatul Poporului.

PROCESE, PROBLEME JURIDICE ALE INSTITUȚIEI

Cauze în care instituția Avocatul Poporului a fost parte în anul judiciar 2007

În anul 2007, instituția Avocatul Poporului a avut calitatea de parte într-un număr de **18 cauze**, dintre care **4** au avut un caracter de litigiu de muncă (acțiuni inițiate de foști și actuali angajați), iar **14** cauze au reprezentat acțiuni formulate de o serie de petenți care s-au declarat nemulțumiți de demersurile întreprinse de către experții și consilierii instituției.

Din totalul de 18 cauze, în 7 dintre ele au fost pronunțate hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, iar restul de 11 dosare se află în diferite faze procesuale, pe rolul instanțelor de judecată.

În cauzele care au avut ca obiect nemulțumirea petenților față de demersurile întreprinse de către experții și consilierii instituției, punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului a fost acela că fiind instituție de tip ombudsman, Avocatul Poporului contribuie la soluționarea conflictelor dintre persoanele fizice și autoritățile administrației publice, pe cale amiabilă, prin mediere și dialog.

Instituția Avocatul Poporului, fiind lipsită de mijloace legale de coerciție, de a obliga sau sancționa o altă autoritate publică, acționează ca o autoritate de supraveghere. Acest fapt reiese cu claritate atât din prevederile art. 13 lit. (c) din Legea nr. 35/1997, republicată care prevede că Avocatul Poporului **urmărește** rezolvarea legală a cererilor primite și **cere autorităților sau funcționarilor administrației publice în cauză încetarea încălcării drepturilor și libertăților cetățenești**, repunerea în drepturi a petiționarului și repararea pagubelor, cât și din art. 21 alin. (1) și (2) care statuează că „în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite recomandări care nu pot fi supuse controlului parlamentar și nici controlului judecătoresc. Prin recomandările emise, Avocatul Poporului **sesizează** autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.”

Asemenea procedee particulare, specifice ombudsmanului, nu dau întotdeauna rezultatele dorite, mai ales când partenerii nu manifestă dorința spre dialog, suplețea necesară și, mai ales, nu manifestă acel comportament legal, normal, uzând deseori de ceea ce doctrina și procedura numesc abuzul de drept.

Construcția instituțională a Avocatului Poporului, conform Legii nr. 35/1997, a condus la întărirea capacității de reacție a autorităților publice în raport cu exigențele societății de a elimina situațiile critice în care drepturile și libertățile cetățenești sunt încălcate. Chiar așa stând lucrurile, Avocatul Poporului trebuie să fie și să rămână o instituție a medierii, a dialogului, iar nu o instituție care să aibă putere de coerciție, cum poate ar dori unii cetățeni nemulțumiți.

MEDIATIZARE, BULETIN, RADIO, ACTUALITATEA ROMÂNEASCĂ

Odată cu integrarea României în Uniunea Europeană, pentru instituția Avocatul Poporului s-au deschis în același timp, atât noi posibilități de cunoaștere și integrare în contextul mai larg al protecției drepturilor omului din comunitatea europeană, cât și necesitatea de a răspunde noilor provocări legate de extinderea semnificației noțiunii de „cetățean european”.

După 10 ani de activitate, instituția Avocatul Poporului, înființată în 1997, și-a câștigat pe deplin credibilitatea, în primul rând datorită implicării efective în soluționarea petițiilor adresate de cetățeni.

Necesitatea, oportunitatea și legalitatea intervențiilor Avocatului Poporului în apărarea drepturilor și libertăților constituționale, au determinat o schimbare de mentalitate, atât la nivelul autorităților administrației publice, cât și în conștiința cetățenilor.

Instituția Avocatul Poporului și-a extins permanent cooperarea în domeniul mediatic și colaborarea în plan informal cu instituții similare din țară și din străinătate, ceea ce a determinat o creștere semnificativă a imaginii instituției.

De-a lungul celor 10 ani de funcționare, instituția Avocatul Poporului a avut ca scop primordial respectarea libertăților fundamentale ale omului de către autoritățile și instituțiile publice ale statului. În acest scop, instituția Avocatul Poporului s-a manifestat ca instrument legal de protecție a drepturilor civile și politice și, în sens larg, ca apărător al intereselor cetățenilor.

În vederea creșterii gradului de mediatizare, al extinderii relațiilor de schimburi informaționale cu instituțiile statului și întăririi capacității logistice, instituția Avocatul Poporului are nevoie de fonduri destinate în mod expres acestor necesități. În acest sens, cu sprijinul Parlamentului și al autorităților administrației publice de specialitate de la nivel central, instituția Avocatul Poporului își poate realiza mai eficient, în beneficiul cetățenilor, rolul său constituțional.

În anul 2007, s-a intensificat și participarea reprezentanților Avocatului Poporului din România la dezbaterile mass-media, menite să asigure formarea culturii juridice a cetățenilor și să faciliteze accesul acestora la Avocatul Poporului, ca autoritate autonomă și independentă.

În anul 2007, Avocatul Poporului a apelat la mijloace de mediatizare, **televiziunea și radioul public**, cunoscând interesul cetățenilor pentru cunoașterea rolului instituției Avocatul Poporului în apărarea drepturilor și libertăților acestora.

Semnificativ în această privință sunt solicitările primite din partea posturilor de radio și televiziune: acordarea interviurilor de către prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, posturilor de televiziune, TVR 2 și PRIMA TV, pe aspecte privind atribuțiile instituției. De asemenea, la solicitarea TVR 1, reprezentanții instituției

Avocatul Poporului a fost prezent și în cadrul emisiunii „Interes general”, cu tema „Cine este Avocatul Poporului”.

Numărul considerabil al solicitărilor primite din partea posturilor de radio și televiziune, au demonstrat interesul cetățenilor în implicarea instituției Avocatul Poporului în soluționarea problemelor cu care aceștia se confruntă. Dintre acestea menționăm următoarele: Postul local Alba Antena 1 cu participarea reprezentanților Biroului Teritorial Alba, Postul TV CNS Roman – interviu cu tema „Avocatul Poporului a împlinit 10 ani”.

În cadrul emisiunii „Prim plan”, au fost acordate audiențe cetățenilor în direct, de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului. Postul M TV Piatra Neamț a difuzat o emisiune/interviu cu reprezentanții Biroului Teritorial Bacău.

De asemenea, posturile ROM TV Roman și ASIS TV Neamț, au mai găzduit emisiuni despre Avocatul Poporului. La postul local Nova TV Brașov, au fost prezentate atribuțiile instituției și cazuistica din acest an. Mediatizarea instituției Avocatul Poporului s-a făcut și la posturile: Radio Constanța, Radio SKY Constanța, Radio Severin și TV Severin.

La emisiunile de știri de la posturile de televiziune TELE M și M Bit TV s-a mediatizat activitatea instituției Avocatul Poporului și rolul său în campania anti – corupție. Postul de radio Vocea Evangheliei a difuzat emisiunea „Respectarea persoanelor cu dizabilități”, cu participarea reprezentanților instituției Avocatul Poporului.

În ceea ce privește **presa scrisă** se cuvine a menționa, în primul rând „Actualitatea Românească – Ziarul românilor de pretutindeni” care a publicat răspunsuri, redactate de către experții și consilierii instituției Avocatul Poporului, la întrebările românilor din străinătate.

Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, din Alba, Bacău, Brașov, Constanța, Cluj, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu – Mureș și Timișoara, prin intermediul **presei la nivel local**, și-au intensificat acțiunile de familiarizare a cetățenilor cu modalitățile de protecție a drepturilor lor, cu modalitățile de acțiune în raporturile cu instituțiile centrale sau locale.

Solicitările din partea presei locale au fost foarte numeroase și pe teme din cele mai variate, dintre care amintim: „Avocatul Poporului aproape de problemele cetățenilor”, „Avocatul Poporului la Alba-Iulia”, articole apărute în Monitorul de Alba, „ Biroul teritorial Bacău al instituției Avocatul Poporului a împlinit 4 ani”, articol apărut în cotidianul Deșteptarea Bacău, „Cum să vă adresați Avocatului Poporului” – Ziarul de Roman. De asemenea, au fost solicitate intervenții scrise din partea reprezentanților Avocatului Poporului la Ziarul Replica de Constanța, Ziarul Observator, Ziarul Obiectiv de Tulcea, Gazeta de Olt, Monitorul de Vâlcea, Monitorul de Galați” Ziarul de Argeș”.

Programul Matra, privind colaborarea dintre instituția Avocatul Poporului din România și Ombudsmanul din Olanda, în cadrul proiectului „Consolidarea capacității instituționale și organizatorice a Avocatului Poporului”, a continuat cu succes și în anul

2007. Diversitatea, specificul și schimbul de informații, au constituit importante surse de documentare și eficientizare a activității experților și specialiștilor din cadrul instituției Avocatul Poporului.

În ceea ce privește colaborarea dintre instituția Avocatul Poporului și **Mediatorul European** în anul 2007, problemele specifice cu care se confruntă Avocatul Poporului din România au fost tratate în materiale publicate în **Buletinul Mediatorului European** și redactate de către experții și consilierii din cadrul instituției Avocatul Poporului. Dintre acestea amintim: „Egalitatea de șanse”, „Problemele pensionarilor”.

Au fost de asemenea, trimise spre publicare articolele: „Aspecte din practica instituției Avocatul Poporului privind procedura sesizării din oficiu”, „Soluționarea de către Biroul teritorial Alba - Iulia al instituției Avocatul Poporului a petițiilor care privesc încălcarea dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică”, „Un caz de birocrație din administrația publică românească, soluționat prin intervenția instituției Avocatul Poporului”, „Posibile neconcordanțe între dispoziții legale și Constituție, sesizate Curții Constituționale, de către Avocatul Poporului”.

Buletinul informativ trimestrial al instituției Avocatul Poporului, cartea de vizită a activității instituției, cuprinde aspecte notabile din activitatea desfășurată, aprecieri adresate de petiționari și de autoritățile publice la adresa instituției Avocatul Poporului, cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului. La fel ca și în alți ani, buletinul informativ a fost editat printr-un efort financiar propriu.

Avocatul Poporului are o prezență activă în informarea publicului despre acțiunile întreprinse, utilizând în acest scop, **comunicatele de presă** privind desfășurarea unor evenimente deosebite pe plan intern și extern, deciziile acestuia, broșura adresată petiționarilor, raportul anual adresat Parlamentului. Aceste materiale informative sunt disponibile și în format electronic pe site-ul instituției Avocatul Poporului.

În cursul anului 2007 a fost organizată o **conferință de presă**, la sediul instituției Avocatul Poporului cu participarea prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului și a celor patru adjuncți, ocazie cu care reprezentanții mass – media prezenți au fost informați cu privire la conținutul raportului anual al Avocatului Poporului pe anul 2006, înaintat Parlamentului. Tot cu acest prilej, au fost prezentați adjuncții Avocatului Poporului, specializați pe domenii de activitate, în așa fel încât să se asigure o eficiență sporită a activității instituției, realizându-se totodată, concordanța cu legislația altor state, în care funcționează ombudsmeni.

O practică, deja cunoscută a instituției Avocatul Poporului este acordarea de **ajutoare sociale**. În anul 2007, au fost oferite ajutoare sociale, constând în bunuri de uz personal, copiilor de la Grădinița și Școala Bălteni Deal, din județul Vaslui și la Școala Dolheștii Mici și Școala Valea Bourii, ambele situate în comuna Dolhești, județul Suceava. De asemenea, în decursul acestui an, astfel de ajutoare au primit și copiii din Școala Generală Murgești, municipiul Râmnicu Sărat, județul Buzău.

În concluzie, și în anul 2007, scopul major al instituției Avocatul Poporului a fost preocuparea de a-i face pe cetățeni să înțeleagă utilitatea unei asemenea instituții, și a faptului că instituția Avocatul Poporului trebuie privită ca un puternic instrument pentru protecția drepturilor civile și politice, cu alte cuvinte, pentru protecția intereselor cetățenilor.

Instituția Avocatul Poporului prin natura prerogativelor sale constituționale poate cunoaște în modul cel mai direct nemulțumirile cetățeanului față de actul de guvernare, fiind profund atașată principiilor de dreptate și justiție. Instituția Avocatul Poporului este hotărâtă, ca în anul 2008, să-și multiplice eforturile ca aceasta să devină efectiv o realitate a sistemului democratic din România.

ANEXA NR. 1**VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE**

Nr. crt.	Indicatorul	Total lucrări efectuate
1.	Audiențe acordate cetățenilor la sediul instituției Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	15517
2.	Petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului și la birourile teritoriale, referitoare la încălcarea unor drepturi și libertăți cetățenești	6919
3.	Apeluri telefonice înregistrate prin dispecerat la Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	5616
4.	Anchete efectuate de instituția Avocatul Poporului	18
5.	Recomandări emise de Avocatul Poporului	12
6.	Puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor exprimate la solicitarea Curții Constituționale	1635
7.	Excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului	4

ANEXA NR. 2

**STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI
LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE**

Nr. crt.	Denumire drept (articol din Constituție)	Petiții înregistrate
1.	Egalitate în drepturi (art. 16)	133
2.	Străini și apatrizi (art. 18)	2
3.	Dreptul de azil, extrădare, expulzare (art. 19)	0
4.	Accesul liber la justiție (art. 21)	337
5.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art.22)	12
6.	Libertatea individuală (art. 23)	3
7.	Dreptul la apărare (art. 24)	10
8.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	11
9.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	8
10.	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	4
11.	Secretul corespondenței (art. 28)	0
12.	Libertatea conștiinței (art. 29)	2
13.	Libertatea de exprimare (art. 30)	57
14.	Dreptul la informație (art. 31)	706
15.	Dreptul la învățătură (art. 32)	6
16.	Accesul la cultură (art. 33)	5
17.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	24
18.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	11
19.	Dreptul de vot (art. 36)	2
20.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	0
21.	Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	0
22.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	0
23.	Dreptul la asociere (art. 40)	2
24.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	89
25.	Dreptul la grevă (art. 43)	8
26.	Dreptul la proprietate privată (art. 44)	1654
27.	Libertatea economică (art. 45)	4
28.	Dreptul la moștenire (art. 46)	28
29.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	1126
30.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	4
31.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	53
32.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	72
33.	Dreptul de petiționare (art. 51)	1324
34.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	716
35.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	4
36.	Dreptul la un proces echitabil (art.6 din CEDO)	16
37.	Alte drepturi	185
38.	Petiții care nu au ca obiect încălcarea de drepturi și libertăți	301
	TOTAL	6919

ANEXA NR. 3

STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE

NR. CRT.	JUDEȚ	NR. PETIȚII
1.	Alba	146
2.	Arad	52
3.	Argeș	374
4.	Bacău	162
5.	Bihor	174
6.	Bistrița-Năsăud	17
7.	Botoșani	63
8.	Brăila	43
9.	Brașov	133
10.	București	1595
11.	Buzău	58
12.	Caraș-Severin	36
12.	Călărași	47
14.	Cluj	194
15.	Constanța	299
16.	Covasna	27
17.	Dâmbovița	67
18.	Dolj	155
19.	Galați	89
20.	Giurgiu	40
21.	Gorj	58
22.	Harghita	85
23.	Hunedoara	69
24.	Ialomița	22
25.	Iași	269
26.	Ilfov	93
27.	Maramureș	48
28.	Mehedinți	76
29.	Mureș	185
30.	Neamț	133
31.	Olt	79
32.	Prahova	375
33.	Sălaj	28
34.	Satu Mare	32
35.	Sibiu	45
36.	Suceava	135
37.	Teleorman	44
38.	Timiș	169
39.	Tulcea	37
40.	Vaslui	60
41.	Vâlcea	104
42.	Vrancea	57
	TOTAL*	5974

*Observație: La totalul de petiții adresate instituției Avocatul Poporului din țară și străinătate pe suport de hârtie, se adaugă un număr de 837 petiții comunicate prin poșta electronică.

ANEXA NR. 4**STATISTICA PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂTATE**

Nr. crt.	ȚARA	Nr. petiții înregistrate
1.	ANDORA	1
2.	ANGLIA	3
3.	ARGENTINA	1
4.	AUSTRIA	7
5.	BELGIA	7
6.	CANADA	2
7.	ELVEȚIA	9
8.	FRANȚA	1
9.	GERMANIA	43
10.	GRECIA	3
11.	ISRAEL	2
12.	ITALIA	7
13.	LUXEMBURG	1
14.	OLANDA	3
15.	PORTUGALIA	2
16.	SLOVACIA	3
17.	SIRIA	1
18.	S.U.A	1
19.	UNGARIA	11
	TOTAL	108

ANEXA NR. 5

**ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI
AVOCATUL POPORULUI**

NR. CRT.	BIROUL TERITORIAL	AUDIENȚE	PETIȚII ÎNREGISTRATE	APELURI TELEFONICE	ACTIVITĂȚI DE MEDIATIZARE A INSTITUȚIEI
1.	Alba-Iulia	717	159	184	- 1 emisiuni radio-tv; - 4 articole publicate în presă; - 10 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
2.	Bacău	765	192	180	- 9 emisiuni radio-tv; - 22 articole publicate în presă; - 9 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
3.	Brașov	879	97	173	- 8 emisiuni radio-tv; - 2 articole publicate în presă
4.	Cluj-Napoca	929	169	334	- 1 emisiune radio-tv; - 4 articole publicate în presă; - 4 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
5.	Constanța	843	214	123	- 6 emisiuni radio-tv; - 19 articole publicate în presă; - 5 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
6.	Craiova	1467	122	601	- 20 emisiuni radio-tv; - 12 articole publicate în presă; - 39 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
7.	Galați	319	80	101	- 5 emisiuni radio-tv; - 17 articole publicate în presă; - 103 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.

8.	Iași	676	229	407	- 9 emisiuni radio-tv; - 13 articole publicate în presă; - 7 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
9.	Oradea	534	186	182	- 8 emisiuni radio-tv; - 19 articole publicate în presă; - 2 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
10.	Pitești	989	352	110	- 9 emisiuni radio-tv; - 100 articole publicate în presă; - 7 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
11	Ploiești	971	301	60	- 9 emisiuni radio; - 10 articole publicate în presă.
12.	Suceava	720	67	266	- 2 articole publicate în presă. - 1 colaborare cu ONG-uri și alte autorități.
13.	Târgu-Mureș	1375	226	180	- 6 emisiuni radio; - 5 articole publicate în presă. - 14 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
14.	Timișoara	239	116	82	- 5 emisiuni radio-tv; - 10 articole publicate în presă;
	TOTAL	11423	2510	2983	536

**STATISTICA PUNCTELOR DE VEDERE EXPRIMATE DE AVOCATUL
POPORULUI CU PRIVIRE LA EXCEPȚIILE DE
NECONSTITUȚIONALITATE**

NR. CRT.	*DOMENIUL PUNCTULUI DE VEDERE	NR. PUNCTE DE VEDERE
1.	Statul de drept (art. 1)	6
2.	Universalitatea; Principiul neretroactivității legii; legea penală sau contravențională mai favorabilă (art. 15)	47
3.	Sindicatelor, patronatele și asociațiile profesionale (art. 9)	1
4.	Principiul egalității în drepturi (art. 16, art. 4)	268
5.	Cetățenii străini și apatrizii (art. 18)	4
6.	Prioritatea reglementărilor internaționale (art. 11, art. 20)	20
7.	Accesul liber la justiție; Proces echitabil (art. 21)	456
8.	Dreptul la viață, integritate fizică și psihică (art. 22)	28
9.	Libertatea individuală (art. 23)	44
10.	Dreptul la apărare (art. 24)	65
11.	Libera circulație (art. 25)	9
12.	Viața intimă, familială și privată (art. 26)	25
13.	Libertăți de opinie (art. 29, art. 30, art. 40)	1
14.	Dreptul la informație (art. 31)	8
15.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	3
16.	Dreptul la un mediu sănătos (art. 35)	1
17.	Dreptul de vot (art. 36); Dreptul de a fi ales (art. 37); Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	3
18.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii și interzicerea muncii forțate (art. 41, art. 42); Dreptul la grevă (art. 43)	38
19.	Dreptul de proprietate (art. 44, art. 136)	279
20.	Dreptul la moștenire (art. 46)	4
21.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	14
22.	Familia (art. 48)	5
23.	Protecția copiilor și a tinerilor (art. 49)	2
24.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	3
25.	Dreptul de petiționare (art. 51)	4
26.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	13
27.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți (art. 53)	55
28.	Autoritățile publice (art. 61 - art. 72)	1
29.	Categorii de legi (art. 73); Intrarea în vigoare a legii (art. 78)	22
30.	Consiliul Legislativ (art. 79)	2
31.	Primul-ministru (art. 107)	1
32.	Delegarea legislativă (art. 115)	19
33.	Administrația publică locală (art. 120 - art. 123)	6
34.	Înfăptuirea justiției (art. 124)	25
35.	Statutul judecătorilor (art. 125)	1
36.	Instanțele judecătorești (art. 126 - art. 127)	13
37.	Folosirea căilor de atac (art. 129)	14
38.	Statutul procurorului (art. 131 - art. 132)	13

39.	Consiliul Superior al Magistraturii (art. 133, art. 134)	1
40.	Libertatea economică (art. 45)	44
41.	Economia (art. 135)	27
42.	Contribuții financiare (art. 56); Impozite, taxe și alte contribuții (art. 139)	10
43.	Atribuțiile Curții Constituționale (art. 146)	4
44.	Conflictul temporal de legi (art. 154)	3
45.	Excepții în care nu s-a precizat textul constituțional încălcat	23
	TOTAL	1635

*In cazul a 1182 de puncte de vedere se regăsesc mai multe domenii, iar pentru statistică a fost luat în considerare, domeniul semnificativ.

ANEXA NR.7

ANCHETELE EFECTUATE

NR. CRT.	OBIECTUL ANCHETEI EFECTUATE	NR. DE ANCHETE EFECTUATE	AUTORITATEA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LA CARE S-A EFECTUAT ANCHETA	REZULTATELE ANCHETELOR EFECTUATE
1.	Respectarea dreptului de proprietate privată	7	<ul style="list-style-type: none"> - Comisia municipiului București pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 290/2003 - Comisia locală de fond funciar Chiajna, județul Ilfov - Direcția Juridic, Contencios și Legislație din Primăria municipiului București - Primăria municipiului Bacău - Primăria comunei Bistreț, județul Dolj - Prefectura Municipiului București - Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților 	<ul style="list-style-type: none"> - Soluționarea petiției și emiterea unei recomandări - Soluționarea problemelor cu care se confruntă petenții - Soluționarea petiției - Soluționarea petițiilor - Soluționarea petițiilor - Soluționarea petițiilor - Soluționarea petițiilor
2	Respectarea dreptului persoanelor cu handicap	1	- Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor cu Handicap	- Clarificarea aspectelor privind aplicarea legii și soluționarea petițiilor
3.	Respectarea dreptului la un nivel de trai decent, a dreptului de petiționare și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	3 1 2	<ul style="list-style-type: none"> - Casa Locală de Pensii sector 1 - Casa Locală de Pensii sector 3 - Casa Locală de Pensii sector 6 	<ul style="list-style-type: none"> - Soluționarea petițiilor și emiterea a 2 recomandări - Soluționarea petițiilor și emiterea unei recomandări - Soluționarea petițiilor
4.	Verificarea modului de respectare a dreptului persoanei cu handicap și a dreptului la învățătură, urmare a aspectelor semnalate în presă	1	- Școala Specială nr. 4 București	Constatarea luării măsurilor de sancționare a celor vinovați de către conducerea școlii

5.	Verificarea respectării principiului egalității în drepturi, urmare a aspectelor semnalate în presă	1	- Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor	Constatarea că cele semnalate în presă nu corespund realității. S-au analizat posibilitățile de implicare a organelor administrației publice în aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 430/2001 privind aprobarea strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor.
6	Verificarea modului de respectare a dreptului la ocrotirea sănătății, urmare a aspectelor semnalate în presă	1	Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică – Bolintin Vale, jud. Giurgiu și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu	Emiterea a 2 recomandări
7	Respectarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și a dreptului de petiționare	1	Primăria municipiului Odorheiu Secuiesc	Soluționarea petiției
	TOTAL	18		

ANEXA NR. 8**RECOMANDĂRI EMISE DE AVOCATUL POPORULUI**

Nr. crt.	Nr. și data emiterii recomandării. Obiectul recomandării	Autoritatea publică căreia i-a fost adresată recomandarea	Conținutul pe scurt al recomandării
1.	1/ 11 februarie 2007 Încălcarea dreptului de proprietate prevăzut de art. 44 din Constituție, în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente	- Prefectul județului Bacău	- examinarea situației create de faptul că nu au fost soluționată, în termenul legal, cererea formulată în temeiul Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: * urgentarea soluționării situației referitoare la reconstituirea dreptului de proprietate al petiționarului pe vechiul amplasament; * informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
2	2/24 mai 2007 Încălcarea dreptului privind nivelul de trai prevăzut de art. 47 și a dreptului de petiționare prevăzute de art. 51 din Constituție în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare.	- Casa Locală de Pensii Sector 3 București	- examinarea situației create de faptul că nu au fost soluționată, în termenul legal, cererea formulată în temeiul Legii nr. 19/2000; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: * urgentarea plății drepturilor bănești restante ale petiționarilor; * comunicarea, în termenul legal, al răspunsului la petițiile prin care se solicită plata pensiilor în conformitate cu deciziile de pensionare emise în urma recalculării; * informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.

3	<p>3/5 aprilie 2007 Încălcarea dreptului de proprietate prevăzut de art. 44 și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 52 din Constituție, în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989</p>	<p>Primarul municipiului Bacău</p>	<p>- examinarea situației create de faptul că nu au fost soluționată, în termenul legal, cererea formulată în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: * urgentarea soluționării situației referitoare la restituirea imobilului solicitat; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.</p>
4	<p>4/3 iulie 2007 Încălcarea dreptului privind nivelul de trai prevăzut de art. 47 și a dreptului de petiționare prevăzute de art. 51 din Constituție în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare</p>	<p>Casa Locală de Pensii Sector 1 București</p>	<p>- urgentarea emiterii deciziilor de pensionare și plata pensiilor conform deciziilor de pensionare emise în urma recalculării pensiilor, în vederea respectării art. 47 și art. 51 din Constituție. - informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.</p>

5	5/20 august 2007 Încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului la protecție specială a persoanelor cu handicap, prevăzute de art. 34 și 50 din Constituție	Consiliul Județean Giurgiu	<ul style="list-style-type: none"> - întreprinderea măsurilor legale pentru ca, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu, din subordinea sa, să asigure la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică din Bolintin Vale, un sistem de asistență medicală de specialitate corespunzător precum și necesarul zilnic de calorii, în limita sumei asigurată prin lege pentru fiecare asistat. - întreprinderea de măsuri ca, atât la prima rectificare de buget, cât și în construcția bugetului pe anul 2008, să repartizeze fondurile necesare asigurării serviciilor sociale pentru persoanele adulte cu handicap, la nivelul standardelor minime de calitate prevăzute de reglementările în vigoare; - informarea Avocatul Poporului asupra măsurilor luate
6	6/20 august 2007 Încălcarea dreptului la protecție specială a persoanelor cu handicap și a dreptului la ocrotirea sănătății, prevăzute de art. 50 și 34 din Constituția	Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap	<ul style="list-style-type: none"> - întreprinderea măsurilor de supraveghere și coordonare a implementării, în regim de urgență, a standardelor minime de calitate pentru persoanele adulte cu handicap, la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică din Bolintin Vale; - acordarea sprijinului necesar, prin intervenții oficiale la Ministerul Economiei și Finanțelor și la Consiliul Județean Giurgiu, pentru echilibrarea bugetului repartizat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului Giurgiu; - informarea Avocatul Poporului asupra măsurilor luate.

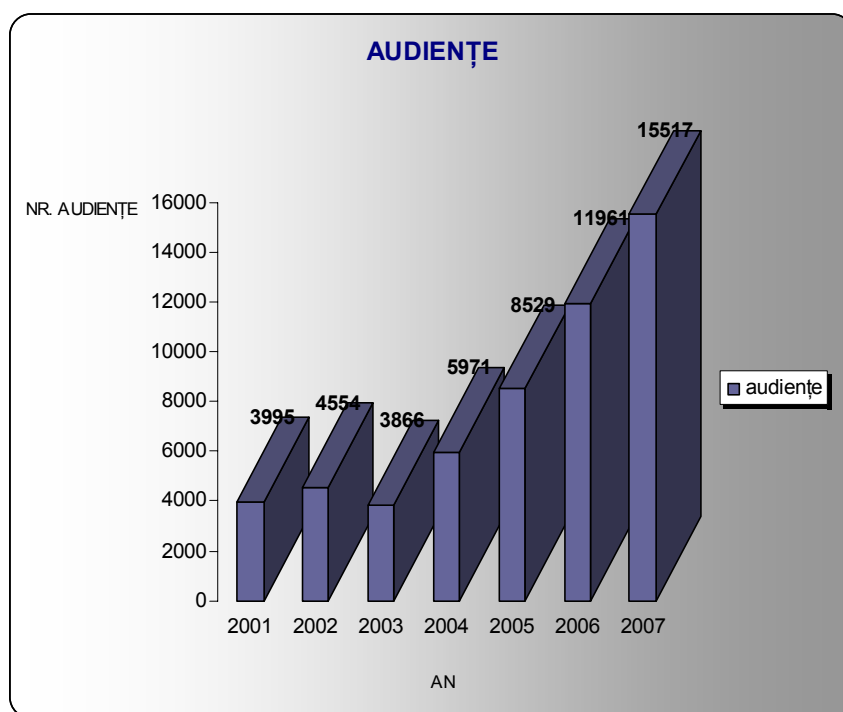
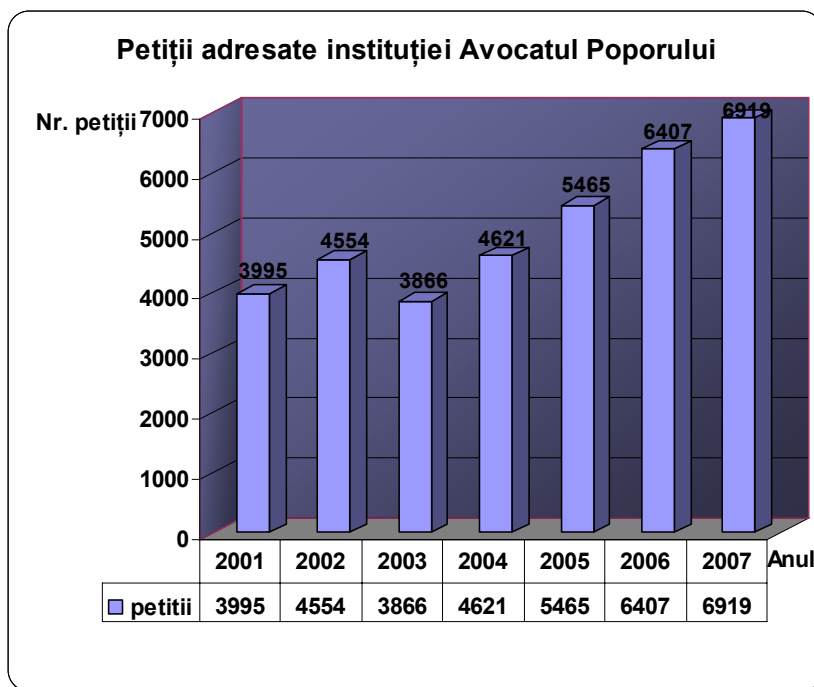
7	7/13 noiembrie 2007 Încălcarea dreptului la protecție a persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 50 și art. 52 din Constituție în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare.	Administrația Națională a Penitenciarelor	<ul style="list-style-type: none"> - examinarea situației create de tergiversarea soluționării cererii formulate în temeiul Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: <ul style="list-style-type: none"> * reglementarea prezentării persoanelor cu handicap private de libertate la comisiile de evaluare a persoanelor adulte cu handicap competente; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
8	8/13 noiembrie 2007 Încălcarea dreptului la protecție a persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 50 și art. 52 din Constituție în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare	Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap	<ul style="list-style-type: none"> - întreprinderea măsurilor pentru identificarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap competentă să evalueze petentul aflat în detenție - elaborarea unei metodologii privind prezentarea persoanelor cu handicap private de libertate la comisiile de evaluare competente; - informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.

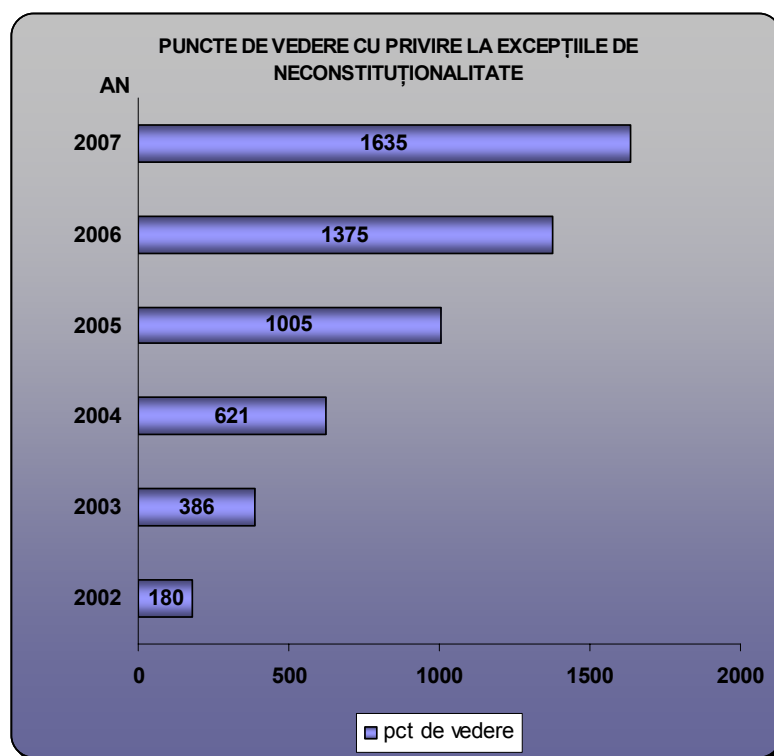
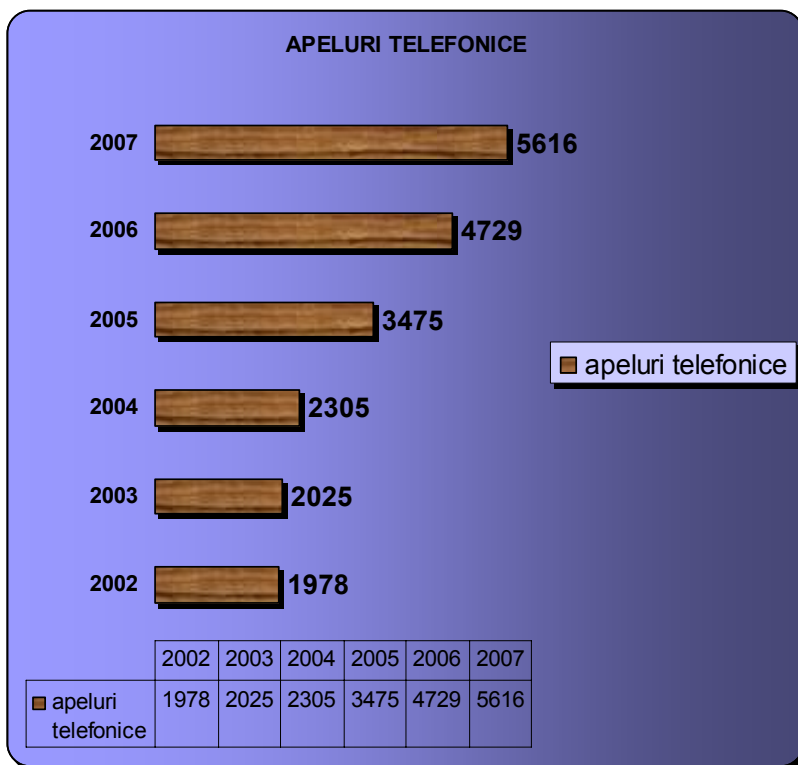
9	<p>9/16 noiembrie 2007</p> <p>Încălcarea dreptului privind nivelul de trai prevăzut de art. 47 și a dreptului de petiționare prevăzute de art. 51 din Constituție în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 19 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare</p>	<p>Casa locală de Pensii Sector 1 București</p>	<ul style="list-style-type: none"> - luarea măsurilor de urgență a soluționării cererilor de revizuire a recalculării pensiilor; - informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
10	<p>10/20 noiembrie 2007</p> <p>Încălcarea principiului egalității în drepturi și a dreptului la protecție specială a persoanelor cu handicap prevăzute de art. 16 și art. 50 din Constituție, în cazul sesizării din oficiu a instituției cu privire la modul în care persoanele cu handicap grav și accentuat, pot beneficia, în condițiile Legii 448 /2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, de gratuitate la transportul cu metroul</p>	<p>Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap</p>	<ul style="list-style-type: none"> - emiterea, în regim de urgență, a unui act normativ care să reglementeze în mod uniform regimul acordării gratuității la transportul cu metroul, pentru persoanele cu handicap prevăzute în Legea nr. 448/2006, cu modificările și completările ulterioare. - informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.

11	11/16 noiembrie 2007 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți prevăzută de art. 53 din Constituție în cazul emiterii Ordinului ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 2538/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor conducerilor academice din învățământul superior acreditat.	Ministrul educației, cercetării și tineretului	- reexaminarea dispozițiilor cuprinse în art. 4 din Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 2538/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor conducerilor academice din învățământul superior acreditat.
12	12/12 decembrie 2007 Încălcarea dreptului de proprietate prevăzut de art. 44 și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzut de art. 52 din Constituție, în cazul soluționării cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 și a Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniul proprietății.	Primarul General la Municipiului București	- stabilirea, pentru personalul din cadrul Direcției Juridic, Contencios și Legislație a atribuțiilor necesare pe linia colaborării cu personalul instituției Avocatul Poporului pentru respectarea prevederilor art. 59 și 22 din Legea nr. 35/1997, republicată; - luarea măsurilor legale care se impun pentru urgentarea formulării răspunsurilor către petenți și către instituția Avocatul Poporului - informarea Avocatul Poporului asupra măsurilor luate.

ANEXA NR.9

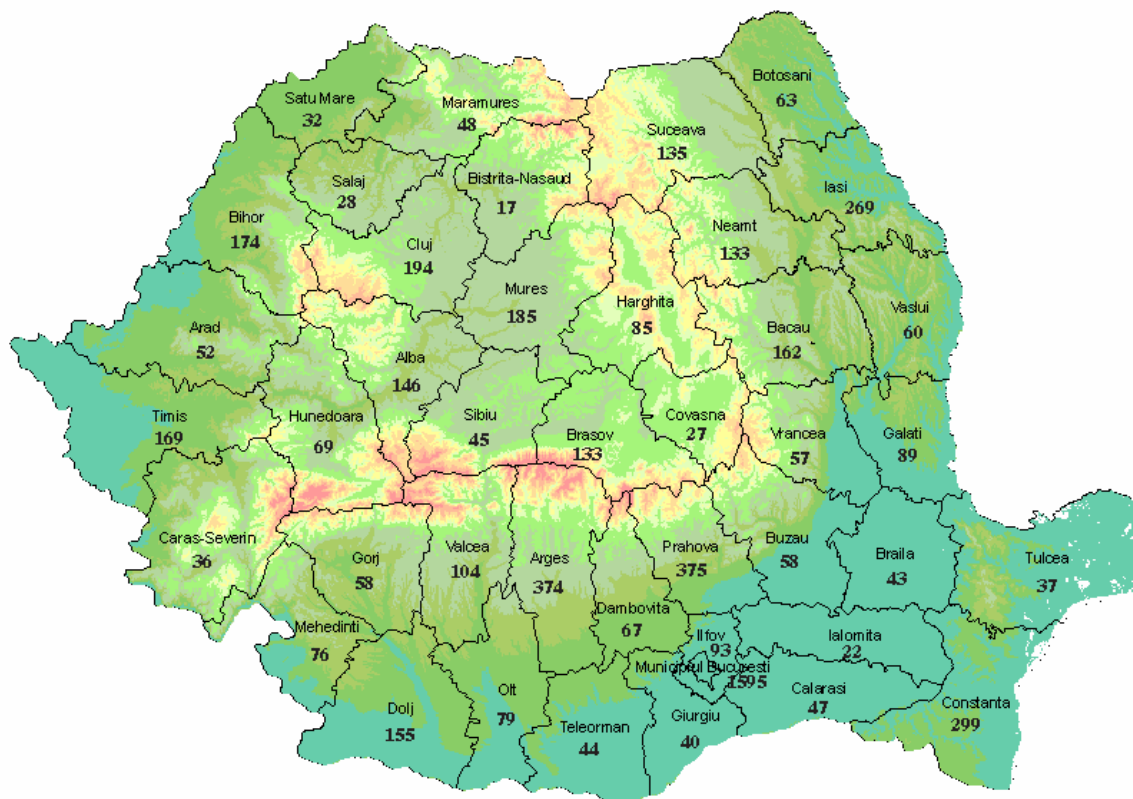
**GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA
INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI**

STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE

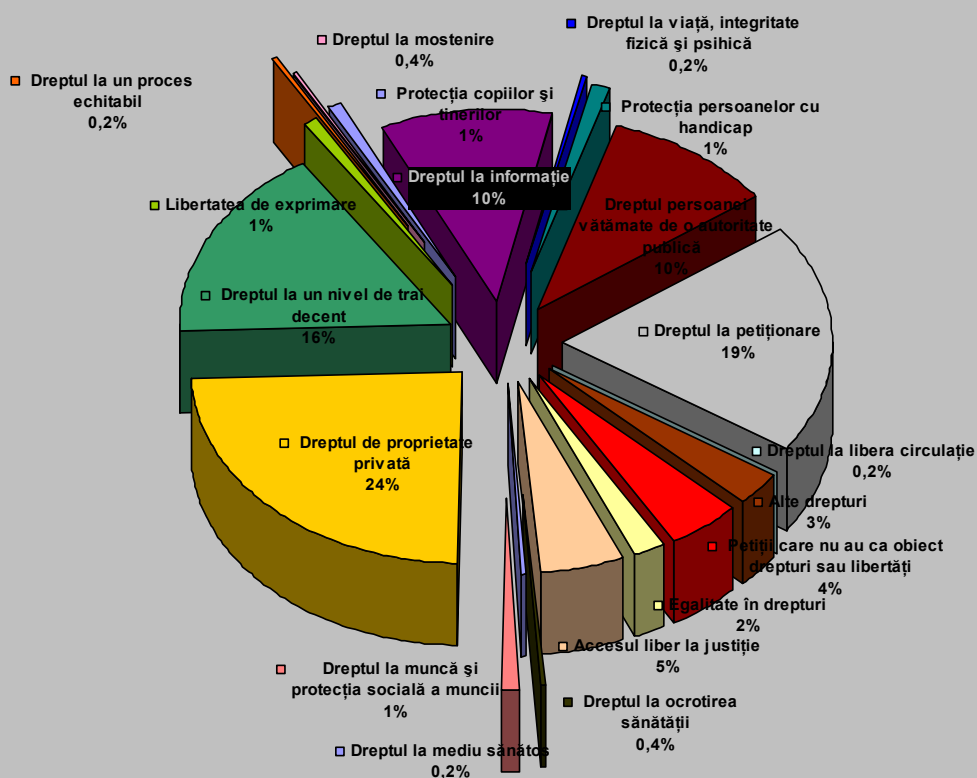
Petiții primite din țară prin poștă (pe suport de hârtie): 5974

Petiții primite prin e-mail: 837

Petiții primite din străinătate: 108

Total petiții primite: 6919

STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTUL PRETINS ÎNCĂLCAT

Egalitate în drepturi	Accesul liber la justiție
Dreptul la ocrotirea sănătății	Dreptul la mediu sănătos
Dreptul la muncă și protecția socială a muncii	Dreptul de proprietate privată
Dreptul la un nivel de trai decent	Libertatea de exprimare
Dreptul la un proces echitabil (art.6 din CEDO)	Dreptul la moștenire
Protecția copiilor și tinerilor	Dreptul la informație
Dreptul la viață, integritate fizică și psihică	Protecția persoanelor cu handicap
Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică	Dreptul la petiționare
Dreptul la libera circulație	Alte drepturi
Petiții care nu au ca obiect drepturi sau libertăți	

CUPRINS

CADRUL JURIDIC DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	3
STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI SCHEMA DE PERSONAL	6
VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE	8
PROCEDEELE ȘI MIJLOACELE DE INTERVENȚIE SPECIFICE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	11
DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE	13
DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP	24
DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE	38
DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE	54
ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	63
ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR ȘI ORDONANȚELOR	67
RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE CONSUMATE ÎN ANUL 2007	73
COOPERAREA CU INSTITUȚII ȘI AUTORITĂȚI INTERNAȚIONALE SIMILARE	75
PROCESE, PROBLEME JURIDICE ALE INSTITUȚIEI	81
MEDIATIZARE, BULETIN, RADIO, ACTUALITATEA ROMÂNEASCĂ	82
<i>ANEXA NR. 1</i>	<i>86</i>
VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE	86
<i>ANEXA NR. 2</i>	<i>87</i>
STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE	87
<i>ANEXA NR. 3</i>	<i>88</i>
STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE	88
<i>ANEXA NR. 4</i>	<i>89</i>
STATISTICA PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂTATE	89
<i>ANEXA NR. 5</i>	<i>90</i>
ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	90
<i>ANEXA NR. 6</i>	<i>92</i>
STATISTICA PUNCTELOR DE VEDERE EXPRIMATE DE AVOCATUL POPORULUI CU PRIVIRE LA EXCEPȚIILE DE NECONSTITUȚIONALITATE	92
<i>ANEXA NR. 7</i>	<i>94</i>
ANCHETELE EFECTUATE	94
<i>ANEXA NR. 8</i>	<i>96</i>
RECOMANDĂRI EMISE DE AVOCATUL POPORULUI	96
<i>ANEXA NR. 9</i>	<i>102</i>
GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	102